

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priležju) levo, telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan svetovni izveštaji in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parca in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo napotila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5 telefon št. 33

Razgovor s francoskim poslancem Ab. Ferryjem.

(O mednarodnem položaju. — Ali je pokopana ideja revanše med Francozi? — Kaj stori Francija, ako se Nemčija zaplete v kako vojno? — O jugoslovanskih zmagah. — Francoski topovi na Balkanu.)

Sijajne zmage, ki so jih izvojevali v vojni proti Turčiji balkanski Slovani, so presenetile in zadivile ves kulturni svet. Zlasti naravnost vzradoščeni pa so bili Francozi, ta vtešiti narod, ki simpatizira z vsakomur, ki se bori za plemenite ideje svobode, enakosti in bratstva.

V francoski javnosti je imela zmaga slovanskega orožja na Balkanu še druge posledice: vse francosko javno mnenje se je jelo živo zanimati za jugoslovanski problem, francoski državniki in politiki pa so jeli intenzivno študirati vprašanja, tičočja se političnega in kulturnega življenja Jugoslovancev.

Med politiki, ki so se zainteresovali za jugoslovansko stvar, se je z največjo intenzivnostjo lotil študija jugoslovanskega problema poslanec vogoškega obmejnega okrožja v francoski poslanski zbornici Ab. Ferry, nečak velikega francoskega državnika, večkratnega ministrskega predsednika Julesa Ferryja.

Dasi stoji na Francoskem tik pred volitvami novega predsednika republike, torej v času, ko najvišje pljuskajo valovi politične borbe, vendar to dejstvo ni moglo politika Ferryja zadržati, da bi ne porabil zadnje, mu pred volitvami še razpoložljive dneve in da bi ne pohljal v Avstrijo in na Balkan, da na licu mesta prouči kulturne in politične razmere na slovanskem jugu.

Monsieur Ferry se je včeraj in predvčerajšnjem nudi v spremstvu svojega prijatelja odvetnika Heima tudi v Ljubljani. Eden izmed naših urednikov je imel priložnost seznaniti z gospodom poslancem, ki je bil toli prijazen, da mu je dovolil razgovor o raznih aktualnih vprašanjih.

Vsebinsko tega razgovora podajamo v naslednjem:

I.

Na vprašanje, kako sodijo na Francoskem v političnih in diplomatskih krogih o mednarodnem evrop-

skem položaju, je gospod poslanec odgovoril približno tako-le:

»Še pred 15 dnevi smo bili na Francoskem prepričani, da pride do evropskega konflikta, ki bo imel za nujno posledico splošno evropsko vojno. Toda situacija se je nenadoma spremenila na bolje, črni oblaki na mednarodnem horizontu so se polagoma razpršili in sedaj je položaj tak, da se zdi, da je srečno odstranjena vsaj vsaka večja nevarnost za kak kočljiv mednarodni konflikt.

S tem pa seveda nečem trditi, da je že tudi odstranjeno vsako netivo za morebitne konflikte.

Nasprotno! Netiva za nepričakovane konflikte je povsodi še več kakor zadosti in treba bo porabiti mnogo državniške previdnosti, ako se bo hotelo s šibko ladjico miru srečno obveslati vse vrtnice nevarne mednarodne situacije!

Včasih zadostuje samo iskrica, da zaneti požar, tako tudi tukaj lahko izzove najneznatnejša malenkost najdalekosežnejše in najusodepolnejše dogodke.

To možnost uvažujejo naravno tudi vse velesile in hočejo biti pripravljene za vse slučaje.

»Tudi Francija?«

»Da, tudi Francija!«

»Francija je itak pripravljena ob vsakem času, ker ima dovolj svojega lastnega denarja.«

»Da, to je res, da imamo dovolj denarja, a vendar je tudi pri nas v zadnjem času opaziti v javnem prometu nedostojanje — zlata, kakor paradokso se sicer to glasi.

V prometu imamo dovolj bankovcev, dovolj srebra, zlato pa je postalo redko, da se ga komaj dobi: steklo se je pač v državne blaginice, da bo pripravljeno za vse slučaje.

Vidite, ko sva se s prijateljem odpravljala na pot, sva se hotela preskrbeti z zlatim denarjem. Toda jedva in jedva sva z velikim trudom dobila skupaj za 800 frankov zlatega denarja.

Zlato torej drže v državnih blaginjah in to je, pravijo, vedno zanesljivo znamenje, da položaj ni brez nevarnosti in da je treba računati z resnimi časi.

Sicer pa se prav gotovo tudi pri vas opaža isti pojav!«

»Da, tudi pri nas v Avstriji ni dobiti zlata, ker ga je država potegnila iz prometa, vendar pa je prav v denarnem vprašanju velikan-

ski razloček med Francijo in Avstrijo: pri vas na Francoskem imate vkljub temu v prometu denarja v izobilju, pri nas v Avstriji pa nedostaja denarja na vseh koncih in krajih in na posodo ga ni dobiti niti proti najvišjim obrestim!«

»Pa kaj je vzrok temu?« je maliciozno vprašal gospod Ferry.

»Ker ste vi Francozje potegnili svoj kapital iz Avstrije in neki vaš diplomat je v Oesterreichische Rundschau povedal odkrito, da ste to storili zategadelj, ker je Avstro-Ogrska v zvezi z Nemčijo!«

Poslanec Ferry se je malo zamislil, potem pa so se mu zbleščale črne oči in monotonno je spregovoril besede:

»Ne vem, ne, ne-vem nič o tem...«

Kritični dnevi.

Dunaj, 3. januarja.

V Londonu so napočili kritični dnevi. Konferenca veleposlanikov se je ustavila na vprašanju albanskih mej, mirovna konferenca se je osredotočila na eni sami besedi »Odrin«.

Včerajšnja posvetovalna veleposlanikov s t. ajala dolge ure — vendar niso imela nikakega pozitivnega rezultata. V albanski zadevi je bilo rešiti od vsega začetka dvoje principijalnih vprašanj, prvo, ali naj se ustanovi avtonomna Albanija, ali ne, je bilo nepričakovano naglo rešeno. Konferenca se je odločila za avtonomijo te dežele, ki jo hoče Evropa izrezati iz živega telesa Balkanske zveze, da pod krinko nacionalne pravičnosti zadosti svojim posebnim političnim načrtom in aspiracijam.

Drugo, kakšne naj bodo meje, dela nepričakovane težave. Oficijski članki dunajskih listov so nam razodeli tozadevno mnenje trozveze, ki bi rada pobasala v bisago znamenitih albanskih junakov, ki so se dali odkupiti turškemu jarmu s krvjo balkanskih zaveznikov, največji del od srbske armade osvojenega ozemlja, dala jim Skader in Peč, Prizren in Bitoli.

Konkretno, na londonski konferenci prednešen predlog zastopnikov trozveze pa še ne eksistira. To se more morda tolmačiti ugodno, ker je treba sklepati, da postane tako ruski predlog podlaga nadaljnjim tozadevnim pogajanjem. Ruski predlog se glasi: Meje avtonomne Albanije naj

se določijo tako, da bodo pripadale bodoči novi državi le one pokrajine, katere so izključno arnavtske. Ta predlog odgovarja tako avtonomije željnim albanskim težnjam, kakor tudi dejanskemu položaju ter razmeram, katere je ustvarila sila topov in mečev. Odgovarja, če se mu da potrebna vsebinska interpretacija tudi ideji, za katero so balkanske države prelile potoke krvi, žrtvovale tisoče cvetočih življenj in milijone narodnega premoženja. Je to narodno osvobodilna ideja. Če že zraste na srbskih in bolgarskih žrtvah avtonomna Albanija, potem ji ne sme pripadati niti ena duša, za katere svobodo so krvaveli jugoslovanski junaki.

Ruski predlog odgovarja tej ideji le takrat in tedaj, če se interpretira pojem »arnavtska pokrajina« ne le s pomočjo nezanesljivih etnografskih števil, temveč tudi na podlagi historičnih dejstev. V našem intervjuu s srbskim poslanikom gospodom Jovanovićem, so s posebnim poudarkom izražena tudi historična prava Srbije na nekatere pokrajine, katere bi za albansko narodnost navdušeni diplomati tako radi prištelj Albaniji. Treba je še posebej konstatirati, da je v zadnjih desetletjih arnavtska nasilnost, podpirana od turškega režima, srbsko prebivalstvo iz mnogih krajev naravnost izgnala in da so zopet cele pokrajine, katerih prebivalstvo je srbskega plemena, četudi govori danes večinoma usiljeni mu arnavtski jezik.

Trebalo bi pa le sestaviti o teh pokrajinah krajevni repertorij, ki je skoraj izključno srbski — ne le sela, vasi, mesta, tudi polja in gore, reke in jezera imajo po pretežni večini srbska ali pa bolgarska imena. To je z eno besedo stara sveta jugoslovanska zemlja, uropana morda toda vendar le slovanska tem bolj, ker so jo pridobile nazaj zopet slovanske armade. Ako bo od Francije predlagana objektivna komisija, ki naj dožene, katere pokrajine so albanske, res vspostavljena, potem se bo morala ozirati na vsa ta dejstva, jih vpoštevati, jili vzeti za podlago rezultata svojih raziskavanj, ker le takrat je pravična rešitev tega vprašanja v smislu od Rusije predlaganega principa mogoča.

Zatrjuje se, da se trozveza brani akceptirati ruski princip. V kolikor se tiče naše monarhije, bi bilo našim diplomatom nujno nasvetova-

ti, da se enkrat prečitajo besede dr. Bärnreitherja, ki jih je ta izgovoril minul teden v seji gosposke zbornice. Opozoril je vodilne državnike, da imajo še enkrat priložnost pokazati balkanskim državam, da Avstrija nikakor ne bo biti njihova nasprotnica in svaril je, naj naša monarhija ne vzame pri določevanju albanskih mej prevelikega odjaja na sebe. Silno učinkujoče je bivi avstrijski minister, Nemec, svaril pred »entuzijazmom« za albansko avtonomijo, za katero stoji itak temno vprašanje evropskega miru...

Oziri na evropski mir, velikanški interes, ki ga ima naša država na prijateljstvu z Rusijo zahtevajo, da se predvsem Avstrija z najboljšo voljo in najresnejšim stremljenjem zavzame za končni sporazum. Svet štrli v orožju in težko pričakuje prebivalstvo brez razlike narodnosti rešilno besedo, ki bi pomenjala, da je mir zasiguran.

Tembolj, ker se zdi, da bodo londonske mirovne konference navzlic vsem težkočam vendar le uspešno končale. Edino resno težkočo dela pravzaprav le še usoda Odrina. Pod pritiskom javnega razpoloženja se turška vlada, boječa se revolucije ne upa ukloniti. Vse je pripravljena dati, le Odrin naj ostane turški. Toda balkanske države so neizprosne, solidarno izjavljajo, da bodo pogajanja prerusile, vojsko zopet pričele, ako se bo Turčija še nadalje ustavljala. Zahtevajo od turških delegatov skorajšen strikten odgovor. Odrinsko vprašanje je ustavilo vsa pogajanja in če tudi bi se dale vse ostale zadeve že urediti — ni do danes nikakega definitivnega rezultata. Veleposlaniki evropskih velevalst so se danes odločili staviti mirovnim delegatom propozicije za nadaljno postopanje. Turčija naj se glede Odrina principijelno uda, vendar pa se naj ureditev celega odrinskega vprašanja preloži na poznejšo dobo, do takrat namreč, ko bo utrdba od lakote in pomanjkanja premagana že — v bolgarskih rokah. Vsa ostala vprašanja pa se naj rešijo takoj. Velesile bi torej rade ločile cel materijal takorekoč v dva dela. Morda je to postopanje modro in za mir koristno — v enem oziru pa vsebuje veliko nevarnost. Balkanska zveza bi storila veliko politično hibo, ako pripusti, da poseže prsti evropskih diplomatov zopet v njene lastne zadeve. Čim se pripravlja Evropa za mediacije in in-

LISTEK.

Daudet in njegov roman „Sapho“.

Med velikimi romancierji francoske realistične šole (Balzac, brata Concourt, Flaubert, Zola) zavzema Daudet odlično mesto. Z resničnostjo slikanja in karaktiristike združuje v lepi harmoniji bogato in plemenito čustvo ter živi in prisrčni ton pripovedovanja. Med imenovanimi mojstri francoskega romana je širši publiki vsled svojega ljubeznivega značaja, ki se pojavlja povsod v njegovi umetnosti, še najbolj simpatičen.

Daudet je optimist; ne razkriva s slastjo senčnih strani človeškega življenja, ne išče svoje slave v risanju surovih instinktov, poltne, gole narave, temveč skuša luč in senco enakomerno razdeliti in izenačiti dobro z zlim. Četudi se njegovi romani skoro vsi tragično končujejo, vplivajo vendar na pravno čustvo čitatelja blažilno in bodrilno. Pri tem čutimo povsod gorko srce pisateljevo, ki živi s svojimi osebami in sočustvuje z njihovo usodo, in ne stoji nad njimi mrzlo in preračunljivo.

Pri čitanju Daudetovih romanov postane čitatelju gorko pri srcu, in njegovo zanimanje rase neprestano, ker je pisatelj razumel kakor malokdo, razviti dejanje in je dvigniti in zaplesti, da vibrira življenje in kipi, dokler se ne umiri v logičnem in naravnem zaključku. K temu pride še končno čar blestečega in plastičnega jezika, ki ima za vsako razpoloženje in odnošaje prave izraze in je zlasti v plastičnem slikanju milieua vreden občudovanja.

Vse imenovane prednosti nahajamo tudi v njegovem romanu »Sapho«, ki je izšel leta 1884. In je med njegovimi deli najbolj realističen in se že bliža oni naturalistični smeri, v kateri je Zola tako zaslu. Daudet imenuje to delo »slike iz pariškega življenja«, v njih opisuje življenje mladega dijaka Jeana Gaussina, ki živi v skupnem gospodarstvu z dosti starejšo metreso, lahkoživko Fani Legrandovo, ki so jo njeni prejšnji ljubimci, umetniki in literatje, nazvali Saphos, po znani grški pesnici, ki je živela na otoku Lesbos, in se je, vsaj kakor pripoveduje bajka, zaljubila v mnogo mlajšega Phaona in je potem vsled nesrečne ljubezni skočila v morje. To skupno življenje neizkušene človeka z zrelo pariško sladostnostjo, je podano z veliko plastiko in natančnostjo z vsemi nijansami, borbami, strastmi in poltni-

ni užitki, ljubosumnostjo, tragiko in resigniranostjo. Ljubezni in razkošja sita, razuzdana in rafinirana kurtizana se v svoji nevarni dobi vsesa kot pijavka v lepega in zdravega 21-letnega moža, pozabiti hoče vsa svoja prejšnja razmerja, zapusti bogatega ljubimca in zaživi z dijakom skromno življenje, odreče se vsem udobnostim in komfortu, ki so ga ji nudile zveze z bogatimi, a postarnimi ljubimci, da more še enkrat živeti in se naslajati v naročju mladosti. Dijaka Jeana Gaussina zaplete v mreže svoje strasti in mehkužnih naslad, mori mladega moža s svojo ljubosumnostjo in malimi spletkami in ga ovija vedno bolj in bolj. Dijak se pogreza vedno nižje in ko se ji že hoče izviti, ga zgrabi še enkrat, da ga kaneje že vsega slabega in brez energije zapusti nenadoma in prepusti obupu. A sama gre k prejšnjemu ljubimcu, Flamantu, ki je zaradi nje prestal dolgotrajno ječo, in živi zdaj s svojim in njenim sinom nekje v bližini Pariza. — To življenje je opisano z veliko sugestivno silo in plastiko, rafinirani značaj pariške Saphje je podan z vso realistično in naravnostjo, z vsemi nijansami in podrobnostmi. Simpatično je orisan dijak Gaussin, njegova tiha tragika, kateri ne more ubežati, dokler je ni preživel do konca. Krasni so idilični opisi njegovega rojstnega kraja, karak-

teristično je podano življenje pariških umetnikov in literatov. Sploh zasluži to delo največje zanimanje našega občinstva.

Alphonse Daudet, pisatelj romana »Sapho«, se je rodil leta 1840. V južni Franciji, kasneje se je preselil v Pariz, kjer se je začela njegova pisateljska karijera. Zaslu je najprej s »Pismi iz mojega mlina«, zbirko manjših povestic in slik s kmečkega življenja, s solčne Provence. Med drugim je spisal roman »Fromont jun. in Risler sen.«, ki opisuje družabne razmere v dobi drugega cesarstva, roman »Jak«, »Le Nabab«, »Les rois en exil«, »Numa Roumestan«, »l'Evangeliste«, »l'Immortel« in druge. — Umrl je leta 1898.

Daudet je ljubeznjiv pripovedovalec, ki je združil resnico z lepoto v svojih delih. — Slovenski prevod romana »Sapho« je oskrbel gosp. O. Župancič, izdala ga je »Narodna knjigarna« v okusni opremi.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman;

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dalje.)

Ona se je zganila in ga je prestrašeno pogledala. A on se ji je pri-

jazno smehljaj in to jo je zopet pomirilo.

»Seveda me smatraš za kako pustolovko,« je rekla.

»Pustolovko!« je ponavljal on. »Prisegam ti, ljuba Marija, da kaj takega še v sanjah ne mislim.«

»To bi bilo samo naravno,« je trdila ona, »saj si se slučajno z mano seznanil na železnici.«

»In kako srečen slučaj je bil to,« se je on smehljaj.

»V družbi pa si nisva bila predstavljena,« je nadaljevala ona »in ti mi lahko verjameš ali pa tudi ne, da sem sirota pomorskega častnika.«

»Seveda ti verjamem — tvoja beseda mi popolnoma zadostuje.«

Zdaj se je končno tudi ona nasmehnila.

»Ti si res smešno zaupen,« je rekla.

»Ti vendar tudi; saj sem jaz morda malopridnež.«

»Ne, Francis,« je šepetala zarude, kakor vedno, kadar ga je ogovorila s krstnim imenom, »to je nekaj popolnoma drugega. Ti si bogat in dobro znan in spoštovan, jaz pa sem revna in iz skromne rodovine in — in dalje ti o sebi ničesar več ne izdam!«

»To bom že še vse dognal,« je zaklical mladi oficir, »saj se vendar

tervencije je skrajni čas, da rečejo balkanski diplomati odločno besedo mir ali vojna... Car Ferdinand je večer dejal, da upa na ugodni in zadovoljni konec londonskih dni.

Slovensko-klerikalni obstrukcionisti v slepi ulici.

Celje, 3. januarja.

Načelstvu ustavovernega veleposelstva in zveze nemško - nacionalnih poslancev sta imeli v Gradcu dne 30. decembra pod predsedstvom deželnega glavarja grofa Edmunda Atmessa sejo, o kateri se je izdal poseben, tudi v našem listu omenjen komunik. Politiko važnih je na tem komunikuje trije stvari: prvič to, da je veleposelstvo z nemškimi nacionalci glede postopanja napram slovensko - klerikalnim obstrukcionistom solidarno, drugič, da se je moglo obstrukcionistom očitati, da še sedaj ne vedo, zakaj obstruirajo, ali da vsaj niso podali nobenih zahtev, na podlagi katerih bi se mogla vršiti pogajanja za toliko potrebno delazmožnost štajerskega deželnega zbora, in tretjič, da je večina pogajanja, ki so si jih slovenski klerikalci preko Stürgkha in Claryja želeli, že poprej kot brezuspešna odklonila, ko so se sploh začela in dr. Korošcu skoraj ne bo preostajalo drugega, kakor žalostna, za naš narod sramotna in skrajno škodljiva pot v Kanoso, ki bo prišla prej ali slej, pred ali po deželnozborskih volitvah.

Dejstvo, da je veleposelstvo tako odločno dokumentiralo svojo solidarnost z nemškimi nacionalci, je za nadaljni razvoj obstrukcije in za stališče slovenske delegacije v deželnem zboru sploh velepomembno. Ako pregledamo potek sedanje deželnozborske obstrukcije, vidimo, da so se zastopniki ustavovernega veleposelstva dvakrat trudili za sporazum med slovenskimi klerikalci in nemškimi nacionalci. Ponujali so dr. Korošcu sami dovolj častno spravo, čije pogoji pa bi se bili dali še za Slovenec ugodno modificirati, ako bi bili prišli zastopniki klerikalnega deželnozborskega kluba in bi bili izjavili: to in to nam dajte, pa bo prišlo do normalnih razmer. Ali dr. Korošec bi rad enkrat imel v deželnem šolskem svetu policaja in ovaduha za slovensko napredno učiteljsko, drugič mu ni bilo po volji zvišanje učiteljskih plač, tretjič ne bi rad imel zvišanja deželnih doklad, četrtič je zahteval regulacijo Drave in Pesnice, ki je že sklenjena, in tako je šlo to naprej. Dr. Korošec je govoril v Gradcu drugače ko doma, na klerikalnih shodih se je govorilo o »slovenskih pravicah«, za katere se boja bore klerikalni deželni poslanci v Gradcu — a na naše in cele misleče spodnještajerske slovenske javnost, pozive, naj vendar gospodje v deželnozborskem Slovenskem klubu povedo, katere in kakšne so te pravice, so molčali. Taka taktika je vzela obstrukcionistom ugled doma in v Gradcu. Že lansko leto je zveza nemško - nacionalnih poslancev očitala slovenskim klerikalcem, da obstruirajo samo zato, ker so za pozitivno delo nezmogni in da imajo samo večino s svojimi pogajanjmi za norca. Takrat še ustavoverno veleposelstvo vendar ni bilo tega naziranja in je še enkrat poskusilo spravno akcijo — toda že pod težavnejšimi pogoji kakor leta 1910. Naši klerikalci so pri svoji taktiki ostali in sedaj vidimo veleposelstvo v eni bojni vrsti z Ornegom, Stallnerjem in Wastianom. Dr. Koro-

šec še ne pozna razmer v deželnem zboru in tudi ne v deželni upravi; ali čudimo se prof. Robiču in dr. Jankoviču, da sta pustila mirne duše priti do tako nevarne igre. Pravijo sicer, da sta se upirala in govorilo se je mnogo o sporih v klerikalnem deželnozborskem klubu; prof. Robič in dr. Jankovič sta pa trdila sama, da nista pametnejša ko kaplan Korošec — torej jima bo že treba oficijalno verjeti. Za nas pa ni vse eno, kako postopata konservativno veleposelstvo v deželnem zboru, osobito zaradi tega ne, ker tvorijo naši poslanci komaj sedmino vseh deželnih zastopnikov in rabimo torej, če ne prijateljev, pa vsaj objektivnih presojevalcev naših zahtev. Da ni došlo do bojev za nemški poslovni jezik, je preprečilo veleposelstvo in da se nas ni pri deželnih investicijah še bolj zapostavljalo, imajo precej zaslug veleposelstniški deželni odborniki. Lahko bi celo navedli konkretne slučaje, a te so gotovo povedal nevednemu kaplanu Korošcu deželni odbornik Robič. — Lahko si seveda na prste izračunimo, kako bo v bodoče postopanje vseh deželnih odbornikov v tem oziru.

Da kaplanu Korošcu nekoliko olajšamo zagovor, mu povemo, da je že res, da je Irec Parnell uvedel v angleškem parlamentu obstrukcijo samo zato, da je večino sistematično dražil in izzival, da, naravnost šikaniral in da so se morebiti mnogi angleški parlamentarci odločili za Home Rule samo zato, da se znebijo nadležnih Ircev. Ali kdo bi hotel primerjati delokrog angleškega parlamenta s to skromno gospodarsko korporacijo, ki se imenuje deželni zbor štajerski? Prej bi bila kaka primera mogoča s parlamentom in tam obstruirajo slovenski klerikalci samo zato, da izve Stürgkhova vlada za našo nezadovoljnost. Taki dvotipi so za naše razmere po mnenju klerikalnih parlamentarcev — oprostite, če sem rabil neprimeren izraz — čisto umestni, vladi pa očitno silno prijetni. V štajerskem deželnem zboru pa je taka taktika tem bolj obsojna vredna, ker plačujemo zanjo visoke bojne stroške, ne da bi nam bilo upati na kakršenkoli dobiček. Po vseh drugih deželah delajo narodnostne manjšine pozitivno politiko: na Tirolskem, v Istri, na Češkem in Galiciji po načelu: do, ut des. Naši klerikalni deželni poslanci pa so vse drugačni tiči: oni prepuščajo večini, da naj ona ugane, kaj nam spodnještajerskim Slovincem manjka, naj ona skrbi za naše narodne in gospodarske postulate! To je lažje, ko delati in misliti ter v političnem življenju ustvarjati. Nam je odkritosrčno žal — ali danes moramo z Nemci vred izreči nad klerikalno kliko, ki spravlja naš lep slovenski Spodnji Štajer iz ene politične nesreče v drugo, najostrejšo sodbo, ki je za politične voditelje mogoča: **klerikalni naši deželni poslanci so pokazali svojo popolno politično nezmognost** in treba bo naše delo in naš boj v Gradcu zaupati drugim rokam.

Razmere na Ogrskem.

Nasprotniki vladne volilne reforme začnejo te dni s svojo akcijo ter prirede številne protestne shode. Socialni demokrati bodo imeli 26. t. m. strankino zborovanje, na katerem bodo sklepali o bojni taktiki proti osnovni volilne reforme. Največjo senzacijo vzbuja izstop bivšega predsednika poslanske zbornice posl. pl. Navaya iz narodne delovne stranke. V svojem pismu, ki ga je pi-

sal strankinemu predsedniku, pravi, da ne očrva osnovne volilne reforme in da se bo bojeval proti temeljnemu principu te osnove. Kakšen pomen in učinek bo imel Navayev izstop, se še ne da dognati. Nekateri listi poročajo, da namerava odstopiti tudi poljedeljski minister grof Bela Serenyi. Vzrok temu pa ni volilna reforma, temveč ker hoče grof Berchtold balkanskim državam pri ureditvi trgovskih razmer dovoliti razne koncesije. Grof Serenyi je kot agrarec proti takim koncesijam. Grof Tisza pa ima razne osebne konflikte. Komaj je končan njegov dvoboj z grofom Karolyijem, že ima novo afero z grofom Aladarjem Szechenyijem. Že danes je gotovo, da se na Ogrskem vsi pošteno misleči krog odvrtačo od vladajoče stranke, kateri ni nobeno sredstvo prenaslilo za doseg svojih ciljev. In upati je, da bodo tudi na merodajnih mestih spoznali, da se morajo razmere na Ogrskem temeljito izpremeniti.

Med vojno in mirom.

Mirovna pogajanja.

Iz Sofije poročajo, da je govoril bolgarski car pred odposlanstvom, ki mu je prineslo odgovor bolgarskega sobranja na prestolgovor ter med drugim naglašal samozatajevanje in brezprimerno hrabrost bolgarske armade, s katero se je bojevala za osvoboditev in rešitev svojih bratov v Turčiji. V nadaljnjem govoru je nato izjavil: Londonska pogajanja, še niso dala onega rezultata, ki ga pričakujemo mi z umljivo nestrpnostjo, tudi še niso dala ta pogajanja onega rezultata, ki bi ga bilo želeli v interesu človečnosti in dobrega razmerja med Turčijo in Balkansko zvezo. Še vedno upam, da nam bo mogoče priti do sporazuma, da bomo v kratkem mogli zopet pričeti z velikimi deli miru. Če bi pa božja previdnost hotela drugače, se ne bomo obotavljali, zgrabiti za orožje in prisiliti sovražnika, da nam da za naše dragocene žrtve primerno zadoščenje.

Neverjetna je vest, ki jo beleži »Lokalanzeiger« iz Carigrada, glasom katere so baje v zunanem ministstvu v Carigradu izjavili sledeče:

Naši delegatje so predložili zastopnikom velesil turške protipredloge. **Balkanski delegatje so sprejeli turški predlog glede Odrina pod pogojem, da se uredi bolgarsko - turška meja severno od odrinskega vilajeta. Odrin in Lozengrad ostaneta Turčiji.** C Egejskih otokih Turčija noče več razpravi, pač pa je pripravljena, razpravljati o usodi Krete z delegati Balkanske zveze.

Mirovna konferenca, ki bi se bila morala pričeti včeraj ob 4. popoldne, se je pričela šele ob 6. zvečer. To se je zgodilo na željo turških delegatov, ki so bili dobili nove instrukcije ter so se hoteli o njih še prej posvetovati. Tudi delegatje Balkanske zveze so imeli posvetovanja, predno se je začela skupna konferenca. Posvetovanja se bavi jo v prvi vrsti z vprašanjem Odrina ter se zdi neverjetno, da bi bila Turčija že sedaj pripravljena, predati trdnjavo. Tudi če se Odrin vda, bi bila žrtev, ki se zahteva od Turčije, tako velika z ozirom na razpoloženje v Carigradu, da bi bilo reba najti formulo, ki bi Turčiji kolikor toliko olajšala to neizogibno koncesijo. Turki, ki se ne morejo pritoževati nad preštevilnimi prijatelji, vedo, da je Odrin izgubljen; nekaj pa bi njeni delegatje vendar radi prinesli domov.

vozi pred vami,« je velel šoferju, stopivši v voz.

V Oxford - ulici je bila taka gneča, da je prišel prav blizu zasledovanemu vozu; tu je voz, v katerem je sedela Marija, krenil v ulico Baker in potem na severno stran.

»Upam, da ne bo pri malem okencu nazaj pogledala,« je lord Francis sam sebi govoril; »kaj bi pač o meni mislila?«

Stisnil se je v kot in pomaknil klobuk globoko na čelo. Sicer ji ni nikdar obljubil, da ji ne bo sledil... a zakaj se je potem skrival? Vsedel se je zopet pokonci in to je njegovo vest nekoliko pomirilo. Med tem je prišel v okraj sv. Johna gozd. Na vogalu mirne, ne preveč razsvetljene ulice se je prvi voz vstavljal, mlado dekle je izstopilo, plačalo šoferja in odšlo v ulico.

»Če sem že tako daleč prišel,« si je mislil lord Francis, »potem...« Plačal je šoferja in šel skrivajoč se za njo v ulico Hiacint.

Kakor se je lord Francis prepričal, je Marija izginila v hiši št. 47.

Obstal je za nekaj trenutkov in se zamislil, potem si je rekel s popolnim prepričanjem.

»Kaj drugega ne more biti, nikakor ne.«

Počasi se je peš odpravil proti domu.

(Dalje prihodnja.)

Olede ruskega predloga piše pariški »Temps«, da namerava ustvariti ruski predlog kompromis glede albanskega vprašanja med zahtevami Avstro - Ogrske in Balkanske zveze. Na noben način pa ne pripusti Rusija, da bi dobila ona gotove prednosti na škodo Slovanov ter je še pred kratkim zavrnila predlog Avstro - Ogrske, ki bi Rusiji odprl pot skozi Dardanele, če Srbovi ne podpira.

K pogajanjem veleposlanikov v Londonu se je odpeljal, kakor piše »Neues Wiener Tagblatt«, sekijski šef v avstro - ogrskem zunanem ministstvu, Božidar Ippen, ki je bil del časa kot konzul v Skadru ter velja kot izborni poznavalec albanskih razmer.

Albanija.

Na Dunaj je dospel Fran Skanderbeg, sin markija Jovana Skanderbega, enega izmed pretendentov za albanski prestol. Fran Skanderbeg se je izrazil napram enemu izmed urednikov »Neue Freie Presse« sledeče: Moj oče in jaz se ne bova silila v ospredje, dasiravno bi imela gotovo pravico, prigrisati kandidaturu za albanski prestol. Naša rodbina izhaja direktno od Skanderbega, čegar ime je znano po vsej Albaniji. Ko se je v teh dnevih prvič govorilo o samostojnosti Albanije, je dobil moj oče od vseh strani brzjojavke (?) in pisma, da naj kandidira za albanski prestol, toda moj oče noče slišati ničesar o oficijalni kandidaturi. Volitev kneza je stvar albanskega naroda, narod sam se mora odločiti.

Kakor smo poročali v snočnji številki, so predali albanski odposlanci siru Edvardu Greyu memorandum, ki ga hočejo izročiti tudi veleposlanikom. Najvažnejše točke tega memoranduma so: Albanija hoče postati na balkanskem polotoku element ravnovesja in miru (?) Da pa more izvršiti to svojo nalogo, je treba, da se oiači narodna homogenost, ki jo je Albanija ohranila do sedaj, potom organizacije, ki mora biti krepka, pravična in trajna. Ta organizacija ne more biti drugega, kakor absolutna neodvisnost.

Med ranjenimi srbskimi brati.

Slike in črtice.

Pripoveduje dr. Ivan Oražem.

XII.

Srbska »slava«.

Srbi imenujejo »slava« praznovanje in češčenje domačega patrona, svetnika, ki si ga je izbrala vsaka rodbina kot svojega posebnega varuha. Glava rodbine nosi ime patrona. Ta »slava« se praznuje jako slovesno. Tudi bolnice imajo svojega patrona in njegov dan praznujejo in slave vsi bolniki, ki se nahajajo ravno tedaj v bolnicah.

Tudi mi smo doživeli tako »slavo« v naši bolnici. Že dopoldan prišlo je vse polno ljudi iz Niša obiskat naše ranjence. Prinesli so jim seboj različna darila, ter potvice, oni sladkarije, katere Srbi jako ljubijo, zopet drugi cigarete; nihče ni prišel praznih rok. Hodili so iz sobe v sobo, delili darila in se veselo razgovarjali z ranjenci. Prišel je tudi vojaški duhovnik in blagoslovil vsa jedila. Vojaki so bili veseli in lepo jih je bilo gledati ko so sedeli ali ležali v čistih posteljah in v belem perilu.

Posebno mnogo ljudi je pa prišlo popoldan. Ti so prinesli ranjenecem cvetlice in zelene vejice, katere so potrosili po tleh in po posteljah. Dozdevalo se nam je, da se je zbrala velika družina, katere člani se že dolgo niso videli, in ki se sedaj veseli svojega svidenja.

Tudi mi smo šli pogledat iz ene sobe v drugo in se veselili tega lepega običaja.

Vstopili smo tudi v sobo, kjer so ležali ranjeni Turki. In začudili smo se. Na mizicah ob posteljah bile so postavljene sladkarije in druga darila, na posteljah pa in odejah raztrošene so bile cvetice. Dopadel se je nam ta milosrden čin srbskih žena, ker dokazale so s tem, da se ranjeni neprijatelj ravno tako smili kot ranjeni brat. Bil je to lep dan v bolnici.

Ravno iste dni je pa prinesla dunajska »Reichspost« zadnji članek svojega korespondenta, ki se je mudil en dan v Nišu in v katerem je na najnesramnejši način lagal ta pošteniakovič. Lagal je, da se ga ranjene Turke v niških bolnicah nihče ne zmeni, da leže v blatu, da zdravniki za nje ne store nič. Trdil je, da so Srbi v Nišu streljali na ranjene Turke in jih nekaj tudi pobili. Lopov! Tvoje klevete ne dosežejo peta niških prebivalcev, in Turki bi ti sami pljunili v obraz radi tvojega brezvestnega hulkanja.

XIII.

Demokratizem v srbski vojski.

Dokler obstojajo vojske je prav gotovo potrebna in njih železna disciplina. Disciplina pa naj vlada v pravem času in v resnih trenutkih; v času nevarnosti strni disciplina vse možno in vse oficirje v nepremagljiv zbor.

Drugeče naj pa vlada med vojaki in oficirji spoštovanje, ljubezen in zaupanje.

Videli smo v Nišu, da so sedeli priprosti vojaki in oficirji skupaj pri eni mizi in se prav prijateljsko razgovarjali med seboj.

Prišel je prostak v kavarno. Mize bile so precej zasedene; le pri mizi, kjer je sedel divizijski general S. z svojo družbo, bilo je še več prostora. In vojak se ni dolgo premišljal. Pristopil je k generalovi mizi, pozdravil prijazno in se vsedel. General pa mu je odzdravil: »Dober večer, brate!«

Ranjenci v bolnici govorili so z največjim in odkritim spoštovanjem o svojih oficirjih; pravili so nam, da so morali večkrat svoje častnike vleči nazaj za suknje, ker so se preveč izpostavljali nevarnostim, češ, kdo nas naj pa potem vodi ako nam Turki postrele naše častnike.

Oficirji so pa z navdušenjem in ljubeznijo pripovedovali o hrabrosti vojakov in njih vzorni disciplini. Eden je hvalil drugega; pešči topničarstvo, to zopet prve. Videli smo, da vlada v ti vojski železna disciplina, a zraven te ste enakopravni medsebojno spoštovanje in ljubezen.

XIV.

Divizijski general S.

Za časa vojne pregledal je vsa pisma in brzjojavke, ki so se odpošljale po pošti najprvo častnik divizijske komande, napisal na nje »pregledano« in šele potem jih je ekspediral pošta.

Nekega večera sedimo v restavracijski kavarni hotela »Orient«, kamor je tudi redno zahajal divizijski general S. z svojim adjutantom polkovnikom.

Tudi nocoj sta sedela oba gospoda pri svoji navadni mizi in večerjalo.

Pa vstopi priprosta kmetska žena in popraša natakarija po divizijski komandi. Napoti jo k generalovi mizi. Žena pristopi in polkovnik jo vpraša vljudno česa želi.

— Gospodine, sina imam v vojni; trikrat sem mu že pisala pa še nisem dobila od njega odgovora. Bojim se za njega in pišem mu še enkrat. Prosim te podpiši mi pismo, da ga oddam na pošto.

— Čuješ, tukaj ni komanda, priidi jutri dopoldne tja in dotični častnik ti podpiše pismo. Oddaš pač jutri pismo; tukaj tudi nimamo štamplilje.

— Gospodine, siromakna sem in rada bi se še nocoj vrnila domov, da ne trošim novcev za prenočišče. Podpiši mi.

Ko zasliši general, da bo žena teško utrpela novce za prenočišče, pusti svojo večerjo, vstane iz mize in ji reče: »Daj meni pismo, da ga prečitam in se na kuverti podpišem, držalo bo tudi brez štamplilje.«

Žena je vsa srečna in general se podpiše.

— Na majka pismo, pa bodi mirna, ne boj se preveč za sina.

— Hvala ti general. Lahko noč.

— Lahko noč, žena. Pa srečna ti pot.

Vsem je bil ta vrli mož simpatičen, od tega večera pa smo ga vsi zaljubili. Storil je dobro delo.

XV.

»Naš brat je.«

Ranjenc I. iz sela K. je bil med vsemi ranjenci najmernejši in najbolj tih. Skoraj nikoli se ni razgovarjal z svojimi tovariši in tudi nam je le nerad odgovarjal. Res je izgubil siromak desno nogo, ali sumili smo, da mora biti še kateri drugi vzrok njegove žalosti.

En večer vstopimo po poslu v sobo, v kateri je ležal. Na naše začudenje smo zagledali stati okolo njegove postelje deset moških. Bili so visoke, čvrste postave in vsi so nosili na glavah velikanske kučme iz ovčje kože. Naš ranjenec je pa bil ves spremenjen, dobre volje in prav živahno se je z njimi razgovarjal.

Vprašamo jih smeje: »No, kaj pa vi, ali imate kako sejo?«

— Ne, nego smo čuli, da je naš Ivan ranjen in da leži v vaši bolnici. Pa smo se zbrali vaščani, da ga obiščemo in vidimo kako se kaj počuti naš brat.

— Kaj, ta je vaš brat? —

— Da, naš brat je; siromak nima ni staršev, ni rodnega brata ali sestre in zato smo mu mi vsi sovaščani bratje.

S ponosom in ljubeznijo so gledali na njega in vsak mu je stisnil roko dar v denarju. Ta dar prilegotovo iz srca.

ljubiva, kaj ne, Marija — moram torej vse izvedeti.

Pogledala ga je s prestrašenim, a vzlic temu nič manj odločnim pogledom.

»Se ne!« je prosila. »Francis, prosim te, se ne.«

Motril jo je nekaj trenutkov pazljivo in molčal.

»Zakaj še ne, ljuba Marija,« je rekel pozneje.

»Ker tako želim.«

»Saj vendar ne more biti nič takega, česar bi se ti, draga, morala sramovati?«

»Sramovati?« je ponavljala in nekoliko odlašala z odgovorom; potem je rekla z odločnim glasom: »Ne, Francis! Nisem kriva, da sem... a kmalu bom svobodna in potem...«

Utihnila je, kakor bi se bala da je že preveč povedala.

»Razumem, draga Marija,« je rekel: »mislim, da razumem; saj sem koj nekaj takega domneval...«

»Kaj?«

»Bodiva odkritosrčna drug proti drugemu,« je prosil. »Če ti povem svoje domnevanje, draga, ali mi poveš potem ti vse drugo?«

»Ne, ne,« se je branila; »težko, da si uganil resnico. Sicer pa, kako pozno je že, Francis?«

»Še tri četrt na šest ni, ljubica.«

»Hiteti moram,« je vzklila ona.

Gledal je prav razočaran, z roko je pa segel v žep svoje suknje in potegnil iz njega usnjen etvi temnomodre barve.

»Tu, ljuba Marija, sem ti nekaj prinesel,« je rekel in ji potisnil etvi v roko.

Pritisnila je na pero in skoro zavrisnila veselja.

»Biseri,« je vzklila: »ah, Francis, ti so zame dosti prelepi!«

»Zate, draga, ni nobena stvar prelepa,« je zagotavljal on z občudujočim pogledom.

Minuto pozneje sta bila na cesti in njiju roki sta se sklenili.

»Želiš - li voz?« je vprašal.

»Ne, Francis, raje avto - izvoščeka,« je odgovorila ona, »sicer pridem prepozno.«

»Prepozno — kam?«

»Ne izprašuj me, Francis, prosim te.«

V tem hipu se je mimo pripeljal avto - izvošček. Lord Francis je mignil vozniku, dekle je skočilo v voz in se pozdravljalo z roko odpe-ljalo.

»Ko bi le vedel, kam se pelje,« je zavzdihnil mladi oficir in nezadovoljno gledal za vozom.

Tedaj je pripeljal mimo drug avto - izvošček in voznik je vprašujoče dvignil roko. Lorda Francis je spreletela nova misel — priklimal je.

»Sledite avto - izvoščeku, ki

— Kadar ozdraviš Ivan pa nam sporoči, da pridemo vsi po tebe. In nič se ne boj če tudi si brez noge, izgubil si jo tudi za nas in mi vsi bomo skrbeli za tebe.

Ivanu so se pa zaiskrile oči veselja.

Stisnili so mu še roko in se poslovlili od njega. Pri vratih se je pa še vsakdo obrnil nazaj in se mu nasmehljaj. Sedaj smo šele vedeli, zakaj je bil naš Ivan tako tih in žalosten. Siromak je pričakoval, da pridejo li njegovi bratje. In ni se varal, prišli so bratje! On je pa bil od tega večera naprej miren in vesel.

Nehvaležnost je plačilo sveta ali nemški instruktorji od turških matrozov pretepeni in ubiti.

Sofija, 29. decembra.

Ker mislim, da nemška brzojavna agencija ne bo predala zgoraj omenjenega fakta, hitim, da vam ga v pismu priobčim.

Tukajšnjemu listu »Reč« se poroča danes brzojavno sledeče iz Carigrada:

»Prošlo je že več kot tri mesece, odkar poveljnišča flot niso dobila plače. Častniki, večinoma mladoturki, so zbrali matroze, ter jim naznanili, da vlada nima namena, jim dati plačila; predložili so jim torej, naj zahtevajo, da pade kabinet in da se pokličejo na vlast Mladoturki pod vodstvom Talat - beja.

»Glavni poveljnik Nazim paša in načelnik štaba izet paša sta izvedela o nemirih med mornarji; odpotovala sta hitro proti Dardanelim, vzemši sabo 25.000 turških (zlatih) lir, da izplačata mornarjem vsaj en del zaostale plače.

Ko sta se prepričala, prispevša na določen kraj, da tam ni nobene discipline, je bil glavni poveljnik eskadre takoj odstavljen.

Značilen je sledeči dogodek v isti floti za odnošaje, ki vladajo med turškimi mornarji in njihovimi nemškimi instruktorji: Ko se je flota vrnila iz boja, so turški mornarji napadli svoje nemške instruktorje, pretepli jih in nekatere celo — ubili.

To se je zgodilo menda zato, ker se je vračala turška flota — kakor so poročali neki nemški časniki — »zmagonosno« iz boja proti grški floti. S tem napadom mornarjev na svoje načelnike - instruktorje se izpostavlja ta »zmaga« smehu vsakega nepristrano sodečega človeka.

Če občuti slučajno kakšen nemški turnarček krepko pest slovenskega fanta, takoj zakriči vse člospisje v »rajhu«, kakor tudi nemško in nemškotarsko člospisje v Avstriji o barbarstvu Slovanov. A zdaj, ko so dobili grozne batine nemški instruktorji — kar je s človeškega stališča sicer obžalovati — od svojih turških učencev - mornarjev, a nekateri so celo ubiti, — vlada grobna tišina po omenjenih časniki o tem žalnem slučaju, da ne bi postali pošteni Nemci na svoje prijatelje Turke zlovoljni. Saj Turki niso barbari, — oni so se pač vsled »zmag« opojeni — spozabili in natolkli svoje dobrotnike, ki so jim posredno ali neposredno pripomogli do teh »zmag«. —

A. B.

Štajersko.

Iz deželne šolskega sveta. Imenovan je def. učitelj pri Novi cerkvi blizu Ptuja Jožef Kladnik za učitelja v Sevnici; prestavljen je def. učitelj in šolski vodja v Pernichau Karel Vollmaner v Špital pod Seme-ringom.

Iz Celja. Na premišljevanja »Sl. Gosp.« o boja slabem gospodarstvu liberalcev moramo odgovoriti, da bi bilo za prijatelje klerikalce silno zdravo, ako bi enkrat posvetili malo več pozornosti lastnim podjetjem. Ni namreč normalno, ako človek pihata tam, kjer ga ne peče. Naši celjski klerikalci so specijelno zelo mnogostranski; poleg politike, izobraževanja, posojilničevanja jih posebno zanima hotelska industrija. Ustanovili so neko hotelsko družbo, ki je prevzela od ljudske posojilnice v Celju »belega vola« in v Šoštanju čeden hotel »Avstrijo«; pravijo, da tudi hotel dobernske klerikalne posojilnice na Doberni. K tej družbi so pristopili sami kapitalisti, kakor n. pr. Benkovič, Korošec, Samec in še drugi taki gospodje. Kako je s celjskim »belim volom«, ne vemo natančno; čudno se nam samo zdi, da je njegova vrednost svoječasno v bilancah ljudske posojilnice skoraj prerezveseljivo naraščala. Na hotel »Avstrijo« je posodila ljudska posojilnica, pardon, imenovana premožna hotelska družba vsotice, ki se pišejo s šestimi šte-

vilkami. Tam se gode čudeži; svoječasno, ko je bil hotel brez pripadajočih gospodarskih poslopij, so se vedno oglašali kupci, sedaj pa, ko je družba kupila ta poslopja za okroglo vsotico, so kupci izostali. Obrt v tem hotelu seveda cvete in kakor čuje-mo, bo izplačala hotelska družba letos — ali prav gotovo drugo leto lepe dividende. In na Doberni — pa naj bo, za enkrat bo zadosti. Og. klerikalci bi v resnici lahko pomislili, da v hiši obešenca ni dobro ne zdravo govoriti o vrvi.

Iz Celja. Razdružila se je »Prva južnoštajerska lesna industrijska družba«, v kateri so bili Trpeji, Italijan Glanferro in Borlak iz Zreč. O vzrokih te razdružitve se govori po mestu mnogakaj interesantnega. Je pač dandanes trda za groše.

Iz Celja. (Se mestni proračun.) Mnenje nekega našega dopisnika, da ne bodo nemški listi prinesli podrobnosti iz celjskega mestnega proračuna, se je izkazalo kot resnično. O dolgočasnih proračunskih »debatih« v seji mestnega sveta so priobčili nemški listi silno previdno poročilo, v katerem ne čitaš niti ene številke o mestnih dolgovih, o strahovitih izdatkih za mestno upravo, o dolgu Unionbanki, o novih posojilih, o dohodkih iz hiš in posestev itd. Proračunska razprava, v kolikor se sploh sme čitanje proračuna tako imenovati, dela na nas vtisk, da večina celjskih mestnih svetovalcev nima pojma o pravem gospodarskem stanju mesta in da slepo potrjuje to, kar hočejo Jabornegg, Rauscher in dr. Zanger. Toda nekaj se je pa le zboljšalo! Na predlog trgovca Zangerja se bo sedaj pobiralo pri mestni posredovalnici za nakup in prodajo hiš ter posestev od strank neko odškodnino za mestno blagajno. Kako bo s provizijami, o tem se žalibože ni razpravljalo. Včasih se dobi celih 7000 K — kar bi prišlo suhemu mestnemu mošnjkcu zelo v prid! Drugače pa ostane vse pri starem do — poloma. Škoda, da še nismo prišli v Celju do tega, da bi se o takih vprašanjih razpravljalo na javnih shodih!

Iz Celja. (Za lokalno železnico Celje - Vitanje) se zavzema nekdo v »Grazer Tagblattu«. Ker je težko dokazati rentabilnost takega podjetja, bi naj vzpodbujali nemškotarske poslance nacionalni razlogi zanj. Vojnik, Dobrina in Vitanje bi dobili zvezo z nemškim Celjem in več opore za tamošnje trho nemškotarstvo. Slovenski državni poslanci se bodo morali spomniti, da je na Sp. Štajerskem mnogo nujnejših železničnih projektov ko je ta!

Iz Brega pri Celju nam pišejo: Poprej Frajletovo hišo je kupil menda vojaški erar, ker vidimo tam dan zadnevom delati vojake od 87. pešpolka. Ljudje ugibljejo, kaj se bo s to hišo ukrenilo?

Iz Brežic nam poročajo: Sodnijski kanclist Jožef Ledinek je prestavljen k okrajnemu sodišču v Fehring na Srednje Štajersko.

Slovenska Bistrica. Pravi in odkritosrčni prijatelji se kaj radi zberejo na Silvestrov večer k neprisljeni zabavi, da se poslovijo od starega leta in si stisnejo ob 12. uri roke na srečno novo leto. Tudi bistriški Slovenci v tem oziru niso zaostali. Naša čitalnica je priredila na Silvestrovo animiran zabavni večer, ki se je jako dobro obnesel. Na dnevnem redu je bila godba naših šramelnov, petje, šaljivi nastopi, burka: »Proč z ženskami«, srečolov itd. Obisk je bil zelo zadovoljiv. Razmeroma velika dvorana hotela »Avstrije« je bila zasedena do zadnjega kotička. Videli smo pač do malega vse slovenjebistriške Slovence. Pohvalno se moramo izraziti o naših diletantih, ki so v burki »Proč z ženskami« prav mojestersko nastopili in zbranemu občinstvu res preskrbeli pravo Silvestrovo zabavo. Ne bomo ocenjevali posameznih vlog; rečemo samo to, da imajo vsi potrebne zmožnosti za nastope na našem odru. Gospod Pinter je s svojimi kupleti vsakega posameznika pošteno okrcal in žel za svojo umetnost največje pohvale. Hitro so minule zadnje urice starega leta in ko je odbila 12. ura se je g. dr. Lemež v izbranih besedah poslavljaj od starega leta, spominjajoč se zadnjih dogodkov, ki so se odigrali na Balkanu in na Slovenskem ter navduševal zbrano občinstvo k odločnemu nastopu v boju za pravice našega slovenskega naroda. — Tako je ta večer prav živahno potekel, zabava je trajala do ranega jutra. Nemčurji pa so v svoji šparksaji prodajali dolgčas, ker so si menda v svesti, da jim bo pri nas tudi kmalu odbila — zadnja ura. Najbolj potrpa je bil Vacač, ker ga je kot pristnega nemčurja nemčurški »Feuerwehr« ignoriral in ga niti k veselici ni povabil. Nekateri pravijo, da bo postal zopet Čeh z dušo in telesom in da je že vrge nemčurško puško v koruzo. Bomo videli!

Iz Ormoža. (Krmežljavček v — klerikalni posojilnici.) V tukajšnji bivši Geršakovici posojilnici sedi po milosti poštenih kmetov neki Schaller, ki je »vodja« klerikalcev v Ormožu in okolici. Kaj je mož počenjal poprej, mu je očital »Narodni list« že poleti, a mož ni nič reagiral, kar je jako značilno. Sedaj pa tudi počenja stvari, ki se ne dajo združiti ne s katolicizmom in ne z narodnostjo. Tako se je iz gotovih razlogov po Schallerjevi volji napravila Slomškova slavnost pri Skorčiču, zagrizenem Nemcu, v prostorih, kjer prirejata tudi Südmarka in Schulverein, če treba, svoje veselice. Govoril je tam dr. Hohnjec in drugi katoliški narodnjaki — samo zato, ker lazi Schaller za Skorčičevo hčerjo. Zveze med Schallerjem in Skorčiči razlagajo morda tudi napade na različne ormoške Slovence, ki jih na veliko škodo naše narodne stvari priobčujejo mariborski listi. Razmere v posojilnični hiši, kjer je poprej vedno vladal mir, so postale vsled tega pritepenega človeka neznošne. Navedbi bi lahko še mnogo zanimivih stvari, tako da bi »neumni kmetje« v posojilničnem odboru, s katerimi boja lahko Schaller dela, kar hoče, lepo gledali — a zanašamo se, da bo tudi brez tega kmalu nastal red in mir kakor je bil vedno poprej.

Braslovce. Telovadno društvo »Sokol« ima svoj redni letni občni zbor dne 6. prosinca ob 3. uri popoldne v gostilni brata Vrankoviča. Pričakuje se polnoštevilna udeležba. Prijatelje in prijatelji sokolstva dobro došli!

Konjice. V nedeljo, dne 5. januarja 1913 ob polu 4. uri popoldne priredi dramatični klub v Konjicah v dvorani Narodnega doma gledališko igro. Predstavlja se bo veseloigra v 4. dejanjih »Brat Martin«. Ker ta igra nudi mnogo užitka, se občinstvo prav vpljudno vabi, k mnogobrojni udeležbi. Vstopnina za osebo na sedež 1 K, stojšče 40 v.

Glede železnice Polzela - Motnik ve povedati »Slov. Gosp.«, da je po zatrdilu železniskega ministrstva popolnoma zasigurana. Kaj pa je z drugimi nujnimi železniškimi projekti na Sp. Štajerskem? N. pr. s sotočnico in gornjegrajsko železnico? Bojimo se, da bodo ostali gg. dr. Benkovič, dr. Jankovič in dr. Verstovšek odgovor dolžni.

Iz Maribora. Tu je umrl odvetnik in posestnik dr. Henrik Lorber, star 45 let, sin bivšega dolgoletnega mariborskega podžupana dr. Henrika Lorberja. Tudi umrli mlajši Lorber se je živahno udeleževal političnega življenja in je stal v vodilnih nemškotarskih vrstah.

Iz Maribora. V četrtek, dne 2. januarja je imel novoizvoljeni občinski svet svojo prvo sejo, v kateri je bil izvoljen znova za župana dr. Schmidner, za podžupana pa državni poslanec Wastian. Štirje svetovalci so Bernhard, Futter, dr. Mally (dosedaj podžupan) in dr. Orosel (slavno propadli županski kandidat).

Iz Maribora. Ker mene v blatenju in hujkanju že znana lista »Straža« in »Slov. Gospodar« zaporedoma napadata, sem primoran slav. občinstvu razjasniti sledeče: Prvič je trditelj omenjenih dveh listov, da od mene »Slov. Narod« ne sprejme nobenih notic nesramna laž; ravno nasprotno moram omeniti, da je »Slov. Narod« do sedaj še vedno objavil moje vpslane notice. Drugič je tudi podla laž, da bi jaz kdaj hujskal proti Cirilovi trgovini; ravno nasprotno sem delal do sedaj z isto še vedno v sporazumljenju. To hujskanje v teh časopisih zaradi tega torej menda vendar ne gre iz dotične trgovine ali tiskarne, ampak le iz uredništva. Tretjič si domišlja dotični dopisnik, da se boja zelo jezim na te napade v listih, a nasprotno moram trdit, da sem tem napadom prav hvaležen, ker si s tem pridobivam dan za dnevom nove odjemalce, katere poprej sploh nisem imel. Torej res najboljša in najcenejša reklama. Četrtrič pa še omenim, da je ta veleznanj in cele noči prekrokani urednik »Straže« moral dobiti svojo zaslužno kazen, ker me je takrat v »Narodnem domu« na njemu že znan način izzival; takih posledic je pa itak danes že vajen, ker so pri njem na dnevnem redu. Torej tudi tožba, katero misli proti meni vložiti, za njega ne bo posebnega dobro izpadla. Na koncu pa moram omeniti, da se, za vse še nadaljne napade v »Straži« in »Slov. Gospodarju« popolnoma nič ne zmenim, ter bodem tudi nadalje še delal v procvit slovenstva in svoje trgovine. — Vilko Weixl.

Iz Gradca. (Nemška nestrpnost.) Graški dnevniki priobčujejo malodane dan za dnevom notice, v katerih se poroča, da se je zaprtlo tega ali onega Slovanca zaradi veleizdaje. Ta »veleizdaja« obstoji največkrat v tem, da kdo na ulici ali v gostilni v slovanščini izgovori nekaj političnega. V največjimi

se ne sme niti slovenski ali srbohrvaški govoriti. Uglednemu slovenskemu gospodu se je zgodilo, da so ga hoteli v neki kavarni dati aretirati, ker je s tovarišem slovenski govoril. Natakar je takoj sumil v njem srbskega vohuna. In nemško časopisje kakor »Tagespost«, »Tagblatt« in dr. še to ničvredno postopanje in šikaniranje Slovanov podpira!

Koroško.

Narodna čitalnica v Celovcu priredi v nedeljo, dne 26. januarja 1913 zvečer v veliki dvorani hotela Trabesinger veliko predpustno veselico združeno s vojaškim koncertom in plesom. Pri veselici svira godba c. in kr. 17. pešpolka v Celovcu. Prosi se vse Slovence in Slovenke, da v kolikor mogoče velikem številu posetijo našo prireditev in pokažejo, da čutijo z nami. Druge slovenske liste prosimo za ponatis.

Na naslov deželne šolskega sveta v Celovcu. Skoro pet let se že bore Slovenci v Vogrčah za šolo s slovenskim učnim jezikom. Šlo je od Poncija do Pilata, od instance do instance, dokler ni že skoro pred letom razsodilo upravno sodišče na Dunaju, da mora deželni šolski svet v Celovcu vpeljati na šoli v Vogrčah slovenski učni jezik. Toda deželni šolski svet se za ta ukaz do sedaj še ni zmenil in baje so ti oblastni Nemci še celo tako predrzni, da so izjavili, da se to ne bo nikdar zgodilo. Deželni šolski svet se protivi naravnost najvišji odločbi, če o tem najvišja instance že kaj ve, ne vemo, gotovo pa je, da če ve, in ne zna, ali noče svojih ukrepov tudi uresničiti, da jo stavlja to v jako čudno luč. Bržkone pa je cela stvar v rokah nižjih šolskih funkcionarjev, ki sporazumno z deželnim šolskim svetom bagatelizirajo ukrepe najvišje instance.

Dobra kupčija celovške občine. Občinski svet celovški je sklenil, da prevzame mesto s 1. januarjem pogrebno podjetje zasebnika Reichla. Meščanom je bilo to všeč, ker gotovo bo lepši in vzornejši red, če vodi celo podjetje občina, kot pa zasebnik. Saj opravičeno vsak to lahko pričakuje. To bi bilo v redu. Gre samo zato, kakšne kupčije občina dela. To je tista kočljiva točka, pri kateri se je mesto urezalo, kakor pišejo nemški listi. Celovška mestna občina se je namreč zavezala, da bo izplačevala Reichlu skozi deset let vsako leto 20.000 K, njegovega sina pa nastavi za ravnatelja mestnega pogrebne zavoda, in sicer s plačo, ki je enaka uradniku 8. činovnega razreda, pri čemur pa se mu a priori vračuna 10 službenih let. To bi bilo torej okroglo 6000 K na leto. Poleg tega je pa prevzela občina baje še posebe Reichlov fundus instructus (stare vozove, konje in opremo) za 200.000 K. No, ta kupčija za Reichla gotovo ni bila slaba in ni čudno, da še celo najbolj štram Nemci migajo z ramami.

Umrli je v Celovcu ces. svetnik Franc Josip Neuner, posestnik in trgovec in brat bivšega celovškega župana.

Vsled neozdravljive bolezni se je ustrelil v Celovcu na domačem dvorišču pekovski pomočnik Franc Kocijan. Zadel se je v glavo, ko je prišel zdravnik je bil že mrtev.

Ponarejene krone. V Celovcu opažajo že delj časa, da krožijo po mestu ponarejene krone. Včeraj so dobili celo pri deželnem plačilnem uradu krono, ki je bila ponarejena. Krona je iz kovine Britanija, ima letnico 1894 in je prav dobro ponarejena.

Primorsko.

Iz pomorske službe. Za prov. stavbne adjunkte v Trstu so imenovani inženirji Adalbert Svoboda, Alfred Radoničič, Hugo Kavčič, Franc Kobernavser in Al. Frühwirth.

Iz državnoželezniške službe. V državnoželezniško službo vstopita V. pl. Khittel, asistent na Opčini in R. Veleba, stavbni asistent v Gorici. Prestavljeni so: Juž. B. Wolf, strojni asistent iz Gorice k vodstvu kurilnice v Gorici; Jos. Tomandl, višji oficijal gradbenem vodstvu v Novem mestu v Linc; Boguslav Berbuč, asistent v Gorici k ravnateljstvu severozapadne železnice adjunkt Hen. Wizek pa obratno; Lovro Testen, adjunkt in postajenačelnik v Kanalu v Gorici; Mihael Rožanec, asistent v Trstu prosta luka k državni železnici v Trstu; Alojz Subić pa obratno; inž. H. Freund, stavbni adjunkt v Gorici v Inmost in Ivan vitez pl. Carrara, adjunkt v Trstu v Bellaj. Imenovani so: M. Bernfeld, rev. pri ravnateljstvu (5) za prometnega kontrolorja in Karel Poliner, inšpektor v Lincu za kontrolorja v Trstu. Iz službe je stopil dr. Dušan Marinović, urad. asp. v Trstu.

Polom goriške »Bance popolare« pred tržaškim sodiščem. Pred goriškim porotnim sodiščem se je vršila od 5. julija do 13. avgusta 1911 obravnava proti ravnatelju in uradniku goriške »Bance popolare« zaradi velikih goljufij, ki so jih izvršili obtoženci v škodo zavoda. O tem smo že poročali takrat obširno. Takrat so bili Viljem in Dina Konforti in Piani oproščeni, obsojeni pa so bili ravnatelj Colle in Lenassi vsak na dva meseca, dr. Luzzato pa na tri mesece težke ječe. Proti tej razsodbi sta se Lenassi in dr. Luzzato pritožila, pritožbi se je ugodilo in tržaško deželno sodišče je bilo delegirano za novo obravnavo. Ta obravnava se vrši sedaj v Trstu in vzbujajo veliko zanimanja v vseh krogih. O obravnavi bomo še natančneje poročali.

Preziranje slovenskega jezika pri davčni administraciji v Trstu. Davčna administracija kljub raznim opominom in skušnjami s Slovenci, ki zahtevamo tudi v tem uradu svoje pravice, še vedno prezira in bagatelizira slovenski jezik. Dosledno in s trmo pošilja ta uprava tudi notorično slovenskim strankam svoja obvestila in spise v italijanskem jeziku oziroma rabi nemško - italijanske tiskovine. V slučaju, da stranka zavrne spis in ga ne sprejme, pa se poslužita ta uprava neokusne prevare za novo kuverto, ki ima slovenski naslov, v njej pa je prvotna laška listina. To meji že na smešnost in s takimi ljudmi je res težko resno govoriti.

Goljuf inkasant. Inkasant tvrdke Rovelli v Trstu M. Oskar je dvignil pred nekaj dnevi pri tvrdki Angeli v Trstu sponarejenim računom 1906 K 50 v in pobegnil. Včeraj pa se je mož vrnil zopet v Trst, kjer so ga aretirali.

Samomor mornarjev. V Pulju je skočil v morje s torpednega čolna št. 36 mornar Masanić. Njegovo truplo so potegnili drugi dan iz vode. Isto jutro ob 7. pa se je ustrelil na štacijskem parniku »Mars« 22letni mornar Nikolaj Zajc.

Predzren tat uanov za 2000 K aretiran. Pred nekaj dnevi smo poročali, na kako rafiniran in predzren način je ogoljufal neki neznanec zakonska Špeličeva v Trstu za uhane, vredne 2000 K, katere sta hotela zakonska prodati. Bralci se gotovo še spominjajo predrzne goljufije v čakalnici ravnatelja parobrodne družbe Avstro - Americana. Policija je tatu zasledovala na podlagi opisa, katerega sta dala o tatu oškodovanca. In res se je posrečilo dvema policijskima agentoma, da sta našla podobnega človeka v hotelu »Moncenisio«, kjer je stanoval pod imenom Emil Visintini. Ta Visintini pa ni nihče drugi kot znani bivši komisar Avstro - Americane Andrej Cokelj, ki je bil udeležen tudi pri velikih goljufijah v škodo Avstro-Americane, o katerih goljufijah se je obravnavalo pred tržaško poroto. Ko so moža pripeljali na policijo, je ta takoj priznal svojo predrzno goljufijo.

Strašen čin matere v mesečnosti. Inkasant tvrdke Singer v Trstu Felit Belesi se je pred 4½ leti oženil in živel v lepi harmoniji s svojo ženo. Imela sta 4 in polmeseca starega sinčka, katerega je posebno mati strastno ljubila. V petek ponoči, zjutraj okoli 3. ure pokliče žena svojega moža. Ko se je mož predramil je zagledal strašen prizor. Ob postelji otroka je stala njegova žena bleda in z izbuljenimi očmi gledala na posteljo. V eni roki je držala krvavo britev, z drugo pa je kazala na posteljo, kjer je ležal otrok v mlaki krvi s skoro popolnoma odrezano glavo. Ko je mož skočil po konci je žena začela: »Otrok je bolan« in se sesedla na tla. Ko je poklical mož sosedo in zdravnik je padla žena v popolno nezavest. Odpeljali so jo v bolnišnico. Žena, ki je stara šele 24 let je trpela v svoji mladosti na mesečnosti. Pri porodu je bila v silni nevarnosti. Zdravnik je rekel, da je treba žrtvovati otroka, da reši mater. Toda ona je zahtevala operacijo in jo tudi srečno prestala in s tem rešila otroka. Gotovo je, da je to močno vplivalo na njo in oglasila se je stara bolezen, ki je postala ravno vsled prevelike ljubezni do otroka usodna za otroka. Gotovo je tudi, da če se žena prebudi in ko zve, kaj je storila v svoji zmedenosti, da bo vsled žalosti njeno duševno stanje toliko trpejo, da je malo upanja, da bi še popolnoma okrevala.

„Sava“ društvo svobodni-selnih slovenskih akademikov na Dunaju.

II.

Desetletnica ustanovitve dunajske »Save« je obenem desetletnica velikega razkola v slovenskem ne-

klerikalnem dijaštvu; radi tega je potrebno, da se o tem — po preteku desetih let menda sine ira et studio — spregovori beseda tudi od naše strani. Razkol bil je tedaj neobhodno potreben: izvirjal je iz duha in razpoloženja časa in iz značajev ter nazorov voditeljev obeh struj. Na eni strani večja dovzetnost za ideje, ki so bile tedaj moderne, močno narodno čutenje in iskrena želja po izhodu iz desetletnih političnih razmer v domovini; na drugi strani odločno, nemajljivo prepričanje in krepek čut potrebe, hoditi isto pot dalje, bodisi da se je dosedaj izkazala za neplodno: to dvoje karakterizira tedanje naziranje narodno-radikalne, oziroma svobodomiselnega dijaške struje. Naša struja bila je torej v gotovem oziru konservativna — kar se ji je tedaj mnogo predbacivalo —, ker je ostala v bistvu na prejšnjem stališču; obenem bila je pa v daljšem pomenu gotovo radikalnejša, ker je šla v svojem svetovnem prepričanju odločneje na levo kot — takratna — narodno-radikalna struja. Črtanje besede »svoboda« iz gesla »Slovenije« — za novo geslo izbralo se je: »Iz naroda za narod« — napadi na neklerikalne vodilne osebnosti v domovini ravno tako kot na klerikalne in mnogo drugih znakov opravičilo je tedaj sum, da nova struja na vprašanje svobodomiselnega svetovnega naziranja ne bo polagala te važnosti, ki se je zdela ustanoviteljem »Save« neobhodno potrebna. Vseled tega jim v reformirani »Sloveniji« ni bilo več mesta.

Narodno-radikalno gibanje razvijalo se je med tem neprestano — včasih med hudimi krizami — dalje; prešlo je rano od svojega začetnega »absolutnega« nacionalizma, iz katerega stališča je tudi vzeto ime narodno-radikalno, preko Masarykovega realizma do onih nazorov, ki danes tam prevladujejo in ki so vsakomur znani, kdor zasleduje naše dijaško gibanje. Mi smo medtem ostali na svojem stališču, ki je z besedo »svobodomiselnost« v naslovu društva boljše in krajše označeno, kakor z dolgimi programatičnimi izjavami, in ne da se tajiti, da se nam je narodni radikalizem približal. Nasprotstva so se ublažila, ostalo je le še deloma obojestransko neumevanje.

»Slovenija« in »Sava« sta na Dunaju po nekaterih brezpomembnih konfliktih v prvih letih hodile vedno paralelno pot; bilo je mnogo važnih vprašanj, v katerih je bilo sodelovanje obeh društev mogoče, da naravno potrebno. V vseh narodnih vprašanjih, predvsem nastopali smo lahko skupno, in ker se je narodno-radikalna struja približala našemu kulturnemu vzoru svobodomiselnosti, odpira se za bodočnost tudi tu široko polje, ki je lahko in z uspehom skupno obdelujemo.

Mnogo neumevanja vlada pa v domovini in tudi med srednješkolskim dijaštvom o našem stališču v dvobojnem vprašanju: to vprašanje, samo na sebi malenkostno, je v nemških visokoškolskih mestih važno dijaško stanovsko vprašanje radi duha velikega dela nemškega dijaštva. Še enkrat bodi na tem mestu na vsa usta povedano, da dunajska »Sava« ni in ni nikdar bila sabljaško društvo, da ne stoji in ni nikdar stala na takozvanem »stališču absolutne satisfakcije«. »Sava« stoji v tem vprašanju na odločno svobodomiselnem, res tolerantnem stališču: ona prepušča vsakemu članu, da se po svoji vesti, po svojih nazorih, po svojem naziranju o časti svobodno odloči za ali proti. Nikdar se ni v »Savi« zahtevalo od članov, da bi stali na stališču brezpolne satisfakcije, in dalo bi se trditi — ugotovljenje je seveda danes nemogoče — da je večina »Savanov« stala za svojo osebo na protidvobojnem stališču.

Moderna doba je doba diferenciacije, in daleč proč so časi, ko je bil — ali ho — en hlev in en pastir. Dijaško društvo med Slovenci nima danes več namena, da bi združilo kolikor mogoče vse sonarodnjake v sebi: ono je zmognilo za življenje in procvit le, če združuje četudi majhno število resničnih somišljenikov, ki stoje v vseh važnih narodnih in kulturnih vprašanjih — o gospodarskih je težko govoriti — na istem stališču. Slovensko svobodomiselnost dijaštvo je potrebovalo svoje lastno ognjišče in ga je tudi dobilo v »Savi«; kako se potem široke mase narodno-radikalnega dijaštva v svojih društviht notranje dalje razvijajo, se nas neposredno ne tiče. Vedno pa živimo v zavesti, da bodo vsaj vsa važna narodna vprašanja našla nas in narodno-radikalno dijaštvo v resnem obojestranskem sporazumu.

Ce bi se hotelo na kratko karakterizirati še danes obstoječi bistveni razloček med narodno-radikalno strujo in »Savo« v nazorih o vzgoji obema pripadajočega dijaškega naraščaja, reklo bi se menda lahko, da polaga narodno-radikalna struja največjo važnost na vzgojo umstvenih

zmognosti svojih članov. »Sava« pa na vzgojo odločnega značaja. Če bosta torej obe struji dale narodu vestnih narodnih delavcev in neupogljivih bojevnikov za svoje prepričanje, imel bo naš narod največjo korist od razkola pred desetimi leti.

III.

Kronika delovanja društva »Sava« v teh desetih letih, ki so zdaj pretekla, bila bi predolga in utrudljiva tudi za pridnega in zainteresiranega čitatelja; omejiti se hočemo torej samo na kratko in kurzorčno revijo važnejših dogodkov, nastopa društva o splošno zanimivih prilikah in glavnih potezih njegovega delovanja.

Število društvenih članov ni skoro nikdar prekorajlo petdesetorice, padlo je pa neznatno pod tridesetorico le v dveh poletnih tečajih, ko so itak vsa društva slabo obiskana.

Društveni predsedniki te desetletne dobe so bili: I. (letni) tečaj 1903 — III. (letni) tečaj 1904 med. Gabr. Hočevar; IV. (zimski) tečaj 1904/5 — 12. maja 1905 v V. (letnem) tečaju 1905 phil. Sever; od 12. maja 1905 v V. (letnem) tečaju 1905 do konca tega tečaja phil. Svetlin; VI. (zimski) tečaj 1905/6 iur. Fran Roš; VII. (letni) tečaj 1906 phil. Evgen Vavken; VIII. (zimski) tečaj 1906/7 — IX. (letni) tečaj 1907 med. Klun; X. (zimski) tečaj 1907/8 iur. Mate Suhač; XI. (letni) tečaj 1908 — XII. (zimski) tečaj 1908/9 iur. Ciril Pavlin; XIII. (letni) tečaj 1909 do 19. maja 1909 iur. dr. phil. Hacin,; od tedaj do konca tečaja iur. Mile Jenko; XIV. (zimski) tečaj 1909/10 — XV. (letni) tečaj 1910 iur. Ciril Pavlin; XVI. (zimski) tečaj 1910/11 — XVII. (letni) tečaj 1911 forest. Lapajne; XVIII. (zimski) tečaj 1911/12 — XIX. (letni) tečaj 1912 techn. Urbančič; XX. (zimski) tečaj 1912/13 forest. Lapajne.

V slovenskem vseučiliškem vprašanju, ki je obenem narodno in dijaško stanovsko vprašanje, nastopala je »Sava« vedno v stiku z »Slovenijo«. Priredilo se je tekmo njene obstanka več shodov, kjer so govorniki iz obeh društev zahtevali odločno slovensko vseučilišče; nekaterih teh shodov udeležili so se tudi različni slovenski in slovanski poslanci. Leta 1909, ko je vsled bližajoče se rešitve italijanske pravne fakultete postalo vprašanje pereče, izvolil se je iz srede obeh društev stalen »vseučiliški odbor«, ki mu je bil predsednik »Slovenijan« med. Mirko Černič. Ta odbor je med drugim izdal tudi poljudno brošuro o tem vprašanju iz peresa njegovega predsednika, ki je pa bila zaplenjena in jo je moral posl. dr. Ravnihar imunitirati. Na eni strani radi odklanjajočega stališča vlade in večine slovenske državnozbornske delegacije (poslancev slovenske ljudske stranke), na drugi strani pa tudi radi med dijaštvom bujno rastoče brezbrzičnosti in indiference, moral se je odbor raziti, ne da bi zaznamoval kak pozitiven uspeh.

Na drugem narodnem polju steklo si je društvo »Sava« velike zasluge: odprlo je družbi sv. Cirila in Metoda nov vir dohodkov z upeljavo »legitimacijskega listka«. Ideja je jako enostavna: vsako društvo ima interes na tem, da se njega član o danem trenutku lahko legitimira kot član, in to se izvrši na podlagi listka, ki vsebuje vse potrebne podatke. Če se potem ta listek zaračuna z 20 v, ki pripadejo — po odšteti lastnih stroškov za tisk itd. — družbi sv. Cirila in Metoda, ne obteži to člana, vendar se pa nabere sčasoma lep znesek za narodne namene.

Na VI. rednem občnem zboru V. tečaja dne 1. julija 1905 sprejelo je društvo na predlog phil. Evgena Vavkena in phil. Gv. Sajovica izdajanje legitimacijskega listka v svoje roke; konstituiral se je v to svrhu poseben odbor, ki obstoja še danes. Kljub temu, da še mnoga društva navzlic agitaciji po časopisju še ne poznajo te uvedbe in da je — posebno začetkom — hitrejšemu razpečavanju precej škodovalo intrantsigntno stališče »Save« v kulturnih vprašanjih, zamoglo je društvo vendar dosedaj izročiti družbi sv. Cirila in Metoda 1400 K kot čisti uspeh te svoje ideje.

V ostalih zunanjih zadevah stalo je društvo v kolikor mogoče dobrih stikih s slovanskimi dijaškimi društvi na Dunaju. Udeležilo se je vsake akcije, ki je imela namen strahovladu nemško-radikalnega dijaštva na dunajski univerzi. Ko se je po kravalih v auli v jeseni 1. 1905 ustanovil »Slovanski komite«, kamor naj bi pošiljala vsa slovanska društva svoje zastopnike, poslala jih je tudi »Sava«, dokler ni »komite« po večletnem zborovanju radi svoje neprikladne sestave zaspal, gotovo ne po krivdi slovenskega dijaštva, ki je kazalo za to tudi kulturno pomembno zblíževanje dunajskih slovanskih akademikov vedno veliko zanimanje. Leta 1908, ob času Wahrundo-

ve afere, pristopilo je društvo takrat ad hoc izvoljenemu »Vertrauensmännerkomitee der freichheitlichen Studentenschaft«, kjer je bilo zbrano razen nemško-radikalnega vse svobodomiselnost in napredno dunajsko dijaštvo.

Leta 1910 pa se je započelo novo gibanje med dijaštvom, izhajajoče iz Ljubljane, ki je merilo na ožjo zvezo društev, ki si stoje po svojih nazorih in tradicijah blizu, to je: ljubljanske in dunajske »Save«, graškega »Triglava« in praške »Ilirije«. Razen slednjega društva, ki je imelo stvarne pomisleke, stopila so imenovana društva v ožjo zvezo s tem, da so se dne 5. januarja 1911 strnila v skupno »Organizacijo svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva«.

Dne 3. marca 1908 priredilo je društvo v priložnost štiritelne rojstva Primoža Trubarja literarno-družabni večer, ki je izborni uspel in na katerem so sodelovali dr. Ivan Prijatelj, Ivan Cankar, operni pevec Levar in dr.

Na notranje stavilo si je društvo za naloge, gojiti pravo prisrčno kolegialnost med svojimi člani, jim podati družabne in prijateljske opore v tujem in marsikdaj so važnem mestu in vzgojiti naraščaj v smislu svojih vzorov za značajne, odločne može, na katere se bo ob usodni uri narod lahko zanašal. Vršila so se v društvu tudi predavanja — zlasti živahno v zimskih tečajih 1. 1906/7 in 1909/10 — obdrževali kurzi v italijanščini itd.

Na tako važno vprašanje poboljšanja gnotnega položaja slovenskega dijaštva oziralo se je društvo od prvih početkov dalje z vso resnobo. Skrbelo je po zastopnikih, ki ji je redno pošiljalo k sejam »Slovenskega podpornega društva« na Dunaju, da so podpore dobili le res potrebni dijaki ter da se je pri razdelitvi istih oziralo tudi na slovensko svobodomiselnost dijaštvo. Leta 1909 pa je društvo na inicijativo društva »Ilirije« v Pragi je lo proučevati vprašanje dijaške samoročnosti, in na občnem zboru dne 4. decembra 1909 predložil je odbor kot sad teh studij občnemu zboru osnutek pravil za »podporni sklad«, ki se je tudi sprejel. V ta podporni sklad se stečajo prispevki kakih priredb, veselice, prostovoljni doneski in dohodki 2 vin. kolk, ki ga je v to svrhu založila »Ilirija« in ga daje posameznim društvom za nižjo ceno na razpolago; sklad ima pa namen, da se iz njega dovoljuje potrebnim članom podpora, bodisi kot brezobrestno posojilo, bodisi kako drugače.

S tem kratkim pregledom popolnoma umevno niti od daleč ni izčrpano delovanje društva v dobi 10. let, to je približno dveh akademskih generacij. Upamo pa, da bo tudi toliko zadovoljalo, da prežene mnogobrojne razširjene napačne pojme in predsode in da stavi našemu občinstvu sliko resnične »Save« pred oči.

»Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov Sava na Dunaju« si je v tem razdobju utrdilo tla, da gleda tudi v sedanjih resnih dnevih brez bojazni v bodočnost in da upa tudi nadalje ravno tako uspešno vršiti težko nalogo, ki si jo je postavilo: vzgajati svojemu narodu smeje, odločne, neupogljive značaje, ki mu jih je ravno sedaj treba bolj ko kadarkoli poprej.

Jeseniske novice.

Boj proti alkoholu. Ze več nedelj slišimo v cerkvi razne pastirske liste, ki oznanjujejo boj proti alkoholu. Gotovo lepa in čedna namera, da ne bi bila — hinavska. Gotovo mora vsakdo odobravati, da je počel najvišji cerkveni knez v deželi boj proti alkoholu, kazoč na njegove žalostne posledice. Ali besedam naj slede tudi dejanja. Radovedni smo, kako si škof misli ta boj proti alkoholu, ko pa vpljuje po deželi po svojih duhovnih pomočnikih razna konsumna društva, kjer se potiči in popije več spirita in kjer se pijančuje več kot v vseh drugih gostilnah vojvodinje kranjske! Tako imamo n. pr. pri nas na Jesenih oziroma na Savi že 10 let obstoječe konsumno društvo. To konsumno društvo se je do danes celo brez koncesije ves čas pečalo v najvišji meri s točenjem šnopsa in drugimi alkoholnimi ubijalci. Drugje, kje so tako srečni, da imajo katoliške šnopsarije, tudi ni bolje! — Če hoče tedaj škof svoje besede ugotoviti, jim dati pravo podlago in jih okoristiti, naj najprej zapove in zabrani v konsumnih društvih točenje žganja in drugih alkoholnih pijač! Garantiramo mu potem, da bodo njegove besede padle na rodovitna tla in rodile stoter sad, ker s tem bo rešil delavca zapeljavanja in pijančevanje in ponovno po katoliških konsumih in tetririh! Besedam naj slede dejanja, sicer je vse le pesek v oči, vse samo — humbug!

I. delavsko katoliško konsumno društvo, oziroma njega voditelji so morali gotovo delati kisel obraz, ko so brali na črni deski v tovarni razglas, da se bodo odslej dobivala v kašti živila (razen alkoholnih pijač, ki se ne prodajajo) po lastni ceni. Sedaj se gre temu kat. konsumnemu društvu za življenje. Vzdrževala ga bo le še katoliška oštarija!

V plavžih kranjske industrijske družbe v Škedenju so se v soboto 3 fužinski delavci ponesrečili. Pri čiščenju kanala za plin so jih strupeni plini zadušili. Dva sta bila takoj mrtva, enega so rešili in upajo, da ga ohranijo pri življenju. Ponesrečenci niso bili jeseniški, ampak tam pristojni delavci.

Samopriznanje. Ko je pred nedavnim nesla k Skubicu gostilničarja in posestnika Tancar spovedni listek, ki imenovani gospod zaukaže, naj malo počaka. Zena, nekdanja Šinkovčeva farovška kuharica, od rog do glave udana duhovnikom in božji volji, je res počakala. Srce ji je utripalo kakor na smrtno uro, kaj ji imajo »prečastiti« povedati. Ko je bilo vse končano, je našla milost v gospodovih očeh, da so jo poklicali »pred se«. Najprvo jo je fajmošter »milostno« ozmerjal radi njenega soproga, ker baje poučuje šolarčke za neko predstavo v svoji gostilni. Na koncu še pristavi: »Vaša gostilna je naveden pajzel, vse noči imate harmoniko itd. Imenitno priznanje! Torej vodja klerikalne stranke na Jesenih je sam s tem potrdil našo trditve še bolj drastično, da so klerikalne gostilne sami »pajzelni«. Ker je Tancarjeva gostilna pristno farška oštarija, ker so imeli za časa zadnjih občinskih volitev klerikalci tu svoj agitacijski lokal, ker sem zahajajo tudi naši maziljenci božji, nas posebno veseli Skubiceva ta trditve. Tako hodijo naši duhovni v »pajzelne«. Bravo! Ali se ne glasi neki slovenski pregovor, da se lepa družba dobi le na lepem prostoru. — Dober tek, Anton Skubic!

Slovensko delavsko pevsko društvo »Sava« poravnala na dan sv. Treh kraljev popoldne ob 3. v dvorani »Jelen« na Savi igro »Brat Martin« za zunanje goste. Med igro sodeluje I. delavski orkester gosp. Modreta. Dvorana je zakurjena.

Dnevne vesti.

+ Redna seja občinskega sveta ljubljanskega bo v torek, dne 7. januarja 1913, ob 6. večer v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o dopisu mestnega magistrata glede ustanovnega pisma za ustanovo za obubožane obrtnike; 2. o delu deželnega odbora glede prodajnih prostorov prodajalcev zelja Kačarja in Mareške. IV. Finančnega odseka poročila o dopisu c. kr. priv. Južne železnice glede soudeležbe mestne občine pri letošnji razstavi »Adrija« na Dunaju. V. Stavbnega odseka poročila: 1. o ponudbah za dimnikarska dela v mestnih poslopih za leta 1913, 1914 in 1915; 2. o dopisu mestnega magistrata glede končne kolavdacije razširjevalnih stavb pri mestni infanterijski vojašnici; 3. o dopisu muzeja »Rudolfinuma« glede prepustitve arheoloških izkopin na mestnem ozemlju; 4. o ponudbi stavbenika F. Sogla glede ureditve ceste v Rožno dolino; 5. o poročilu mestnega stavbnega urada glede razširjanja Strelške ulice ob »Ljudskem domu«; 6. o samostalnem predlogu občinskega svetnika Staudacherja glede delnega tlakovanja Gradišča; 7. o samostalnem predlogu občinskega svetnika T. Novaka glede ureditve poti na Rakovo jelšo. VI. Šolskega odseka poročila glede določitve kuratorija za novo ustanovljeno dnevno zavetišče za dečke v šoli Na prulah. VII. Obrtnega odseka poročila o razpisu c. kr. deželne vlade glede določitve delavnega časa ter zapiranja prodajalnic v ozemlju mesta Ljubljane. VIII. Odseka za službeno pragmatike poročila o načrtu nove službene pragmatike za magistratne uradnike. B. Tajne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o prošnjah za razpisano službo mestnega arhivarja; 2. o prošnji nekega začasnega mestnega uslužbenca za adjutum. IV. Direktorja mestne zastavljavnice poročila o prošnjah za razpisano službo cenilca dragocenosti in efektov pri mestni zastavljavnici. V. Direktorja mestnega užitninskega zakupa poročila: 1. o proračunu mestnega užitninskega zakupa za leto 1913; 2. o samostalnem predlogu obč. svet. dr. Zajca glede starostnega zavarovanja uslužbencev mestnega užitninskega zakupa; 3. o prošnji nekega uslužbenca za starostno preskrbo. VI. Obrtnega odseka poročila o raznih prošnjah za obrtne koncesije.

+ Sodba o balkanskih narodih. Včerajšnja »Die Zeit« piše: »Vojaske in politična Evropa se je do zadnjega trenutka upirala domnevanju, da bi male balkanske države mogle brez tuje pomoči započeti vojno proti Turčiji. Ker se je vrhu tega tudi splošno utrdilo prepričanje, da je ruski orjak brez vsake vojaške moči, in ker se je smatralo za popolnoma izključeno, da bi kakšna druga velika balkanska država bodila na vojno, je splošno prevladovalo uverjenje, da bo prav lahko mogoče teritorialni status quo na Balkanu vzdrževati brez posebnega truda še za dle časa. Nato pa so prišla velika presenečenja. Male balkanske države, ki so jih doslej smatrali kot quantite negligible, so naenkrat nastopile z nepričakovano energijo; pokazale so neverjetno samozatajevanje s tem, da so potisnile v ozadje vse stare rivalnosti in spore ter se sporazumele k skupnemu postopanju. In sicer brez pomoči in bodrila od zunaj: Rusi niso bili nič manj preseenečeni kakor vsi drugi. Potem pa vojaško tako visoko cenjena Turčija, katere notranja gnoloba in dekadencia je ostala velika tajnost za vse, razen za njene male sode, ki so po dolgoletnih naporih in po vztrajnem delu odkrili do najneznatnejše podrobnosti vse njene slabosti in napake. Celotni vojaški strokovnjaki so se v svoji, ponajveč pač površni sodbi o notranji vrednosti vojujočih se armad močno motili. Ne glede na to, da se je splošno precejeval vpliv nemških instruktorjev na velike mase turške armade, so mnogi bili prepričani, da nadkriljujejo višji turški generali balkanske generale ravno v vodstvu velikih vojaških mas, ker so prav Turki imeli priliko, prisostvovati velikim vojaškim vajam v inozemstvu, dočim so Balkanci k večjemu imeli divizijske manevre, a še te ne vsako leto. Nadalje: Bolgarski vojaški poveljniki so skoraj brez izjeme dobili svojo vojaško vzgojo v Rusiji. Ker pa se Rusi v vojni z Japonci niso izkazali kot veliki vojskovodje, se je splošno domnevalo, da se tudi njihovi učenci ne bodo posebnostno odlikovali. Toda to so bile napačne sodbe, kakor vse druge...«

+ Zasluga dr. Ivana Šusteršiča. Dr. Ivan Šusteršič ima že toliko zaslug, da bi pomenjalo vodo nositi v Gradaščico, ako bi hoteli vse te njegove »zasluge« naštevati. Prosimo vas, kaj vse je že dandanes dr. Šusteršičeva »zasluga«: ako napravi korak, ako zamahne z roko, da, ako kihne malo krepkeje kakor sicer, vse to se že prišteva med njegove »velike zaslug«. Med Šusteršičeve častilce in oboževalce spada tudi hrvaško-klerikalno glasillo »Hrvatska«. Ta list je iztaknil novo Šusteršičevo »zaslugo«. Piše namreč: »Dr. Šusteršič se je pokazal tudi v zadnjem času, da je dorasel gospodum Čehom, Poljakom in njihovim zaveznikom na jugu, dokazal je, da more hrvaško-slovenski klub brez njih in proti njim voditi borbo za svojo pravično stvar, in ji izvojevati — zmago. In to jih peče, zato se zgražajo. Ko se Čehi prepričajo, da smo mi na jugu faktor, s katerim je treba računati kot z enako močnim činiteljem, šele takrat bo prišlo do uvaževanja medsebojne moči, medsebojnih pravic in interesov. Šele takrat bo mogoče zblížanje. Hrvati in Slovenci ne bodo več v poslanski zbornici štafaža češke gospode, a to je neminljivo — zaslug dr. Ivana Šusteršiča.« Torej nova dr. Šusteršičeva zaslug — da slovenski in hrvaški klerikalci niso več štafaža Čehov! Da, nečjejo biti štafaža ne Čehov ne Poljakov, ne njihovih — zaveznikov na jugu, pač pa so v vsi svoji pasji ponižnosti, poslušnosti in pokorščini šlapce njegove velemočnosti gosp. dr. Šusteršiča!

+ Za Albance milijarde, a za kulturne potrebe doma? Ako zahtevamo pri nas v Avstriji kako potrebno novo šolo ali kakšno drugo nujno potrebno kulturno napravo, vselej dobimo za odgovor, da država sicer priznava potrebo dotične naprave, vendar pa obžaluje, da one naprave ne more oživotvoriti, ker baje nima denarja. Tako se glase leto za letom stereotipni odgovori avstrijske vlade na vsako našo kulturno zahtevo. Lani pa so si izmislile brihtne in modre glavice naših diplomatov, da bi bilo na Balkanu prezahtovno in preenolično, ako bi tamkaj zavladal mir in red. Zato hočejo izvaliti veliko Albanijo, ne morda iz navdušenja za veliko idejo svobode in narodne samoodločbe, marveč zgolj iz zelene zavisti, da bi se okrepila in res osvobodila vseh nepoklicanih vplivov mala sosednja država, ki nima drugega greha na sebi, kakor ta, da je slovanska, da je jugoslovanska. Zato v boj za veliko Albanijo, četudi to stane milijarde! Pa te milijarde bo plačal pohlevni avstrijski davkoplačevalec, ki bo seveda vesel, da sme izkrmaveti za — veliko Albanijo, samo da prepreči, da bi se sosednja Srbija povečala za kakih 300.000 duš! Ta država je namreč za 50milijonsko avstro-ogrsko

države življenjska nevarnost, ta nevarnost pa se seveda takoj odstranja, če bo Srbija v bodoče štela mesto 5 milijonov, samo — 4 milijone in 700.000 prebivalcev. To je kakor na dlani in tepec tisti, ki bi tega ne verjel! Zato ven milijone in milijarde iz blagajen za ta naš vzvišeni, naš življenjski cilj! Kaj naše kulturne potrebe, kaj gospodarski razvoj in napredek, kaj ljudsko blagostanje, k vragu z vsem tem, za to nimamo denarja, za nas je bolj pereče, bolj nujno in bolj važno vprašanje, ako dobi ljubljena in oboževana domovina Skiptarjev Peč in Janino, Prizren in Bitolj! Zato živel Velika Albanija, ta zenica našega očesa, ta naša golobica, ta izvor vseh naših nad in vsega našega hrepenenja in kopnenja, četudi pri tem vzame vse avstrijske davkoplačevalce sam vrag!

— Žrtev klerikalne strahovlade — samomor preganjanega učitelja. V Matenji vasi na Notranjskem se je včeraj, v petek, ob 9. dopoldne ustretili ondoliti učitelj Vinko Brus. Šel je v smrt kot žrtev klerikalne strahovlade na Kranjskem. Vinko Brus je bil star 27 let in je služil kot učitelj sedmo leto. Bil je živahen in simpatičen mlad mož, ki so ga vsi radi imeli, a živel je v skrajni bedi. Mizerna plača ga je zakopala v dolge, iz katerih si ni znal pomagati. Večkrat je mislil, da zapusti učiteljski stan in si poišče kako drugo službo, s plačo, vredno človeka, poskušal je to tudi, a sreča mu ni bila naklonjena. Stradal je dalje in si pomagal z dolgovi, kakor je vedel in znal. Po mišljenju je bil naprednjak, a se političnih bojov ni nič udeleževal. Samo enkrat je zaklical par nedolžnih besed. Bilo je to na nekem shodu, ki ga je priredil dr. Pegan. Brus se je tega shoda udeležil in ko je dr. Pegan na tisti surovi način, ki je njemu lasten, očital naprednim učiteljem, da iščejo postranske službe, je Brus zaklical: »ker nas preslabo plačate.« — Dr. Pegan je takrat odgovoril: »Se tega niste vredni.« A ni mu zadostovalo, da je Brusa tako rovtarsko nahrulil — tudi v črne bukve je dal zapisati Brusa. V zadnjem času so postale Brusove denarne stiske posebno hude. Zadnje njegovo upanje je bilo, da dobi draginjsko doklado. Ze par tednov je govoril, da si bo pomagal, če dobi to borno draginjsko doklado, drugače pa da mu ne bo več živeti. Doklade pa ni dobil. Ves okraj je vedel, da je Brus eden najbolj potrebnih učiteljev, a dočim so dobile te doklade klerikalne kreature, ki imajo hiše in premoženje, je ta revež ni dobil. Brusa je ta vnebovpijoča krivica strahovito potrla, začutili čas je bil kar izgubljen, in včeraj je naredil konec vsi bedi in vsemu preganjanju in si je pogljal kroglo v srce.

— Klerikalni kandidat za gorajnska mesta. Iz Kamnika nam poročajo: Komaj se je razglasil termin za volitev deželnega poslance gorajnskih mest Kamnik - Tržič - Radovljica, se že govori o klerikalnih kandidatih. Kot prvi se je menda prijavil deželno sodni svetnik Fr. Regally iz Radovljice. Koliko je resnice na tem, ne vemo, beležimo to vest le kot vestni kronisti.

— Zopet velikaška blamaža nemškega časopisa. Pred par dnevi je silno razburilo javno mnenje poročilo drugega kavasa konzulata v Prizrenu o usodi konzula Prochaska, ki je je priobčila »Frankfurter Zeitung«, ki je seveda vsa hiskujoča nemška žurnalistika z največje slastjo ponatisnila. Merodajni krogi so seveda to vsaj v bistvu demantirali. Najlepše in najzanimivejše za poročevalca omenjenega nemškega lista pa je dejstvo, da sploh ne eksistira kavas z imenom Issa Hanum Ali, ker je to ime žensko. Hanum pomenja namreč turško ženo.

— Politična društva imajo do 10. t. m. predložiti mestnemu magistratu poimenski seznam svojih članov. Vsaka zakasnitev je kazniva.

— Jubilej odličnega slovanskega žurnalista. Ob novem letu je poteklo 30 let, odkar zastopa cesarski svetnik Josip Penizek kot urednik »Narodnih Listov«, ta odlični slovanski dnevnik na Dunaju. S početka sodelovnik znamenitega političnega žurnalista Gustava Eima, vodi že dolga leta informatično in poročevalsko službo svojega lista. Njegovo publicistično delovanje je nerazločljivo združeno s tokom in napredkom češke politike, globoko poznanje zgodovinske strukture naše države, razumevanje njenih razvojnih sil, silajno izurjeno žurnalistično pero, katerega vodi bistroumna in originalna dikcija, karakterizujejo tega odličnega slovanskega časnikarja. Zlasti parlament je njegova domačija, nje ga simpatična in vseskozi originalna osebnost mu je pridobila ne le spoštovanje ožjih tovarišev, katerim je v mnogem oziru učitelj in vzgled neumornega, svojih velikih dolžnosti se zavedajočega strokovnjaka, temveč tudi prijatelje iz častilce na vseh straneh visokih zbornic, pri vseh strankah, pri prijateljih in nasprotni-

kih. Cesarski svetnik Penizek je danes eden najvplivnejših žurnalistov dunajskega parlamenta, kolega vsestranske zveze, poznanje političnih vprašanj in dogodkov so za redakcijo, kateri pripada, dragocene vrednosti. Nemalo po zaslugi cesarskega svetnika so postali »Nar. Listy« eden izmed najboljših informiranih in najvplivnejših listov v Avstriji. Jubilar v težavah in enoličnosti svojega poklica ni zakrknil. Vsekakor si je ohranil živo zanimanje tudi za vprašanja, ki leže precej v stran od njegovega poklica. Posebno globoko se je cesarski svetnik Penizek bavil s slovansko lepo literaturo, in njemu je pristojevalo zaslugi, da je podal Čehom lep in dovršen prevod našega Prešerna. Njegovi stiki s slovanskim javnim življenjem so bili tudi sicer vedno živahni in ozki. Cesarski svetnik Penizek je bil, dokler nismo ustanovili na Dunaju lastno zastopništvo, dolga leta korespondent našega lista in še danes ceni naše dunajsko uredništvo izvrstnega moža kot iskrenega prijatelja slovanskega naprednega tiska. Uredništvo »Slov. Naroda« se pridružuje častilec gospoda cesarskega svetnika ter mu iskreno kliče: »Na mnogaja ljeta!«

— Položaj slovenskih podpornih društev na visokih šolah. Naša podporna društva so sklenila račune za preteklo leto, razposlala so te račune tistim, od katerih pričakujejo denarnih prispevkov. Zadnje dneve minolega leta dobili smo tiskana poročila iz Gradca, z Dunaja in iz Prage. Pregledal sem vsa tri poročila natanko. Hočem tu kratko omeniti one točke, katere sem našel povsod: 1. Potrebe slovenskih podpornih društev rastejo, v isti razmeri s potrebami pa ne rastejo prispevki. 2. Da je najti med podporniki prav malo takih, kateri so dolžniki podpornih društev, ker so za časa studij dobivali podpore, brez katerih bi studij niti končati ne mogli. — Ti dolžniki, kateri so danes že v službi, in imajo primerne dohodke, so v prvi vrsti dolžni vračati prejete podpore, bi morali biti vsi med udi podpornih društev. S tem bi storili le svojo dolžnost! Podporna društva pa bi dobila več sredstev, bi ne bila vedno v zadregah in denarnih stiskah. Ker se dolžniki podpornih društev ne zavedajo svojih dolžnosti, je treba, da jih podporna društva po svojih odbojih energično opominjajo, kjer tudi to ne izda, naj se pa pustijo vsi oziri v stran. Revnih slovenskih dijakov je vedno dovolj na visokih šolah, ti so potrebni podpore. Od kod pa se naj dobi denar? Po mestih in trgih se pri nabiranju prispevkov največ doseže, ako prevzame to nalogo kak dijak. Posel ni prijeten, pa nekdo ga mora opraviti. — Na Ptuj, dne 3. januarja 1913. Dr. Jur. teta.

— Odbor Rdečega križa balkanskih držav je v svoji včerajšnji seji sklenil, da se razide, ker je svoje delo končal. Odborove posle bo do končne ureditve vodilo predsedstvo. Za preglednike računov sta bila izbrana izven odbora stojičča gospoda Viktor Rohrmann in Ivan Pribil. Čim ta gospoda končata svoj posel, bo odbor položil javen račun o svojem delovanju.

— Darovi za novo leto. G. dr. Alojzij Lavš, ravnatelj podružnice ljubljanske kreditne banke v Splitu, je daroval knjižnici gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj 10 K, za Narodni sklad 10 K in za »Sokolski dom« »Sokola II.« tudi 10 K. Vrlemu narodnjaku, ki tudi izven slovenskih mej ne pozabi narodnih potreb v domovini, iskrena zahvala in krepek na zdar!

— Darovi za Elizabetino otroško bolnišnico. Društvo za vzdrževanje Elizabete otroške bolnišnice v Ljubljani je po c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju kot uspeh dosednjega nabiranja prejelo znesek 77 K 90 v in sicer: Zbirko županstva v Žmuncu 20 K, dar gospoda župnika Potokarja v Tržiču 10 K, dar gospoda župnika prof. dr. Marinka v Mavčičah 15 K, zbirka županstva v Žabnici 9 K 40 v, županstva v Stari Loki 23 K 50 v. Vsem plemenitim darovalcem bodi izrečena najiskrenejša zahvala!

— Umrl je v četrtek, dne 2. t. m. v Ljubljani gosp. Artur baron Wolkensperg, grajščak na Pušalu pri Skofji Loki. Pogreb bo jutri v nedeljo v Stari Loki. Pokojnik se je šel pred nekaj tedni poročiti.

— Konkurenca prisilne delavnice. Obrtniki na Viču in v okolici tožijo, da nimajo zaslužka. Zlasti se v tem oziru pritožujejo čevljarji. Vključ temu pa je županstvo oddalo napravo čevljev za uboge otroke — prisilne delavnice. To ni prav in poskrbeti bo treba, da prisilne delavnice vsaj v teh težkih časih ne bodo delale konkurence revnim obrtnikom.

— Iz Simon Gregorčičeve javne ljudske knjižnice v Ljubljani se je v letu 1912 izposodilo 19.329 knjig 8322 obiskovalcem. Knjižnica je od svoje ustanovitve v letu 1907 do danes iz-

posodila 97.480 knjig. Knjig pa šteje knjižnica 5150. Tekom leta 1912. je knjižnici priraslo 1331 knjig in sicer pobom nakupa 786 in podarjenih je bilo 545 knjig. Darovatelji so večinoma iz stanov, kateri niso ravno preveč finančno podprti, a vedo ceniti pomen knjižnic, dočim ni nikogar iz onih petičnih krogov. Vsem velikušnim darovalcem bodi izrečena iskrena zahvala in naj ostanejo še v bodoče naklonjeni kulturni stvari.

— Za knjižnico gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je daroval gosp. Rudolf Vasič, trgovski sotrudenik veliko zbirko prav lepih knjig: gosp. Viktor Zajec, črkostavec, pa eno knjigo. Obema plemenitim darovateljema iskrena zahvala za njihovo požrtvovalnost.

— Nova telefonska zveza. Z 28. decembrom 1912 uvelod se je telefonski promet med Ljubljano in Kisimartonom. Govorilna pristojbina za navaden triminuten pogovor znaša 4 krone.

— Iz Novega Vodmata se nam piše: »Sokol« in Ciril - Metodova podružnica prireja zadnje čase skupno veselice. Če gre tako laglje in več nese, bo vsem prav. Veselice se zadnji čas prirejajo pri Antonu Pečarju v Novem Vodmatu. To pa marsikateremu naprednjaku ni prav. Pečar je namreč strasten klerikalec in Orazmov agitator, in zato so naprednjaki nezadovoljni, da se veselice naših društev prirejajo tam. Nismo tega povedali pred veselico, ki je bila te dni, ker želimo rečenima društva vse dobro, povemo pa to zdaj, da se bosta društvi pri morebitnih novih veselicih na to ozirali, ker je v Mostah dovolj naprednih gostilen.

— Pretep med polnočnicami. Na Homcu pri Kamniku je silno pobožna mladina, saj so vsi fantje in dekleta v Marijini družbi. Toda to fantov čisto nič ne zavira, da bi se cele noči ne klatili in potepali okrog ter lazili od okna do okna. Tudi steno se radi, ako se le morejo. Tako so se na sveti večer prav pošteno stopli celo med polnočnicami. To je vzgledna katoliška mladina.

— Iz Borovnice. Pri nas v kurilnici se dogajajo prav lepe stvari odkar smo dobili strojnega namestnika Franca Slanovca. Najbolj se počuti, če more vpiti »Heil und Sieg«, kar je njegov običajni pozdrav. Delavec mu je pa trn v peti in s kurjači postopa tako, da hoče svojo kulturo pokazati že s tem, da maže kurjače z žlindro po obrazu. Ko se mu je nekoč postavil kurjač K. po robu zaradi take neotesanosti, mu je z žlindro pomazal obleko. Toda tudi druge grehe ima Slanovec na svoji grbi. To pot se je znesel nad štiriletnim otrokom, ki je prinesel v hišo mleko in ker vrta za seboj ni mogel zapreti, ga je začel Slanovec zmerjati iz svojega stanovanja tako, da je bil otrok ves zbehan, vsled česar je otrokova mati začela izpraševati, kaj je otrok storil. Slanovec pa ji je zagrozil, da jo zadavi, če ni takoj tiha. Če bi to tudi ne imelo nobenih posledic za otroka, je vendar Slanovec s tem pokazal svojo oliko. Njegovo postopanje s kurjači pa zahteva vsekakor pozornost. Če s svojim postopanjem v kratkem ne preneha, bodo kurjači prisiljeni napraviti potrebne korake, če nočeta nadzornik Grudner in nadzornik Riedl napraviti takemu postopanju konca. Splošno ogorčenje vlada zlasti zaradi tega, ker postopa tako človek, ki ima toliko masla na glavi. Upamo, da bo ta opomin pomagal, ker smo v nasprotnem slučaju primorani objaviti brez pardona ves njegov register grehov na merodajnem mestu. Treba bo, da mu stopi južnoželezniška uprava že enkrat na prste in naj imata z nadzornikom Riedlom v Ljubljani še tolikokrat avdienco in razgovore. Splošno se sodi, da bi bilo bolje takemu človeku, kadar pride denuncirati, pokazati vrata, kar bi bilo tudi v prid službi. V nasprotnem slučaju bi bili primorani govoriti o stvarih, v katere bi končno morala poseči tudi sodnija in bi marikar ne bilo po volji g. Grudnerju, ki sedaj tega človeka podpira. Opozorjamo tedaj Slanovca še enkrat, da nas prostovoljno reši svoje osebe ter pozivljamo južnoželezniško upravo, da naj skrb za to, da ne bo nadaljnih škandalov. Opozorjamo tudi na odstavek 52. službenega reda. Če pa bi te še dosti blagohotne besede ne izdale, smo seveda prisiljeni napeti druge strune.

— Pet dni zaradi vode. Gostilničar Franc Drenik v Prečini ima ob izviri potoka enakega imena blizu starinskega gradu Lukna, svoj mlin in žago. Podjetje ima v najemu. Neka dne pa je mlinar pozabil odpreti zatvornice jez, tako, da je voda navzgor nekoliko zastajala. To je opazil posestnik prvega mlina in električne naprave ob izviri Prečne. Mož, ki ima sicer toliko dela, da pusti svoje stavbe se podirati, to pot ni imel nujnejšega opravila, šel je in to malenkost ovdal na politično oblast. Tu pa za vsake malenkost sploh že

ne poznajo več druge kazni, nego arest, in so za to, ker je najemnik to nerodnost napravil, obsodili lastnika podjetja na pet dni zapor. (Kakor znano, ima gosp. Drenik posebnega prijatelja pri politični oblasti v Novem mestu.) Dreniku se je ta kazen vendar malo prehuda zdela; pritožil se je na visoko deželno vlado. Te dni mu je visoka deželna vlada dala vedeti, da mu je kazen »milostnim potom« spremenila v primerno globo.

— Kdo je komu naselil? V številki 288. »Slov. Naroda« smo poročali popolnoma po resnici o ženitovanjskem potovanju nekega novomeškega dijak, ki ga pa nismo hoteli imenovati z imenom, ker mu nismo hoteli škoditi in ga raztrobiti v svet, učiteljski zbor pa je o tem itak že vedel. Kakor smo pričakovali, tako se je zgodilo. Oglasil se je zaščitnik devičarjev, dr. Ažman v »Slovencu« z dne 20. decembra l. l., št. 293, in je prekosil samega sebe v neresničnem in zavitem poročanju. Najprej pa je lopnil s konjskim kopitom po poročevalcu, trdeč, da je »Slovenski Narod« že večkrat naselil temu dopisniku. Očividno je nameraval doseči, da bi se ne sprejemali več dopisi tega dopisnika. Toda dr. Ažman je sam grozovito naselil. Mi smo trdili, da dijak V. še ni najhujši in da je eden še hujši. Imenovali nismo nobenega imena tudi z začetno črko ne. In vendar pravi dr. Ažman: V veliko veselje dopisnikovo bodi povedano, da tudi oni devičar, ki je baje še hujši od tega dijaka, ni v Marijini družbi. — Za boga, dr. Ažman, kako morete trditi, da oni ni devičar in v Marijini družbi, ko ne veste, koga smo imeli v misli? To kaže, da vi že kar naprej trdite, da ni »devičar«, o vsakem, ki se kaj pregreši, pa vam je na srcu, vi vtajate »devišvo« vsakemu, ki je kaj zgrešil. Če ste ga pa spoznali iz dopisa vendarle, potem je pa res, kar se javno govori o tem dijaku in neki gospe, in potem je res gosp. ravnatelj zaslizal to gospo in da je ta dijak vključ »natančni« preiskavi še na gimnaziji, govori pri današnjih žalostnih razmerah dovolj jasno za to, da je ta drugi dijak devičar. Sicer pa, kaj se bova prerakala o tem, če je ta ali oni krivec devičar! Objavite imena vseh članov deške Marijaniške kongregacije, pa ne bo nobenega krega in prepira o »devišvo« tega ali onega več. Z. V. bi se ne bavili več, če bi ne bilo nujno potrebno postaviti resnicoljubnost vašo in vašega človeka v pravo luč, tako pa smo prisiljeni. Dr. Ažmanov nasvet, naj se prepričamo o tem, če je bil V. devičar ali ne, smo upoštevali, seveda nismo vprašali patra Pavla o tem, marveč V. samega in dijake, in kaj smo zvedeli? Tisto nedeljo, ko je prebil V. prvi del karcera, je hodil s tovariši po trgu in rekel na glas: »Zdaj bom pa izstopil iz Marijine družbe.« To vemo, da gostilničar nima navade objavljati imena svojih ljubih gostov, kakor vi ne boste objavili imena svojih ljubih »devičarjev«, toda vi ste prišli enkrat v Jacazovo gostilno in zalotili sami več dijakov, če se ne motimo, tudi V. samega. Da jih niste denuncirali, bi bilo lepo, če bi se držali tega načela povsod in proti vsem dijakom. Ker letos prav nič ne dvomimo več o vaši resnicoljubnosti — lani smo dvomili o vaši objektivnosti, pa ste rekli, da je ravno to dokaz vaše objektivnosti —, vam tudi ne verjamejo, da je »šprical« V. samo eno mašo, toda naselili vam ne bomo; povejte vi, kateri dan je »šprical« mašo po vašem, potem bomo pa mi povedali, katere dneve še in bomo to lahko dokazali. Če bo pa to V. prav, je pa drugo vprašanje. Trditve, da hočemo komu uničiti življenje z denuncijanstvom, odločno zavračamo. Če bi to res bilo, bi davno že spravili pred javnost, da je nek dijak vaše gimnazijske stranke neko šolsko leto padel koncem leta iz nekega predmeta in je nosil že tri dni spricevalo z dvojko v žepu, pa ste ga vi peljali k ravnatelju, ki mu je »skomandiral« prvi red proti temu, da obljubi, da bo izstopil iz novomeškega gimnazija. Toda mi nočemo nikomur škoditi — le v Avgijev hlev hočemo včasih posvetiti z bengalično lučjo. Vi boste gotovo skušali tudi ta — zelo zanimiv slučaj ali pa vsaj pripadništvo tega dijaka k vaši gimnazijski stranki vtajiti. V tem slučaju bomo pa še bolj zanimive reči poročali. Končno pribijemo: V. je dobil 16 ur karcera za ženitovanjsko potovanje, nek drug dijak pa je bil izključen, ker je poslovenil pesem: Salomon der Weise sprach, in je imenoval namesto Salomona Sarabona. Dejanje se manj kaznuje, kakor beseda in vendar pravi pregovor: beseda ni konj. Končno vam želi, gosp. Ažman, pri zaviljanju več sreče v novem letu resnični.

— Mladinoluč. Črnomaški fantje prirede letos svoj l. fantovski ples in sicer dne 11. pruinca 1913 ob 8. zvečer v dvorani hotela Lackner. — Ker bo to letos v Črnomlju sigurno najlepša predpustna prireditev, ter vlada že zdaj za

isto največje zanimanje, pričakovali je tako iz Črnomlja kakor tudi iz okolice največje udeležbe.

— Nepričakovano nazadnjaštvo. Iz Metlike se nam piše: Nekaj metliških obrtnikov v zvezi z okoliškimi je pri obnem zboru obrtne zadrage dne 29. decembra p. l. tukajšnji obrtni in trgovski nadaljevalnici, ki deluje prav uspešno že 20 let, odreklo sedanjost, vsakoletno podporo v znesku sto kron. Drugod se take šole ustanavljajo nanovo in razširjajo, pri nas pa hočejo obrtniki nizke izomike za svoje otroke in druge vajence kar zapreti to edino nadaljujočo izobraževalnico, da pokažejo tako svojo brezobzirno nehalnost tistim razumnim in naprednim obrtnikom, ki so jo ustanovili v izobrazbo in korist izredne vrednosti za obrtniški in trgovski naraščaj s hvalevredno požrtvovalnostjo. Menda bode marsikoga obšla rdečica pri čitanju teh vrstic, da se je dal prav po nazadnjaških navodilih samo zaradi izkoriščanja vajencev zapeljati po nekaterih obrtnikih, katerim šolske oblasti ne morejo izpolniti vseh njih dobičkonosnih in sebičnih, za duge pa nevarnih, pogubnih želj. Izpogledal se bo izobraženi svet, čitajoč to originalno, mojstersko pogodeno novico! Pri tem žalostnem pojavu nas tolaži edino še to, da se je našlo še zavednih obrtnikov, ki so hoteli preprečiti s svarilnimi besedami ta sramotilni sklep. Žalibog je bil ves njihov trud brezuspešen! Zato čast naprednim in razsodnim obrtnikom Antonu Trčku, Franu Weissu, O. Kopiniču i. dr. za njih možati nastop. Kdo je največ polen in drugega netiva pripravil, da se seže ta stara, občeokoristna stavba, ne bomo razpravljali danes, ker se nadejamo, da se bodo v prihodnje sedanjim zapeljanci pri dražbi svetovnoznan, dragocene »Nevednosti« obrnili z gnjusom od takih, katerim je žal, da znajo za silo začeti svoje ime, ker bi mogli z najmočnejšim trudom označiti svoj podpis s čarovnim križem. Mnogo naprednih obrtnikov, ki se, ne sluteč kaj slabega, niso udeležili zbora, osobito pa trgovci, ugledni meščani in drugi šolski interesi obsojajo ta brezmišeln napad na nameravano uničenje obrtnega in trgovskega pouka. Brezdvomno tudi politične oblasti proti takim izbruhom nevednosti ne bodo držale rok križem. — Meščan in član obrtne zadrage.

— Mrlič v breznu nad Moravo na Dolenjskem. Na potu med Ajdovcem in Podlipo so nad selom Morava našli v nekem breznu mrliča — in sicer žensko, ki se je ponoči vračala iz vinograde in se je tamkaj ponesrečila.

— Običajni mesečni sestanek učitelstva Radovljice okraja se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. v hotelu »Triglav« na Bledu in sicer popoldne.

— Nasledki klerikalnega gospodarstva. Iz Bohinja nam poročajo: Če se kdo hoče prepričati, kake dobrodejne posledice prinašajo klerikalne organizacije, naj prede pogledat v Bohinj. Tu poje boben kar se da. In če pojde tako naprej, bo še ves Bohinj prodan.

— Lov v Kamni gorici. Iz Kamne gorice nam poročajo. Letošnje leto pride naš občinski lov na dražbo. Javnost že sedaj opozarjamo na to, da naj se pravočasno prično zanimati za ta lov, kajti drugače ga zna zopet dobiti naš Dolge za ceno par slabih čevljev. Lovci pozor!

— Božičnica in Silvestrov v »Domu na Vršču« je navdušilo vse udeležence tako zelo za krasoto zimске narave, da so izrazili želje, da bi bil »Dom« i za 5. in 6. prosinca oskrbovan. Odbor kranjskogorske podružnice S. P. D. nam sporoča, da bo ob lepem vremenu za ta 2 dni v »Domu« zopet vsega dovolj in vabi vse prijatelje lahkih zimskih tur in udobnega bivanja v gorah ter sankanja v sredi med nebotičnimi sneženimi veliani v Kranjsko goro in na Vršču. Vreme je bilo za praznike zelo ugodno in je znašala toplota 4° C ob 10. dopoldne. Tudi peč v »Domu« dobro greje.

— Zimski šport. Iz Bohinja se nam brzojavlja: temperatura — 2 C, snežne razmere izborne. Istotako se poroča iz Kranjske gore, da je zimsko vreme krasno, mnogo snega in ugodno za vse stroke zimskega športa. Znižani vozni listki Bohinjske Bistrice tja in nazaj 4 K 90 v, Kranjska gora 4 K 40 v izdaja Deželna Zveza za tujski promet, Miklošičeva cesta 6.

— Zdravniška vest. Dr. Jos. Fröhlich, em. zdravnik za notranje bolezni l. vseučiliške klinike prof. Noordena na Dunaju kot specialist za notranje bolezni in dietno zdravljenje, želodečne in črevesne bolezni ter nepravno prebavo, ordinira od 2. januarja v Zagrebu, Ilica 21, od 10 do pol 12. dopoldne in pol 3. do 5. popoldne. Telefon 1938.

— Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 4., nedeljo 5. in ponedeljek 6. januarja: Naravni posnetki: »Dubrovnik, bliser Adrije«. — »Gaumen-tenz tednik«. — Dramatično: »Nepri-

jetno vprašanje in pa nadaljevanje krasne drame »Zenska brez srca«, ki je pretekli teden vzbujala občo pozornost med gledalci. Komichod: »Slabo pojasnilo.« — »Najboljši tip.« — »Mirko brzoslikar.« — V tork krasna francoska veseliga »Dama iz Maxima«. Danes zadnja predstava ob 10. zvečer.

Tujski promet v Ljubljani. Meseca decembra je prišlo v Ljubljano 5616 tujcev, torej 1047 več nego v istem mesecu prejšnjega leta in 561 manj kakor prejšnji mesec. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1456, Slon 1217, Lloyd 386, Cesar avstrijski 264, Malič 205, Ilirija 198, Južni kolodvor 156, Štrukelj 140, Tratnik 98 m v ostalih gostilnah in prenočiščih 1496 tujcev. — Bilo pa je s Kranjskega 1336, z Dunaja 932, iz slovenskih dežel 1352, iz dežel češke krone 122, iz drugih avstrijskih dežel 1207, z Ogrskega 161, iz Hrvaške in Slavonije 256, iz Bosne in Hercegovine 12, iz Nemčije 86, iz Italije 41, iz Rusije 5, iz Anglije 1, iz Francije 7, iz Rumunije 2, iz ostalih evropskih dežel 27, iz Severne Amerike 56, iz ostale Amerike 3 in iz Azije, Afrike in Avstralije 6 tujcev.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 22. do 28. decembra 1912. Novorojencev je bilo 14, umrlo jih je 24, med temi 18 domačinov in 6 tujcev. Umrli so 1 za otročico, 3 za jetiko, 1 vsled mrtvouda, 1 vsled nezgode in 18 za različnimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer 1 za otročico, 1 za noricami, 1 za tifuzom, 2 za vrtico.

S ceste. Včeraj je delavec Jožef Bukovnik po Marijinem trgu s kolesom tako neprevidno vozil, da je zadell nekega gospoda in ga podrl na tla. — V Šolskem drevoredu je pa mesarski vajenec z vozom zadell in podrl 53letno Marijo Gromovo, katera se je pri padcu na desni roki in na obrazu znatno telesno poškodovala.

Nevarnež. Snoči je v Hrenovi ulici neki lahkomišljenec z ulice v vežna vrata s samokresom oddal tri strele. Policija mu je samokres zaplenila. Junak je to že parkrat storil in mu bodo sedaj brzkone to veselje pregnali.

Delavsko gibanje. Včeraj se je iz Amerike pripeljalo 40 Hrvatov, iz Nemčije pa 50 Macedoncev.

Izgubljen in najdeno. Dijak Viljem Ravbar je izgubil zeleno denarnico, v kateri je imel 10 K 84 v denarja. — Najdena je dobavna tobakna knjiga, katero dobi lastnik na osrednji policijski stražnici. — Ga. Rozalija Privškova je izgubila žensko ročno torbico v kateri je imela 15 K denarja. — Stanko Pobeška je našel denarnico s prstanom in brožo.

Dobro znana oseba, ki je našla zlato zapetnico s priveskom se opominja, da jo takoj odda na mestnem magistratu ako ne mara imeti sitnosti. — Opazovalci.

Domača veselica z godbo bo v ponedeljek 6. januarja t. l. v gostilni »Leone«, Sv. Florijana ulica št. 6. Glej inserat.

Znano gostilno pri »Lipi« v Židovski ulici je prevzel znani restavrat g. Ivan Friedl. Več v inseratu.

Narodna obramba.

Gosp. L. Borovnik, lastnik dobroznane puškarne v Borovljah, je podaril družbi sv. Cirila in Metoda namesto običajnih novoletnih voščil, 20 K, a želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto. Družba se svojemu dobrotniku iskreno zahvaljuje ter toplo priporoča to narodno trdiko vsem slovenskim lovcom. — Dobe se tudi bogati ceniki.

Ženska podružnica v Ribnici je nabrala med ribniškimi rodoljubi za odkup od novoletnih voščil in mesto vsakoletne veselice 82 K. Vzorim Slovenkam: hvala!

Ameriški Slovenci so se kaj ljubeznjivo spomnili družbe sv. Cirila in Metoda za novo leto. Po ljubljanski kreditni banki je nakazal gosp. M. Pogorelec, Chicago, Ill., 100 K, gosp. Al. Andolšek, tajnik I. Ciril-Metodove podružnice v Novem Jorku, je poslal 400 K s prirčnim opisom, kako se zanimajo naši rojaki v Ameriki za svojo staro domovino in za prevažno Ciril-Metodovo družbo. Srčne pozdrave našim dobrim rojakom v daljni tujini.

Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili: 1079. Marija Pfeifer, učiteljica v Trstu (plačala 200 K); 1080. Neimenovan, tu (plačal 200 K).

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal: 1. gosp. I. Pilnaček, tovarnar v Kraljevem Gradcu na Češkem, 300 K, kot prispevek od prodaje toaletnega mila, stearinskih in glicerinskih sveč. — 2. Tvrđka A. E. Skaberne v Ljubljani je poslala 200 K kot prispevek od Ciril-Metodovega platna. — 3. Češka akcijska pivovarna je zopet poslala Ciril-Metodovi družbi zne-

sek 50 K 30 v, kot prispevek od piva, prodanega po slovenskih pokrajinah. — Vse označene trdke priporočamo rodoljubnemu občinstvu prav toplo.

Društvena naznanila.

»Društvo slovenskih časnikarjev« v Ljubljani bo imelo v soboto, dne 8. februarja ob 6. zvečer v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda« svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Predpustni zabavni večer »Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj« se je prelozil na nedoločen čas, ker ni bilo mogoče dobiti niti seksteta, niti kake druge godbe za jutri večer.

Jubilej akad. fer. društva »Sava« v Ljubljani in društva svobodomiselnih slov. akademikov »Sava« na Dunaju. Slovenska proslava je določena na 4. in 5. januarja. 4. januarja zvečer bo v ljubljanskem Narodnem domu prijateljski sestanek nekdanjih in sedanjih društvnikov s prijatelji narodno-naprednega dijaštva. V nedeljo, 5. januarja se vrši dopolne ob 10. v slavnostni dvorani Narodnega doma slavnostna seja, pri kateri se izvrši pobratenje »Save« in graškega »Triglava«, formalni znak skupnosti v »Organizaciji svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva«.

V nedeljo zvečer ob 8. se prične »Savarški« jubilejni ples v veliki dvorani Narodnega doma in v vseh stranskih prostorih. Poleg društvenih starejšin, njihovih rodbin, aktivnih društvnikov, zastopnikov raznih oblastev in korporacij so povabljeni na ples vsi Slovenci, ki simpatizirajo z narodno-naprednim dijaštvom in torej posebno pismeno vabilo za obisk plesa ni potrebno. Rešitev toaletnega vprašanja je prepričana vsakemu posameznemu, posebna toileta ni predpisana. Vstopnina znaša za osebo 3 K, dijaške vstopnice so po 1 K 50 v, družinske vstopnice za 3 osebe po 7 K. Ker je večer v prvi vrsti posvečen valčkom, bo polni orkester Slov. Filharmonije sviral najmodernejše operetne valčke. Ker se udeležijo »Savarskega« plesa razven ljubljanske družbe mnogo gostov iz Štajerske in Primorskega ter vse Kranjske, je poleg legega obiska zagotovljena prijetna zabava.

Mladinska skupina N. S. Z. se v kratkem ustanovi ter je prvi sestanek v nedeljo 5. t. m. ob 2. popoldne v društveni čitalnici v Narodnem domu.

Med najprijetnejše prireditve letošnjega predpusta bode gotovo šteti veselico Društva nižjih mestnih uslužbencev, ki se vrši jutri, v nedeljo dne 5. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Pomnoženi veselčni odbor poskrbel je v vsakem oziru, da ne bode nikdo nepotolažen odšel z veselice. Vsakdo se bode lahko neprislusno zabaval, saj prireditve se vrši v geslu: »Svoji med svojimi« in ne bo ne duha ne sluha o kakih nepetosti. Preskrbljena je izborna godba za ples; slušal bodeš umetniško izvajane, najnovejše slovenske, oboito jugoslovanske skladbe; odlični pevski zbor te bode kratkočasil med odzorni in znani gosp. Štepec bode skrbel za tvoj telesni blagor ob zmernih cenah, kakor zna le on, saj je obljubil, da se tako imenitna kapljica še ni pila v Mestnem domu, kakršna se bo na jutrajšnji prireditvi. Komur je torej do res domače, neprislusne zabave in pravega razvedrila, pridi jutri zvečer v Mestni dom.

145. prijateljski sestanek članov društva slov. trg. sotrudnikov se vrši dne 5. prosinca t. l. v salonu restavracije »Matjan-Perles«. Odbor vabi vse gg. tovariše, da se tega važnega sestanka polnoštevilno udeležijo.

Podporno in pravovrstno društvo državnih uradnih slug, poduradnikov in pomožnih slug za Kranjsko priredi v soboto dne 11. januarja 1913 ob 8. zvečer v vseh restavracijskih prostorih hotela »Lloyd« vpredpustno plesno veselico z malo vstopnino 60 v za osebo. Vabila se bodo začela z današnjim dnevom razpošiljati. Čisti dohodek pripade podpornemu skladu.

Narodna socialna zveza priredi v soboto, dne 4. t. m. dva sestanka. Na Viču se vrši sestanek ob 8. uri zvečer v gostilni gosp. Oblaka. Opozorjamo tovariše na Viču, Glincah in v Rožni dolini, da se sestanka polnoštevilno udeležijo ter pripeljejo tudi somišljenike seboj. — Šišenski člani imajo pa svoj redni mesečni sestanek ob pol 8. zvečer v gostilni Pri Vodniku.

Telovadno društvo Sokol v Stepanji vasi vlijudno naznanja vsem bratom članom, da se vrši 2. redni občni zbor jutri v nedeljo, dne 5. januarja t. l. ob 3. popoldne v sokolski telovadnici pri bratu Jos. Anžiču (pri Soršu) s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo blagajnika, tajnika ter ostalega odbora, 2. volitev odbora ter raznosterosti, 3. številni udeležbi vlijudno vabi odbor.

Narodna čitalnica v Novem mestu ima svoj redni občni zbor dne 11. januarja 1913 ob 8. zvečer v svojih prostorih. Dnevni red: letna poročila funkcionarjev in volitev novega odbora.

Občni zbor Radovljanskega Sokola se vrši dne 6. t. m. v prostorih R. Kunstlja ob 3. popoldne.

Petindvajsetletno svojega obstanda praznuje »Zaveza jugoslov. avstrijskih učiteljskih društev« letos in sicer meseca avgusta v dneh 13. in 14. na slovesen način v Ljubljani. Na to slavlje se povabi tudi vsa ostala slovanska učiteljska društva. Ob tej priliki izda »Zaveza« spominsko knjigo. Tisti čas zbora je v Ljubljani tudi »avstrijska slovanska učiteljska zveza«.

Prostovoljno gasilno društvo v Radovljici priredi dne 5. t. m. veliko veselico v prostorih gostilne R. Kunstlja. Čisti dohodek je namenjen društveni blagajni, da se pokrije primanklaj. Upamo, da se povabilu odzove vse radovljiško občinstvo, da s to svojo udeležbo pokaže, da ve čislati človekoljubno delo, ki ga ima vršiti to društvo. Naznanjamo, da naše društvo ni našlo milosti pri deželnem odboru, ko je razdeljeval podporo, a kljub temu ostanemo pri geslu: Bližnjemu na pomoč.

Prosveta. Iz gledališke pisarne. Pri korekturi lepaka za nedeljsko popoldansko predstavo »Ptičar« se je vrnila pomota, da poje Adama gospod Bukšek; zasedba ostane tudi to pot ista, kakor doslej. Pri »Ubijaču« (v nedeljo zvečer ob 7. uri, ne par) odpadajo nekatera nebitvena mesta, da se predstava predolgo ne zavleče. — V ponedeljek zvečer ima primadona gdca. Lowczyńska dve vlogi: Antonijo, s katero je dosegla na našem odru tako lep uspeh, ter Giulietto — oboje poje v poljskem jeziku. »Naskok na mlin« študira ona in gosp. Harfner v slovenščini. Ljubke »Zimske pravljice« s petjem in plesom, ki se vprizori na Sv. Treh kraljev dan popoldne kot četrti mladinska predstava, bodo brez dvoma veselili naši malčki, pa tudi odrasli.

Umetnost. »Koncert v dvorani Mestnega doma« dne 3. januarja t. l. Glasbeni akademik gosp. Josip Rijačev in gojenec praškega konservatorija, g. Janko Ravnik, sta priredila z uspešno reklamo večeraj koncert. Pomagalo jima je pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki je zapelo pod vodstvom svojega dirigenta gospoda Prelovca dve pesmi za mešan zbor. Avtor obeh je znani in popularni Enil Adamič, ki se bavi v zdajnjem času zlasti s srbskimi in hrvaškimi narodnimi motivi in jih vpleta slovenskim tekstom. Pozabil ni nanje pri Kettejevi »Ptička zapevala«, in popolnoma se jih je poslušal v pesmi »Mlad junak po vasi jezdi«, ki končava z zelo efektinim koncem. Gosp. Janko Ravnik je igral na klavir Rachmaninoffa dve stvari in Mozart-Bilova tretjo fantazijo v c-molu. Zaskladbi »Večerna pesem« in »Moment«, ki nam kaže mladega in razvijajočega se skladatelja lepih zmožnosti. Uspeh večera je odločil gosp. Josip Rijačev, ki razpolaga z dobrim in obsežnim tenorskim materijalom. Srednja lega mu je polna in mehka in višina lahka in zvočna. Izgovorja spretno in tekst dobro karakterizira. Melodijozne operne arije mu teko — rekel bi — zlasti iz srca. Prepel je večeraj trinajst pesmi in arij, ne da bi se mu poznala ob koncu utrujenost. Od Lajovica je zapel pet pesmi in med temi je dosegla največ dobro občutena »Serenada«. V močnih čustvih se giblje tudi: »Oh, tako prešla mi je mladost« in za njo: »Jaz pa vem«, ki je nežna, čustvena in prijazna liriska stvarca. Intresantni sta bili obe Ravnikovi pesmi. Melodijozna, zanosna in prirčna pesem g. Josipa Michla: »Da jo ljubim«, ki jo je kot prvo zapel gosp. interpret, je oživila koncert in poslušalce prevzela in navdušila. Najbolj v živo je zadela krasna arija Rudolfa iz Puccinijeve opere »La Boheme« in za njo romanca Radamesa iz opere »Aida«. — Koncert je bil dobro obiskan, kar je prav. Mladim ljudem treba dati materijalne in moralne vzpodbude.

Izpred sodišča. Izpred porotnega sodišča v Novem mestu. Papež nevarno zbolel, ne gre na vojsko, ampak... Papež je naenkrat nevarno zbolel in ker nevarni bolniki nikjer po svetu ne grejo na vojsko, tudi on ne bo šel. Papež pa ima tudi res hudo bolezen: božjast ga lomi. Ze več let ga lomi, a tako ga še ni nikdar prijel, kakor zadnjič, ko se je bil ravno pripravil, da gre na vojsko. Saj še se spominjate,

ni še dolgo temu, ko smo o tem obširno in po svoji najboljši vesti poročali. Samo to smo tam zapolnili, da njegov oče sicer res ni nikdar poplaval v gostilnah, ampak v veži gostilen je natihamo rad stisnil kak literček, da si je malo privezal svojo dušo. To ni bilo jasno, drugo je vse prav, kar smo o tem važnem dogodku iz Broda pri Novem mestu poročali. Ravno na starega leta dan pa so Papeža povabili na okrajno sodnijo v Novem mestu, da tam radovednim gospodom pove, kako je bilo takrat, ko je hodil na vojsko, on, Papež. Ra-

devoje se je odzval temu vabilu. Ze nekaj dni poprej se je o tem vabilu posvetoval s svojim osebnim zdravnikom, milem mu sosedu in prijatelju na Brodu. Ta mu je dal za to pot vsa potrebna navodila. Ze nekaj dni prej smo slišali, da Papež noli, odkar je iz vojske prišel. No, so rekli, če Papež noli, ga spravimo na Studenec, posestvo, kar ga še ima, mu vtaknemo pod kuratelo. Čim je ta hud recept prišel na kosmata ušesa Papeža samega, je postal za precejšnjo mero treznejši. In v tem izpremenjenem položaju je prišel na starega leta dan pred gospoda sodnika. Prav prijazno ga je sprejel sodnik, kot se to napram Papežu spodobi, ki je celih 9 far spravil pokoncu, da gre na vojsko. Sodnik ga je opozoril, da se je s to svojo hojo na vojsko sprl s § 308, to je nekaj takega, kar prepoveduje ljudstvo ob času vojne nevarnosti po nepotrebnem vznemirjati. A Papežu je bilo to nekaj, o čemur on toliko ve, kakor kdaj bo umrl. Prav čisto nič ne ve, da je tiste dni res hodil na vojsko, da se je s fujakari vozil okrog, poplaval po gostilnah ter povsod širil novico: vojska je že tukaj, jaz, Papež sam, grem prvi na vojsko. Tudi ne ve, da se je pustil celo gori daleč v Suho krajino peljati k svoji tački, ki mu je pot na vojsko podkovala z lepimi kronkami, ki jih je drugo jutro zabil v Mirni peči — prva postaja na vojsko. On je že pet let božjast, tako pa ga božjast še ni nikdar lomila, kot ravno to pot. Tri dni ga je držala, pomislite ljudje božji! Predno bo kaj s tistim § 308 k. z., bodo še učeni zdravniki dognali, če se res na svetu dobi taka — božjast, ki kar po tri dni drži Papeža, kadar gre na vojsko.

Izpred kasacijskega sodišča. »Agent — provocateur.« Povo-dom zadnjih državnozbornskih volitev v Lvovu je zvedel neki agent-provocateur, da kupuje agitator Michael Machlowsky glasove za svojega kandidata. Ta agent je hotel speljati agitatorja na led in ga spraviti v kazen. Pridobil je zase nekega prijatelja, kateremu je izročil svoje volilne listine z nalogo, da jih ta Machlowskemu proda in ga nato ovadi. Machlowsky je šel res na limanice in kupil legitimacijo in glasovnico za 10 K. Agent-provocateur ga je ovadil in pred deželnim sodiščem v Lvovu je bil Machlowsky zaradi prestopka § 3. vol. zak. obsojen, njegova sokrivca, agent-provocateur in njegov pomagač, pa sta bila oproščena, češ, ker nista imela namena goljufati, marveč sta nastavila le past Machlowskemu in ga res pripravila v kazen. Proti tej obsodbi se je pritožil državni pravdnik zaradi oprostitve agenta-provocateurja in njegovega pomagača, obsojeni Machlowsky pa zaradi krivdoreka. Kasacijsko sodišče pa je zavrnilo obe pritožbi, potrdilo prvo razsodbo in se povsem pridružio mnenju deželnega lvovskega sodišča.

Očitane prestane kazni v županiških poročilih. Neki občinski svetnik v Divači je vložil z več drugimi svetniki pri deželnem odboru v Gorici in pri okr. glavarstvu v Sežani prošnjo, da se loči davčna občina Divača od krajne občine Naklo, in da se ustanovi samostojna krajina občina v Divači. Med drugim so navedli prošilci tudi, da se ne morejo udeleževati občinskih sej v Naklem, ker se je prvemu prosilcu od več občinskih svetnikov v Naklem grozilo, da ga nabijejo. Deželni odbor v Gorici in okrajno glavarstvo v Sežani je poslalo ti prošnji občinskemu predstojniku v Naklem z nalogom, da izreče svoje mnenje o tej zadevi. Občinski predstojnik je odgovoril obema uradoma in navedel med drugim, da je bil od vseh občinskih svetnikov v Naklem zaradi telesne poškodbe samo eden kaznovan, in ta je ravno prosilec sam. Prosilec se je čutil s tem razžaljenega na svoji časti in je občinskemu predstojniku tožil. Okrajno sodišče v Sežani je spoznalo, da je obtoženi župan kriv in ga je obsodilo na 20 kron globe ali pa dva dni zapora. To obsodbo je potrdilo tudi deželno sodišče v Trstu z dostavkom, da je v tem slučaju obtoženec kot župan prekoratil v svojih navedbah mejo potrebe. Zadeva je šla pred kasacijsko sodišče, ki je razsodilo sledeče: S sodbo okrajnega sodišča v Sežani in deželnega sodišča v Trstu se je kršil zakon. Obe sodbi se

Razne stvari. * Zrakoplov dosegel veliko višino. Iz Turina poročajo: Registrirni zrakoplov, ki ga je izpusil profesor Gamba iz zvezdarne v Paviji v študijske svrhe, je dosegel višino 37.700 metrov.

* Ponesrečena nemška zrakoplovca. Iz Lipskega poročajo: Dva podčastnika-zrakoplovca sta padla predvčerajšnjem pri izkušnji za pilota v neki smrekovi gozd. Aparat se je popolnoma razbil. Oba zrakoplovca sta se težko poškodovala.

* Grozen čin matere. Iz Liberca poročajo: Tridesetletna, od svojega moža ločena, oficijantova žena Lang, je v nekem tukajšnjem hotelu zadavila svojega soproga in svojega petletnega otroka. Nato se je obesila na okno.

* Eksplozija v lekarni. Iz Inomosta poročajo: V laboratoriju lekarnarne tukajšnje bolnice je predvčerajšnjem eksplodiral bencin. Magister Rigotti je dobil težke opekline, neki laborant pa smrtonevarne. Laboratorij je bil vsled eksplozije razrušen.

* Velika stavka v Novem Jorku. Iz Novega Jorka poročajo, da se stavka konfekcijskih delavcev vedno bolj širi in da skoro že v vseh tvornicah stavkajo. Mnogo oseb je bilo aretiranih, ker so stavkajoči napadli neko tvornico ter napodili iz nje delavce.

* Miliarder Rockefeller se skriva. Iz Novega Jorka poročajo: Sedemdeset policijskih uradnikov straži novo palačo Williama Rockefellerja, ki se skriva, ker noče ugoditi neprichovanemu vabilu kongresne komisije za preiskavo finančnega trusta. Policija mora razganjati veliko množico, ki se zbira pred palačo.

* Žene plačujejo alimente. Da so na celem svetu možje, ki morajo svojim ločenim ženam plačevati alimente, je dovolj znano. Manj znano pa je, da je v Ameriki precejšnje število žen, ki plačujejo svojim bivšim soprodom za to, da so se mogle znebiti zakonskega jarma. Po uradni statistiki znaša število takih žen, ki plačujejo svoje bivše možje, v Ohio 673, v Wisconsinu 566, v Illinoisu 500, v Indiani 150 in v Pensylvaniji 60. V Novem Jorku so jih našli 61.

* Za filateliste. Povodom tristoletnega jubileja vlade rodu Romanovcev na Ruskem se bodo izdale začetkom leta 1913. jubilejske poštne znamke v vrednosti 1 do 70 kopejk. Na znamkah bodo slike vseh vladarjev iz rodu Romanovcev. Pozneje bodo izdali rubelske poštne znamke s sliko moskovskega Kremļa.

* Kako se voli francoski predsednik. Dne 17. januarja se vrši v Versaillesu pri Parizu, nekdanjem kraljevskem gradu, volitev predsednika francoske republike. Voli ga narodno zborovanje, katera člani so člani obeh zbornic, senatorji in poslanci. Nihče drugi, n. pr. tudi ne minister, ki ni poslanec ali senator, nima dostopa. Na zborovanju se samo voli, ne sme se o ničem drugem posvetovati ali sklepati, nego le o volitvi. Za predsednika sme biti izvoljen vsak Francoz. Starostnih mej ni. Enkrat so predlagali, naj se ne voli tisti, ki so mu odvzete državljanske in politične pravice. To pa so zavrgli. En pogoj pa vendar nalaga zakon kandidatu: ne sme biti član rodbine, ki je v deželi vladala. Če bi torej kdo oddal glas za princa Napoleona ali za vojvodo Orlenskega, tedaj bi bil ta glas neveljaven. Predsednik se voli na sedem let in se nato zopet lahko voli. Navadno je predsednik izvoljen že pri prvi volitvi. Le v dveh slučajih (Faure in Sadi-Carnot) so morali dvakrat voliti. Zborovanje vodi predsednik senata. Voli se z navadno večino. Novi predsednik nastopi svoje mesto en mesec po izvolitvi, samo, če je njegov prednik umrl, nastopi takoj.

* Loterija »Viribus Unitis«. Srečke te poljudne, dobrodne loterije so pri občinstvu že jako priljubljene. Pri žrebanju dne 23. januarja t. l. se bo izžrebalo 6075 dobitkov, med tem 3 glavni dobitki, vredni po 30.000 K, 3000 K in 2000 K, ki se na željo izplačajo tudi v gotovini. Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in pri loterijski upravi na Dunaju, I. An der Hübelen 1.

* Nova čelniška družba. Kakor se nam naznanja, so dosedaj pri Kathreinerjevem podjetju udeležene

torej razveljavita in obtoženec oprošča. V razlogih navaja sodišče med drugim, da obe sodbi ne tolmačita prav pomena »sramotiti«, ki ga zahteva § 497. Župan kot tak ni imel namena sramotiti tožnika, marveč je navedel v svojem odgovoru kot suho dejstvo le to, kar je bilo res in kar je služilo posebno v izpodbijanje omejene prošnje, ki se je pred vsem opirala na grožnjo telesne poškodbe. Zgodilo se je to tudi ne po županovi, marveč po inicijativi tožnika samega.

Razne stvari.

* Zrakoplov dosegel veliko višino. Iz Turina poročajo: Registrirni zrakoplov, ki ga je izpusil profesor Gamba iz zvezdarne v Paviji v študijske svrhe, je dosegel višino 37.700 metrov.

* Ponesrečena nemška zrakoplovca. Iz Lipskega poročajo: Dva podčastnika-zrakoplovca sta padla predvčerajšnjem pri izkušnji za pilota v neki smrekovi gozd. Aparat se je popolnoma razbil. Oba zrakoplovca sta se težko poškodovala.

* Grozen čin matere. Iz Liberca poročajo: Tridesetletna, od svojega moža ločena, oficijantova žena Lang, je v nekem tukajšnjem hotelu zadavila svojega soproga in svojega petletnega otroka. Nato se je obesila na okno.

* Eksplozija v lekarni. Iz Inomosta poročajo: V laboratoriju lekarnarne tukajšnje bolnice je predvčerajšnjem eksplodiral bencin. Magister Rigotti je dobil težke opekline, neki laborant pa smrtonevarne. Laboratorij je bil vsled eksplozije razrušen.

* Velika stavka v Novem Jorku. Iz Novega Jorka poročajo, da se stavka konfekcijskih delavcev vedno bolj širi in da skoro že v vseh tvornicah stavkajo. Mnogo oseb je bilo aretiranih, ker so stavkajoči napadli neko tvornico ter napodili iz nje delavce.

* Miliarder Rockefeller se skriva. Iz Novega Jorka poročajo: Sedemdeset policijskih uradnikov straži novo palačo Williama Rockefellerja, ki se skriva, ker noče ugoditi neprichovanemu vabilu kongresne komisije za preiskavo finančnega trusta. Policija mora razganjati veliko množico, ki se zbira pred palačo.

* Žene plačujejo alimente. Da so na celem svetu možje, ki morajo svojim ločenim ženam plačevati alimente, je dovolj znano. Manj znano pa je, da je v Ameriki precejšnje število žen, ki plačujejo svojim bivšim soprodom za to, da so se mogle znebiti zakonskega jarma. Po uradni statistiki znaša število takih žen, ki plačujejo svoje bivše možje, v Ohio 673, v Wisconsinu 566, v Illinoisu 500, v Indiani 150 in v Pensylvaniji 60. V Novem Jorku so jih našli 61.

* Za filateliste. Povodom tristoletnega jubileja vlade rodu Romanovcev na Ruskem se bodo izdale začetkom leta 1913. jubilejske poštne znamke v vrednosti 1 do 70 kopejk. Na znamkah bodo slike vseh vladarjev iz rodu Romanovcev. Pozneje bodo izdali rubelske poštne znamke s sliko moskovskega Kremļa.

* Kako se voli francoski predsednik. Dne 17. januarja se vrši v Versaillesu pri Parizu, nekdanjem kraljevskem gradu, volitev predsednika francoske republike. Voli ga narodno zborovanje, katera člani so člani obeh zbornic, senatorji in poslanci. Nihče drugi, n. pr. tudi ne minister, ki ni poslanec ali senator, nima dostopa. Na zborovanju se samo voli, ne sme se o ničem drugem posvetovati ali sklepati, nego le o volitvi. Za predsednika sme biti izvoljen vsak Francoz. Starostnih mej ni. Enkrat so predlagali, naj se ne voli tisti, ki so mu odvzete državljanske in politične pravice. To pa so zavrgli. En pogoj pa vendar nalaga zakon kandidatu: ne sme biti član rodbine, ki je v deželi vladala. Če bi torej kdo oddal glas za princa Napoleona ali za vojvodo Orlenskega, tedaj bi bil ta glas neveljaven. Predsednik se voli na sedem let in se nato zopet lahko voli. Navadno je predsednik izvoljen že pri prvi volitvi. Le v dveh slučajih (Faure in Sadi-Carnot) so morali dvakrat voliti. Zborovanje vodi predsednik senata. Voli se z navadno večino. Novi predsednik nastopi svoje mesto en mesec po izvolitvi, samo, če je njegov prednik umrl, nastopi takoj.

* Loterija »Viribus Unitis«. Srečke te poljudne, dobrodne loterije so pri občinstvu že jako priljubljene. Pri žrebanju dne 23. januarja t. l. se bo izžrebalo 6075 dobitkov, med tem 3 glavni dobitki, vredni po 30.000 K, 3000 K in 2000 K, ki se na željo izplačajo tudi v gotovini. Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in pri loterijski upravi na Dunaju, I. An der Hübelen 1.

* Nova čelniška družba. Kakor se nam naznanja, so dosedaj pri Kathreinerjevem podjetju udeležene

tvrdke izpremenile to podjetje v delniško družbo pod firmo Kathreinerjeve tvornice za sladno kavo d. d. Delniška glavica znaša 4 milijone kron. Kathreinerjeva Kneippova sladna kava se doslej razpečuje že nad 22 let ter je postala znamenito industrijsko blago, kar se splošno ve ustanovitve pač najbolje razvidi. Kakor nadalje čujemo, se gradi nova velika tvornica, ki se bo v kratkem izročila obratu.

* Z mrlim letnim časom se zopet prične skrb v vsaki rodbini, kjer so otroci in zlasti šolska mladina. Pot v šolo ob vsakemu vremenu, hitra prememba, vse to je jako nevarno in ob vsej previdnosti vendar ni moči otrok obvarovati prehlajenja. Naj se torej spominja kot časa primerno na znane pristne Fayeve mineralne sodenske pastilje, ki bi jih bilo treba pred vsem vporabljaliti odvratično po načelu, da je boljše odvrati kakor lečiti. Fayeve pristne sodenske pastilje izobno učinkujejo na sluznice vratu, odvratajo prehlajenje in pomagajo tudi boriti se proti nastajajočemu in že razvitemu prehlajenju. Poleg tega: pastilje učinkujejo tudi pri otrokih, ki jih radi uživajo.

* Pobiti, izdelani, za delo nespособni so ljudje, ki nimajo rednega telesnega odvajanja. Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega, naj vsak dan pred zajtrkom použije pol vinske kupice prirodne Franc Jožefove grenčice. Ta hitro in pripravi uredi telesno odvajanje, čisti kri, pospešuje presnavljanje in varuje pred hudimi obolenostmi in njih posledicami. Dr. Felix, tesni zdravnik Nj. Velič. kralja Belgijcev, pripominja: »C'est un des meilleurs toniques-purgatifs«. — Zahtevajte v bližnji lekarni, drogeriji ali trgovini z mineralnimi vodami pristno Franc Jožefovo grenčico. Kjer bi se ne dobila, naj se naroči naravnost od razpošiljalnega ravnotejstva v Budapešti.

Telefonska in brzajavna poročila.

Vodja ruske kadetske stranke, Pavel Miljukov, o mednarodnem položaju.

Dunaj, 4. januarja. Včeraj je prišel semkaj vodja ruske kadetske stranke, Pavel Miljukov, ki se nahaja na informacijskem potovanju na Balkan. Miljukov je eden najboljših poznavalcev balkanskih razmer, ker je dalj časa deloval v Skopju kot profesor na bolgarskem vseučilišču. Govori tudi vsa jugoslovanska narečja. Ker zavzema tudi vevleudno pozicijo v ruskem javnem življenju kot vodja velike ruske napredne stranke, je njegovo mnenje o mednarodnem položaju in o razmerah na Balkanu, gotovo vlezanimivo.

Naš dunajski urednik ga je vsled tega obiskal ter imel z njim dolg razgovor, katerega izčrpilno vsebino objavimo v prihodnji številki. Danes podajamo samo važnejše odlomke iz tega razgovora.

Profesor Miljukov je med drugim naglašal, da še niso izginili vsi temni oblaki z mednarodnega obzorja. Prihodnji teden bo še veletkritičen. Med vsemi vprašanji, ki se tičejo mednarodne politike, je najtežavnejše in najnevarnejše brez dvoma vprašanje, tičeče se albanskih mej. Stališče Avstro-Ogrske, odnosno trojeve spoznanja. Rusija, ki je svojim balkanskim prijateljem navetovala treznost v njihovih zahtevah, je sedaj trdno odločena podpirati upravičene srbske zahteve glede albanskih mej, to tembolj, ker se je Srbija glede pristaniškega vprašanja brezpogojno podvrgla sodbi Evrope. Zato bo Rusija nastopila v Londonu z vso odločnostjo za pravice in za srbske zahteve. Rusija se bo zavzela za srbske zahteve s toliko energijo, da se ne bo niti prestrašila v tem svojem nastopu celo izjaviti najhujše konsekvence. Pri tem se upira ruska politika tudi na argument, da mora Evropa vpoštevati dosedanje treznost srbske politike in da je sedaj trojeve, predvsem pa Avstro-Ogrska na vrsti, da pokaže, da je tudi ona dotsopna trezni in pametni politiki. Mednarodni položaj je torej videti dokaj kritičen, vendar pa je Miljukov mnenja, da se bo Evropa izognila krvavim konfliktom, dasi se Evropa pripravlja za vse slučaje. Tudi Rusija je storila vse, kar zahteva potreba in varnost države.

Glede Balkanske zveze je ruski državnik mnenja, da je osnovana na trdnem in zdravem temelju in da bo ostala v veljavi tudi po končani vojni.

Miljukov zatrjuje, da je zveza medbolgarsko in Srbijo tesna in trajna in da je zvezna pogodba sklenjena na 25 let. — Miljukov je danes posetil parlament, kjer se je dalj časa razgovarjal z načelnikom ukrajinskega kluba dr. Levickim. Zvečer so ga povabili Poljaki v svojo sredo, na če-

lu jim minister Dlugosz in predsednik »Kola poljskega«, dr. Leo.

Welskikhner.

Dunaj, 4. januarja. Danes dopoldne se je vršila slavnostna zapisnega dr. Weisskirchnerja kot novega dunajskega župana. Namestnik Bienenrth je v svojem govoru ostro kritiziral počenje kršanske soc. večine in jo je opozarjal na to, da naj se zaveda, da ima občinski odbor večinoma le upravne in gospodarske naloge in nima namena spravljati v zvezo z občinsko upravo strankarske prepire.

Ogrski justični minister.

Dunaj, 4. januarja. Ogrski ministrski predsednik Lukacs je bil sprejet danes ob 10. od cesarja v avdienci, ter mu poročal o tekočih zadevah. Predlagal je za novega justičnega ministra sekcijkega šefa Balogha. Ob četrti na 11. se je vršil skupni ministrski svet pod predsedstvom zun. ministra Berchtolda.

Ogrski naučni minister.

Budimpešta, 4. januarja. V političnih krogih se zadržuje, da namerava podati naučni minister Zichy zaradi volilne reforme jutri demisijo. Vladni krogi to vest dementirajo.

Vohun.

Belgrad, 4. januarja 1913. Stampa poroča, da so v Zemunu aretirali kot srbskega vohuna srbskega dvornega špediterja. Šele na reklamacijo srbskega dvora so ga izpustili.

Rusija.

Petrograd, 4. januarja. Kakor se govori, je pričakovati v kratkem odstopa trgovskega ministra Timaševa. Kot njegov naslednik pride baje v poštev predsednik eksportne komore Demisov.

Obsojeni ruski Židje.

Moskva, 4. jan. Pred tukajšnjim sodiščem je stalo včeraj 280 Židov obtoženih zaradi falsifikacije zozdravnih priročnikov v svrhu, da se smejo prosto gibati v Židom nedostopnih ruskih gubernijah. 97 Židov je bilo oproščenih, drugi so bili obsojeni na po 1 leto ječe. Obsojenih je bilo tudi 9 zdravnikov in več uradnikov, ki so pomagali Židom pri falsifikacijah.

Kriza na Portugalskem.

Lizbona, 4. januarja 1913. Vlada bo podala jutri svojo demisijo.

Orkan.

Washington, 4. januarja 1913. Ob obali Atlantskega oceana je divjal včeraj strahovit orkan, ki je napravil zlasti mnogo škode v Chesapeake.

MED VOJNO IN MIROM.

Ultimatum.

London, 4. januarja. Kakor izve Reuterjev biro, so predložili delegati Balkanske zveze v včerajšnji konferenci turškimi delegatom ultimatum, ki obsega tri glavne točke in sicer:

1. Predajo Krete,
2. predajo Egejskih otokov,
3. predajo Odrina in
4. predajo Skadra

Izjavili so, da bodo prekinili pogajanja, če ne dobe tozadevno do ponedeljka ob 4. popoldne zadovoljive izjave. »Zakaj ne jutri?« — so vprašali turški delegati. »Tudi dobro«, so odgovorili delegati »Balkanske zveze«.

Turški predlogi.

London, 4. decembra. V včerajšnji konferenci so stavili turški delegati sledeče pismene predloge: Bolgarsko-turška meja naj teče ob reki Ardi do Adaha, nato naj teče preko Gumoldžine do jezera Burugel, oziroma do zaliva Saros. Tako bi pripadla Odrin Turčiji. Turčija je pripravljena predati Kreto vevlesilam pod pogojem, da tam uvedejo specialno upravo in vlado in da balkanski zavezniki ne zahtevajo nobenega Egejskega otoka. Balkanski delegati so imeli takoj nato sejo, v kateri so sklenili pismen odgovor ter konstatirali, da Turčija očividno glede rezultata vojne še sedaj ni na jasnem ter sili Balkansko zvezo, da prekine pogajanja. Zahtevali so nato, da odgovori Balkanska zveza do ponedeljka ob 4. popoldne.

1. Ali je Turčija pripravljena prepustiti Kreto zaveznikom?

2. Ali prepusti Egejske otoke, in

3. ali hoče proponirati tako bolgarsko-turško mejo, da pade Odrin v bolgarsko ozenilje?

Turški delegati so odgovorili, da oddajo odgovor že danes, s čemer so bili delegati Balkanske zveze zadovoljni. Danes je tedaj odločilen dan.

London, 4. januarja. Angleško časopisje smatra današnji dan kot odločilen ter pravi, da je malo verjetno, da bi se vojna obnovila, ker so dobili turški delegati iz Carigrada obvestilo, da je turški vojni minister izjavil velikemu vezirju, da turška armada ni pripravljena za nadaljevanje vojne. Listi pišejo, da je položaj sicer kritičen, da pa obstoja vendar še upanje, da pride še v zadnjem trenutku do sporazuma glede Odrina in Egejskih otokov.

Razporeženje delegatov Balkanske zveze je bilo koncem včerajšnje seje zelo ogorčeno. Takoj po seji so imeli srbski in bolgarski delegati posvetovanje z ruskim veleposlanikom, s katerim so razmotrivali nadaljne korake.

Berolin, 4. januarja. Nemško časopisje smatra položaj kot zelo resen, vendar ne veruje tudi v slučaji, če se pogajanja prekinijo, na obnovo vojne, ker bodo v zadnjem trenutku morda vevlesile prisilile Turčijo k popustljivosti.

Položaj v Carigradu.

Carigrad, 4. januarja. Kot dokaz za kritični položaj v Turčiji se navaja dejstvo, da sta poveljniki carigradske garnizije Memduh paša in poveljniki prvega armadnega zbora opozorila velikega vezirja na vzemirljivo gibanje v prvem armadnem zboru, ki zahteva drakonične korake, eventualno tudi smrtne obsodbe proti mladoturškim agitatorjem, sicer ne moreta prevzeti nikakršnih garancij za varnost glavnega mesta. Zdi se, da je vojaška diktatura popolnoma neizogibna.

Carigrad, 4. januarja. Notranji položaj Turčije je mnogo bolj zmeden, da celo že silno opasen, mnogo bolj, kakor kdaj poprej, ter spominja s svojimi številnimi skrivnostnimi dogodki, ki si jih ne ve nihče tolmačiti, na zadnje dneve absolutizma. Javnega mnenja ni več, samo tajno šepetanje in presenetljive katastrofe. Časopisje ne sme prinašati poročil o važnih državnih dogodkih. Članki listov se gibljejo med željo po miru in med vojnim razpoloženjem. Enkrat pozivljajo na obupen boj, drugi propovedujejo, da naj se Turčija popolnoma umakne v Anatolijo in resno evropizira svojo upravo. Na eni strani govore listi za naslanjanje na trozvezo, drugi listi pa zagovarjajo popolnoma resno ruski protektorat. Pri tem se kaže bolj kakor kdaj prej strankarsko sovraštvo med liberalci, konservativci in mladoturki. Podobno omahuje tudi vlada v očigled odločitvi o življenju in smrti evropske Turčije kakor to dokazuje skrivnostni beg mladoturškega voditelja Dzambolata v spremstvu častnika, ki bi ga bil moral stražiti. Sultan kaže sicer v zadnjem času izredno močno osebno voljo glede ohranitve Odrina celo za ceno nove vojne in pa za ceno prestola. Pri tem se opira na zatrdila mladoturških generalov, da je armada popolnoma na njegovi strani. Kljub temu je moral opustiti namen obiskati vojsko pri Čataldži. Stori je to na nasvet velikega vezirja.

Carigrad, 4. januarja. Razporeženje armade, ki je, odkar je Enver beg v glavnem taborišču, še bolj bojovito, bi moglo biti usodopolno za Carigrad, če vlada preda Odrin. Zlasti živahno je gibanje med komitejem. Mahmud Šefket paša je baje izjavil, da za sedaj ne bo sprejel nobenega poveljništva, če treba, pa bo zopet prevzel vrhovno povelje nad armado. Veliki vezir prenočuje že več tednov v svojem uradu, ker se ne čuti več varnega v svoji oddaljeni palači v Štambul. Baje je dobil že opetovano grozilna pisma.

Carigrad, 4. januarja. Turško časopisje pozivlja javnost, da naj se spoprijazni z mislijo, da odstopi Turčija svojo evropsko posest balkanskim državam. Le Odrin naj ostane turški. V javnosti krožijo vesti, da namerava sultan odstopiti. Finančna kalamiteta v Turčiji vedno bolj narašča. Ta mesec vlada ni mogla izplačati uradnikom plač. Pri Čataldži se širi agitacija za bivšega sultana Abdul Hamida. Politična situacija je naravnost obupna.

Konferenca veleposlanikov.

Paris, 4. januarja. »Echo de Paris« poroča, da bodo delegati balkanske zveze izročili v današnji konferenci veleposlanikov memorandum glede albanskih mej.

Albanija.

Rim, 4. januarja. »Tribuna« poroča, da je odpotoval znani pretendent princ Ahmed Fuat v Paris, da dela propagando za neodvisnost Albanije.

Odrin.

Sofija, 4. januarja. Begunci iz Odrina poročajo, da odpošila odrinsko prebivalstvo dan na dan deputacije k poveljniku odrinske posadke s prošnjo, da naj trdnjavo proda. V Odrinu vlada lakota in boleznj se strahovito širijo. Mesto je v popolni temi, ker je zmanjkalo tudi petroleja. Mesa ni mogoče dobiti. Najhujši sovražniki pa so boleznj in epidemije. Vsak dan se pričakuje kapitulacija.

V Draču.

Belgrad, 4. januarja. General Popović je baje brzajavil »Malemu Journalu«, da niti misli ni na to, da bi srbske čete zapustile Drač. Brzajavka pravi med drugim: Nočemo ničesar vedeti o ministrskem predsedniku Pašiću. Niti en srbski voljak ne bo zapustil Drača.

Justična uprava v okupiranih pokrajinah.

Belgrad, 4. januarja. Kraljevski ukaz določa, da naj se ustanove v okupiranih pokrajinah nova okrožna sodišča. V Skoplju se ustanovi najvišji sodni dvor.

Otok Klos.

Atene, 4. januarja. Z otoka Kiosa je dospela dne 2. t. m. sledeča brzajavka: Ves dan so prodirale grške čete v notranjost otoka. Turki so se dolgo upirali, vedno pa so se morali umakniti. En grški bataljon je prodiral proti Sv. Jurju in zasedel pozicije pri Hagii Pateresu. Turki so se umaknili in se zbrali, da izvrše protinapad. Grki so imeli dva mrtva in dva ranjena. Proti večeru so se Turki brezpogojno udali. Vjeli smo 1800 Turkov in jim vzeli 2 topa ter mnogo orožja, municije in živil.

Romunska.

London, 4. januarja. Iz Bukarešte poroča »Daily Telegraph«: Skorjotovo je, da bo Romunska, če bi Jonescu ne imel uspeha v svojih pogajanjih z Danevom, zasedla one bolgarske pokrajine, ki jih sedaj zahteva. Vse priprave so že končane.

Paris, 4. januarja. V tukajšnjih diplomatskih krogih pričakujejo, da se bo Bolgarska sedaj jasno izrazila o romunskih zahtevah. V razgovoru z Misujem je Danev izjavil, da se bo Bolgarska odrekla Dobrudži, da pa sedaj še ne more govoriti o takih obveznostih. Bolgarska noče dati nobenih obveznih izjav dokler ni gotova sadov svojih zmag.

Sofija, 4. januarja. Poslanec Bolčev je izjavil včeraj pri sprejemu poslancev nekemu časnikarju, da se zdi Bolgarski popolnoma nepravilno, če zahteva Romunska pred sklenjenim mirom kompenzacije. Romunska nima pravice kaj zahtevati in če bi res zasedla s svojim vojaštvom od bolgarskega vojaštva popolnoma zapuščene pokrajine, bi to vsa Evropa obojala. Upamo, da ne bo Avstro-Ogrska, ki nam stoji v Carigradu na strani, podpirala takih romunskih namerov.

London, 4. januarja. »Times« piše o včerajšnjem pogovoru romunskega ministra Jonescuja z dr. Danevom, da ni bil brezuspešen. Rusija je nasvetovala Bolgarski, da naj privoli v rektifikacijo bolgarsko-romunske meje od trdnjave Silistrije do Črnega morja, da se izogne eventualnim komplikacijam.

Gospodarstvo.

— Sokol je znakma najboljšega kavnega pridelka Kolinske kavne primese iz edine jugoslovanske tovarne kavnih primesi v Ljubljani. Zahtevajte torej odločno in izrecno vedno samo Kolinsko kavno primes z znakmo Sokol, ki je na prodaj v koprst Družbi sv. Cirila in Metoda.

— Mestna hranilnica Ljubljanska. 1734 strank je vložilo meseca decembra 1912 1.780.390 K 33 v, 1640 strank je dvignilo 1.918.419 K 03 v. Stanje vlog 41.907.649 K 24 v. Število vložnih knjižic 28.674. V IV. četrtletju se je hipoteknih in občinskih posojil izplačalo 289.700 K, vrnilo 350.685 K 05 v. Stanje posojil 35.421.495 K 72 v.

— Pospeševanje obrti. V letu 1913 priredi tukajšnji »Zavod za pospeševanje obrti« sledeče podučne tečaje: V Novem mestu tečaj za knjigovodstvo, v Št. Vidu nad Ljubljano II. tečaj za lesna dokončevalna dela, v Česnjici pri Železnikih I. tečaj za sodarje, v Ljubljani III. tečaj za knjigovodstvo, III. tečaj za krojače in II. tečaj za krojačice, II. tečaj za avtogensko varenje, poleg tega še več tečajev po drugih krajih, pri katerih se bo oziralo na pripravljene prošnje in lokalne potrebe.

— Vzorne obrate priredil bo tudi, kakor že do sedaj c. kr. obrtnopospesovalni urad na Dunaju v več obdobjih za mizarje, krojače, čevljarje, kolarje, ključavničarje, elektro in vodovodne inštalaterje, krznarje in več drugih. Za pojasnila o udeležitvi tečajev zavoda za pospeševanje obrti, kakor tudi vzornih obratov na Dunaju naj se obrača na naslov »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, ki podaja iste brezplačno.

— II. tečaj za lesna dokončevalna dela v Št. Vidu se bo začel 17. februarja in vršil s celodnevnm poukom približno 8 dni. Sprejeti se more le še nekaj udeležencev in naj se naslove prijavi ter ev. vprašanja za pojasnila na naslov »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

— Mizarstva dela za poštni urad v Opatiji. Rok za vlaganje ponudb za dobavo pohištva, ki je potrebno za poštni urad v Opatiji, je c. kr. poštno in brzajavno ravnanstvo v Trstu podaljšalo do 11. januarja 1913 opoldne. Ponudbe se odpro navedeni dan ob 12. opoldne v sobi št. 12.

— Izseljevanje v Ameriko. Do 30. septembra 1912 je odpravila družba Austro-Amerikana čez Trst 18.575 izseljencev iz Avstrije. Proti lanskemu letu se je število zvišalo za 7667 oseb. Za prihodnja leta je pričakovati, da se bo število avstrijskih izseljencev v Ameriko zmanjšalo, kajti v Združenih državah ameriških je bil sprejet zakon, ki v marsikaterem oziru otežkočuje priseljevanje in ki popolnoma izključuje priseljevanje več nego 16 let starih izomencev, ki ne znajo brati in pisati. In ravno iz Avstrije se razen Italije in Rusije izseljuje največ analfabetov v Ameriko. Popolnoma naravno je, da se bodo izseljenci obrnili v drugo smer, predvsem — na Balkan, kjer bodo za priseljevanje izomencev za vladanja slovanskih kraljev nedvomno nastale boljše eksistenčne razmere. Na Srbskem, Bolgarskem in povsod na Balkanu je še mnogo neobdelane zemlje.

— Prednosti v vodi topljivega umetnega gnojila. Kulturne rastline porabijo mnogo fosforjeve kisline; v tleh dobe samo majimo zalogo v sprejemljivem stanju, zato je gnojenje z v vodi topljivo fosforjevo kislino jako važno. Ako tudi v obliki meri rabimo težko topljiva gnojila, vendar pridejo uspehi prepozno do veljave, čakati moramo, da se pri več letinah gnojenje izplača, medtem ko pri gnojenju s superfosfatovim gnojenjem poleg kalijevega in dušikovega gnojenja dosežemo hiter obrat in prihranitev obratnih stroškov. Gnojenje s superfosfatom in kalijevimi solmi poleg dušika povzroči hitro zakoreninjenje vseh žit, jih varuje škode po slani, vpliva na hitro obrasenje, jih varuje poleženja in ugodno pospešuje zorenje z lepim klasjem. V vodi raztopljiva fosforova kislina superfosfatov se hitro razširi v zemlji, ostane dobro razdeljena v njej ter jo zemlja veže na sebe ne da bi jo propuščala v spodnje plasti. V vodi raztopljiva fosforova kislina superfosfatov nikdar ne izgine iz obližja korenin (razen pri lahki vapneni ali močvirnati zemlji); pojedelcec ne utrpi niti če izdatno gnojilo, ničesar na gnojilo. Uporablja pa se superfosfat zlasti pri suhi in slabi prsti ter pri kratkodobnih rastlinah, tedaj pri vseh rastlinah, ki imajo poletne sadowe in pri katerih hočemo v kratkem času imeti velik dobiček. V ilovnati zemlji in tudi v teški zemlji je superfosfat kot fosforokislo gnojilo pri rastlinah s klasjem in travah neprekosljiv in daje najboljši uspehe. Malo višja cena v vodi raztopljive fosforove kisline in fosforove kisline v drugi obliki je upravičena vsled višjih stroškov pri izdelovanju in zlasti vsled njene večje učinkovitosti. Priporočati je tedaj vsakemu naprednemu poljedelcu, da se prepriča s poskusi o vrednosti in učinkovanju teh gnojil in da obogati svoje izkušnje z uporabo teh gnojil. Tovarne superfosfatov niso zvišale glasom cenikov svojih cen kljub zvišanem cenam za izdelovanje, med tem ko se je zvišala navadna in v citronovi kislini topljiva fosforova kislina, posebno v Tomaževi žilindri, za mnogo.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo Emil Pakiž, Sv. Križ pri Trstu 2 K, mesto novoletnih voščil, Ivan Božič iz Banjaluke v Bosni 21 K, nabrala družba Kranjskih fantov v hiši strica Božiča v Banjaluki, Josip Gole iz Čazme 7 K, M. Klančnik iz Sv. Lucije ob Soči 6 K 50 v, nabral v veseli družbi v gostilni Fr. Skerta pri Sv. Luciji, Fran Planinec, viš. rev. juž. žel. v Ljubljani 8 kron, mesto venca na krsto svaka Ivana Premrta v Št. Vidu nad Vipavo in Jos. Lavrenčič, župan v Postojni 10 K, mesto venca na krsto gospe Milke Šerko. Skupaj 54 K 50 v.

Za »Rdeči križ balkanskih držav« Marija Urbančič (roj. Vidrih) iz Bača pri Knežaku po gospe Veri dr. Štajmerjevi 86 kron.

Za »Narodni sklad« Emil Pakiž, Sv. Križ pri Trstu 3 K, mesto novoletnih voščil in G. K. iz Novega mesta 3 K. Skupaj 6 kron.

Tvrda Ed. Kavčič v Ljubljani dosedanj vspeh prodaje »Dijaških vžigalic« in sicer: »Radogoj« 50 K, »Podpornemu društvu slov. visokošolcev v Gradcu« 50 K, »Podpornemu društvu slov. visokošolcev na Dunaju« 50 K in »Podpornemu društvu slov. visokošolcev v Pragi« 50 kron.

Zivelj narjalci in darovalci!

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Prečitane napredne časopise

zbraja in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vljudo svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. decembra: Angela Seif, zidarjeva hči, 8 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 31. decembra: Marija Razložnik, hiralka, 64 let, Radeckega cesta 11.

Dne 2. januarja: Ana Jamnik, bivša šivilja, 74 let, Japljeva ulica 2. — Egon Cebin, rejenc, 18 dni, Tržaška cesta 11. — Katarina Hafner, občinska uboga, 74 let, Gosposka ulica 3. — Pavla Elsner, poštna oficijantka, 53 let, Poljanska cesta 31. — Baron Artur Wolkensperg, grajščak, 57 let, Beethovnova ulica 9.

V deželni bolnici:

Dne 31. decembra: Frančiška Perušek, kovačeva žena, 33 let. — Marija Korbar, žena zasebnega uradnika, 33 let. — Marija Strupi, žena užitarja, 71 let.

Dne 1. januarja: Frančiška Matvežič, delavka, 40 let.

Geno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Mollovega Seidlitza-praska“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov prašek, zaznamovan z varstveno znanko in podpisom.

Fayeve pristne
sođenske mineralne pastilje

se izvajajo iz zdravilnih vrelcev III. in XVIII. občine Soden pod Taunusom, ter so se še

STOLETJA

izborna obnesle pri
kašlju, hripavosti in bronhialnem katarju.

Odklanjajte pozore. — Cena 1/25 za škatljo. — Dohiva se povsod.

Edor ve razločiti dober likér od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

FLORIAN

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

„FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Postavno varovano.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 4. januarja 1913.

Termin.		
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11:82
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	11:94
Rž za april 1913	za 50 kg	10:27
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9:72
Oves za april 1913	za 50 kg	10:86
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9:16
Koruzna za maj 1913	za 50 kg	7:62
Koruzna za julij 1913	za 50 kg	7:86

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurz dunajske borze 4. januarja 1913

Menjalni papirji.	Dezani	Blagovni
4% majeva renta	85:85	86:05
4-2% srebrna renta	88:20	88:40
4% avstr. kronska renta	85:90	86:10
4% ogr.	84:65	84:—
4% kranjsko deželno posojilo	—	94:50
4% k. o. češke dež. banke	89:—	90:—

Srečke.	Dezani	Blagovni
Srečke iz 1. 1860 %	447:—	457:—
„ 1864	660:—	—
„ tiske	290:—	302:—
„ zemeljske 1. izdaje	272:—	284:—
„ II.	253:—	265:—
„ ogrske hipotečne	238:—	250:—
„ dun. kom. alne	480:—	492:—
„ avstr. kreditne	488:—	492:—
„ ljubljanske	67:—	73:—
„ avstr. rdeč. križa	56:—	58:—
„ ogr.	33:—	39:—
„ bazilika	28:—	32:—
„ turške	215:—	218:—

Valute.	Dezani	Blagovni
Ljubljanske kreditne banke	138:—	442:—
Avstr. kreditnega zavoda	617:75	618:75
Dunajske bančne družbe	511:—	512:—
Južne železnice	99:60	100:60
Državne železnice	708:—	709:—
Alpine-Montan	1042:—	1043:—
Češke sladkorne družbe	369:—	375:—
Zivnostenske banke	268:75	269:75

Cekini.	Dezani	Blagovni
Marki	117:80	118:10
Franki	95:70	95:90
Lire	94:25	94:55
Rublji	253:50	254:25

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306:2 Srednji vračni tlak 736 mm

Januar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
3.	2. pop.	738:5	4:0	sl. jvzh.	megleno
„	9. zv.	741:0	2:5	slab sever	oblačno
4.	7. zj.	743:5	1:3	sl. jvzh.	—

Srednja včerajšnja temperatura 2:5, norm. —27° Padavina v 24 urah 0:0 mm.

Urarski pomočnik

se takoj sprejme

pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

Zahvala.

K bridki nesreči ki nas je zadela povodom izgube našega edinega, iskrenoljubljenega sina, gospoda

Matej Štucina

došlo nam je toliko iskrenega sočutja, da nam ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej.

Storimo to tem potom, ter naj prejmejo našo prisrčno zahvalo predvsem g. zdravstveni svetnik dr. Slajmer, g. primarij dr. Jenko ter g. dr. Abramovič za njih požrtvovalnost ob času bolezni, dalje g. pevci Rokodelskega društva, vsi darovalci krasnih vencev ter vsi sorodniki, prijatelji in znanci ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo pokojnika k večnemu počitku.

Posebno zahvalo pa smo dolžni preč. g. župniku Stazinski in šolski mladini na Črnučah kakor tudi slavni tvrdki F. M. Schmidt. Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni!

Zalujoča rodbina Stucinova.

ANTON SCHUSTER

Konfekcija
za dame in deklice.
BLUZE.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci franco.

+

Baronica Jelka Wolkensperg-Struppi naznanja v lastnem in v imenu svojega svaka **Augusta barona Wolkensperga**, svojega nečaka **Augusta Bartholda** ter v imenu vseh sorodnikov prebriskano vest o smrti svojega ljubljene soproga

Arturja barona Wolkensperga

imetnika fidejkomisa, graščaka na v Puštalu

ki je v četrtek, 2. januarja 1913 ob 11. uri ponoči po dolgem, težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče blaženo preminil.

Pogreb bo v nedeljo, 5. januarja 1913 iz grajske kapele v Puštalu ob 3. pop. in bodo pokojnika na pokopališču v Stari Loki v lastni grobnici položili k večnemu počitku.

Sv. posmrtni maše se bodo služile v farni cerkvi Sv. Jakoba v Škofji Loki in pri frančiškanih v Ljubljani.

V Ljubljani, 3. januarja 1913.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Dobner

Zahvala.

Za vse iskazano sočutje ob boleznih in smrti naše ljubljene soproge, mamice, sestre in svakinje, gospe

Marije Korbar roj. Pilko

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo na njeni zadnji poti se najiskrenejše zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno se zahvaljujemo prečistiti duhovščini šentpeterski in načelstvu Gospod. zveze: g. predsedniku prof. Dermastija in načel. ravnatelju preč. g. Janko Jovanu vsem in vsakemu posebej Bog plati

Ljubljana, 3. januarja 1913.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

K bridki nesreči ki nas je zadela povodom izgube našega edinega, iskrenoljubljenega sina, gospoda

Matej Štucina

došlo nam je toliko iskrenega sočutja, da nam ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej.

Storimo to tem potom, ter naj prejmejo našo prisrčno zahvalo predvsem g. zdravstveni svetnik dr. Slajmer, g. primarij dr. Jenko ter g. dr. Abramovič za njih požrtvovalnost ob času bolezni, dalje g. pevci Rokodelskega društva, vsi darovalci krasnih vencev ter vsi sorodniki, prijatelji in znanci ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo pokojnika k večnemu počitku.

Posebno zahvalo pa smo dolžni preč. g. župniku Stazinski in šolski mladini na Črnučah kakor tudi slavni tvrdki F. M. Schmidt. Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni!

Zalujoča rodbina Stucinova.

Gospodična

za porabo v trgovini in pisarni se sprejme.

Samo pridne prosilke naj ponudbe z vsemi potrebnimi navedbami pošljejo na **Franz Schweiger, Celovec, Viehplatz 9.** — Želi se fotografija.

66

Voda opazovana s povečalnim steklom.

Kapljica tekočine, ki se je vzela iz pljuč na sopleh trpečega človeka, in tretji dan po njegovi smrti, je vsebovala mikrobe, ki so tu narisani.

Goudron - Guyot usmrtil te mikrobe v vodi kakor tudi v pljučih.

Pred kakimi 30. leti se je posrečilo H. Guyotu, znamenitemu lekarnarju v Parizu, kotran v vodi raztopiti.

Po tej iznajdbi se lahko dobi dandanes, pri vseh lekarnah pod imenom „Goudron-Guyot“ neko s kotranom zmešano pijačo, ki v potrebi služi kot akoda kotranova pijača. Zadostuje kozarcu vode ali kakršne si bodi druge pijače pridati eno ali dve kavni žlici.

Rabljenje zdravila „Goudron - Guyot“, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo najhujša obolenja sopil, kajti kotran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vzlov, s tem, da uničuje mikrobe same. Ni mogoče si predstavljati bolj priprosto in uspešnejše zdravilo.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kako drugo sredstvo, namesto pravega „Goudron - Guyot“, tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katarja, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi „Goudron - Guyot“. Dobiva se tega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnorčno od Guyota, izumitelja raztopljivega kotrana, in tako tudi uspešnejše kot vsa druga sredstva. Za odstraniti vsako pomoto naj se natančno pazi na znamko: Goudron - Guyotova nosi ime Guyot nastiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi ozdravi.

Oni, ki se ne morejo privaditi kotranovemu okusu, lahko nadomestijo tega Guyot s kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega kotrana, in katere se jemljejo 1—2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne želodcu in stanejo jako malo.

Barva, pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natiskanim podpisom „Guyot“.

Zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz in v vseh lekarnah.

V Ljubljani se dobi v lekarnah: Gabr. Piccoli; Fr. Sušnik; U. pl. Trnkoczy; Ph. Mr. Jos. Čizmař.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Proda se lepa dobroohranjena kompletna

baročna garnitura

za jedilno sobo.

Cena K 800.—. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 4803

V rudnik na Kranjskem
se sprejme takoj 58

več rudarjev

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Lepo meblavana soba

v visokem pritličju,

pripravna tudi za pisarno,

se odda s prvim januarjem 1913

na Slovenskem trgu 8.

(Trg pred sodnijo.) 67

Gostilna pri Leonu

Florjanska ulica 6.

V ponedeljek, 6. januarja t. l.

domača veselica

z godbo.

Začetek ob 7. Začetek ob 7.

Za obilen obisk se priporoča

Leon in Fani Pogačnik.

Vinko Majdič

valjčni mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj, bolj pšenice mlin in krmihi izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekove močnejše neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65

V Ljubljani, Cerkljici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spiljetu, Ercegovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inostu, Bolcanu in Tridentu.

Brzjavlj: Valjčni mlin, Kranj.

Dobro ohranjen

71

pianino

se cenó prodá na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. 2, I. nad.

Zatekel se je 17

lovski pes

velike postave temno rjave barve ena noga bela, sliši na ime Mavrin na lovu v Dobrunjah. Odda naj se proti nagradi pri Ferdo Sever, Ljubljana

Wolfova ulica šte. 12.

apneno železnati sirup

Ze 43 let zdravniško preizkušen in priporočan prsi sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje tek. Povzdiguje slast in reditev trupla in je izboren za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. — Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče in glavno razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“

(HERBANNY-JEV naslednik).

Zaloga pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

Herbannyjev podofosforokisli

Prisrčen samo s spodnjo varstveno znanko.

Herbannyjeva

Ze 45 let uvedeno in vro preizkušeno bolečine tolažeče sredstvo za vdrgnenje. Lajša in odstranja bolečine v sklepih in mišicah ter živčne bolečine.

Steklenica stane 2 K, po pošti 40 h več za zavoj.

na Dunaju VII/1, Kaiserstrasse 73—75.

Spomini na grozno nesrečo parnika „Titanic“.

Spomine na grozno dogodke, ki so se zgodili, ko se je vsled malomarnosti in kaznivga postopanja paroplovne družbe White Star - Line potopil parnik „Titanic“ in sto in sto pasazirjev, predvsem izseljencev, nam slika gospodična Jana Hülkova, ki je bila pred časom odgojiteljica v St. Vidu na Koroškem. V zadnjem času pred nesrečo je bila odgojiteljica v rodbini Havristona v Londonu. Tedaj se je ta rodbina, gospod Havriston, njegova soproga in 14letna hčerpa, odločila preseliti se v Ameriko. Odpeljali so se s parnikom „Titanic“. Sele pred kratkim se je Jana Hülkova vrnila v Evropo, kjer je časnikarjem opisala grozne prizore in doživljanje, ki jih je preživela. Ko je parnik prvič trčil ob ledeno goro, ni to povzročilo nikakega strahu, ker je bil vsakdo prepričan, da se ladja sploh ne more potopiti. Sele ko je kapitan Smith glasno pozval pasazirje, ki so pribežali na krov, naj vsakdo vzame k sebi svoje dokumente, je nastala panika. Gospodična Hülkova pripoveduje nadalje: »Hitela sem dol v kajuto, da pomagam gospe Havristonovi pri pravljanju. Toda vse je že hitelo na krov. Malokdo od nas je imel čas, obleči topeljšo obleko. Jaz sama sem imela na sebi le ogrinjajo in čevlje. Zdaj, šele na krovu, se nam je pojavila vsa resnost situacije. Stalo je tam par duhovnikov - pasazirjev — ki so klicali ostalim ljudem: »V par minutah bomo stali vsi pred obličjem božjim; kdor hoče olajšati svojo dušo, naj stori tako!« Nadaljne besede duhovnikov se niso več slišale vsled kričanja in bežanja. Vse je bežalo tedaj k čolnom, ki so jih tedaj mornarji že začeli spuščati v morje. V tem hipu smo slišali iz prostorov tretjega razreda strele. Potniki tega razreda, katerim ni bilo sporočilo groze nevarnosti, so šele zdaj iz kričanja izvedeli o tej nevarnosti. Ker niso hoteli ostati zadaj, so se hoteli preriniti do čolnov. Ladijski častniki pa so hoteli do preprečiti in so ustrelili več izmed teh siromakov. Mi ostali smo vsi na enem kupu čakali, da spuste čolne. Izdali so geslo: »Žene in otroci, naprej!« Toda ko so bili čolni v morju, so skakali v nje vsi, brez razlike, kakor blazni. Za moje krilo se je prijel dveletno dete. Hitro sem ga vzela v naročje, kajti sicer bi je takoj nato pohodilo ljudje, ki so pritiskali. Videla sem na potu k robu ladje najmanj 12 otroških trupel, ki so ležali na krovu popolnoma pohojeni.

Gospo Havristonovo in hčerko so spustili v čoln, ki je bil tretji pred poslednjim čolnom. Takoj nato so mene vrgli v čoln. Udarila sem z desno stranjo lico ob rob čolna in izgubila sem za par hipov zavest, vendar pa sem ves ta čas tiščala k sebi ono dete. Ko sem se zavedla, mi je tekla kri po obrazu. Razbila sem si čeljust ter izbila skoro vse zgornje zobe. Gospod Havriston je stal v tem hipu na kraju ladje »Titanic« ter tolažil svojo soprogo, ki se je obnašala kakor blazna, s tem, da bodo tudi njega izpustili v naslednji čoln. Ko pa je njegova soproga videla, da je to nemogoče, se je dvignila s čolna zopet navzgor, popolnoma na krov, kamor ji je sledila tudi hči. Brez svoje soproga soproga se ni hotela rešiti...

Grozni krik me je opozoril zopet na drugi prizor: Mlada, lepa, žena se je zapletla s svojimi dolgimi, razpuščenimi rdečimi lasmi v vijak, s pomočjo katerega se čolni spuščajo, ter je bila v pravem pomenu besede skalpirana: z glave so ji bili strgani vsi lasje s kože vred. Nezvestna je padla v naš čoln, toda navzlic velikim izgubam krvi so jo rešili.

Soproga milijarderja, gospa Astorjeva, ni hotela vstopiti v naš čoln, čeprav so ji tam ponudili prostor, kajti — izgubila je čevljev ter je hotela, da ga dobi nazaj. Mi vsi smo že poznali one njene paradne čevlje: bili so napravljeni iz perja kanarčkov ter okrašeni z dragimi, krasnimi sponkami iz briljantov. Navzlic njenemu kriku ni nihče smatral za potrebno, da bi se zapoznil na krovu zaradi njenega čevljevčka in gospa Astorjeva je bila končno vendarle rešena, kajti pozneje sem jo zapazila na »Carpathii«. Prva dva rešena čolna, ki sta bila preobremenjena, sta se potopila, ostalih 16 čolnov je odplovalo s težavo od parnika. Nepozabljiv mi ostane pogled na krasno mlado Američanko v prvem čolnu. Stala je pokonci v krasni svileni toaleti, globoko izrezani, spredaj v čolnu ter prevzela vodstvo: z določnim, močnim glasom je zapovedovala mornarjem posameznih čolnov. In brez najmanjšega odpora so jo poslušali moške...

Noč je bila grozno mrzla, nekateri in nekatere so bili celo v sami srajci...

Ko smo bili nekoliko oddaljeni od »Titanica«, smo videli, kako se je

sprednji del ogromne ladje naenkrat vzdignil kvišku in kako je nato cela ladja s svojim zadnjim koncem naprej, padla v valovje ter izginila v njem. V tem hipu smo slišali z mesta, kjer je ladja izginila, grozno vpitje, krik, ječanje... trajalo je to par minut ter nam trgalo srce... In potem smo se zavedli, da je vse, kar nam je bilo drago, že izgubljeno... In tedaj se je odzvalo iz čolnov obupno plakanje, ki se je re za opisati. Šest ur smo potem veslali — šest ur, ki so se nam zdele šest dnevov, pod nebom, polnim svetilkajočih se zvezd. Končno je izšlo solnce ter osvetlilo celo našo bedo.

Gospodična Hülkova nam nato slika srečanje s »Carpathio«: »V tem hipu so premnogim že zmizle roke in noge, tako da je bilo treba te siromake dati v vreče ter jih tako zvleči na krov. Neka gospa je, ko se je začela na krovu »Carpathii«, je naenkrat skočila kakor blazna ter začela kričati: »Lilly! Lilly!« ter skočila v morje. Jaz pa tudi v tem trenutku rešitve nisem izpustila deteta, ki sem je rešila. Pritiskala sem ga vedno k sebi ter ga tako rešila tudi pred mrazom. Kmalu je dete postalo veselo. Kdo so bili njegovi roditelji, nisem nikdar izvedela...

Spomin na grozno nesrečo, ki jo je povzročila lakomnost družbe White Star Line, ki smatra človeka, ubogega izseljenca za navadno blago. Upamo, da bodo postali ljudje, posebej pa naši izseljenci previdnejši ter ne bodo zaupali sebe, svojece in svojega premoženja družbi, katerim so le navadno tovarno blago...

Po zdravniških poročilih se je izkazalo pri revmatizmu, protinu in nevralgiji kot sigurno bolečino tolažeče, za oplahnenje oteklin in obnovljenje gibljivosti členkov — sigurno učinkujoče sredstvo »Contrheuman« iz lekarne B. Fragner, Praga. Glej inserat.

Namesto ribjega olja

Koliko otrok silijo, naj pije ribje olje; seveda imajo starši dober namen, otroci pa jim bodo hvaležni ako smejo namesto ribjega olja uživati Scottovo emulzijo. Zakaj v tem preparatu ni več zaznati duha in okusa ribjega olja, otrokom pa smetanasta zmes prija največkrat tako, da pri pogledu na steklenico prično vpiti in brcati z nogami. Uspeh Scottove emulzije je — kakor nas uči izkušnja — pogosto presenetljiv, da slabotni otroci svoje vrstnike pogosto telesno in duševno prekaže. Pa vedno samo pristna Scottova emulzija, nikoli ponaredba.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljati 50 v. v pisarnih znamkah dobite od tvrdke SCOTT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. silujevala se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarne.

je trpežna
in hrani tok

Proti 22
zoboholu in gnijlobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična

**Melusine ustna
in zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Joželovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobohol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mašo Kaurinovč, kr. pošte mestar

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

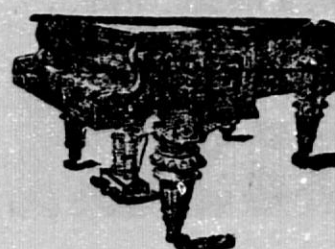
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakič naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
raznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

pri c. kr. dež. sod. zapriseženi strokovnjak in
koncesionirani uglaševalec in trgovec glasovirjev
v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Glasovirje, pla-
nina in harmo-
nije iz prvost-
nih dvornih in
komornih trvd-
imam v lastni
zalogi, bogato
izbiro po solid-
nih cenah. Jam-
cim pismeno deset
let! Tudi stare

glasovirje imam vedno v zalogi. Uglaševanje
vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter
vsa popravila izvršujem precizno in ceno.
Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Sva-
rim pred nakupom event. falzifikator in navidezno
cenega pofelna, ter nudim vsakomur ogledati
si mojo prvostavno zalogo v Glasbeni Matici
uglašuje izključno le G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 plošč
in 200 igel,
ako naenkrat na-
roči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej

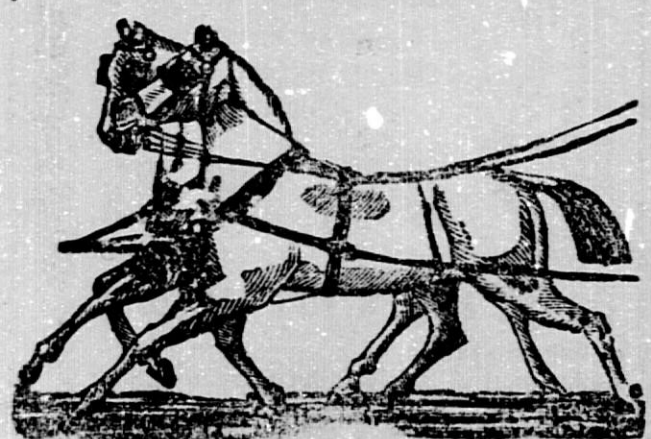
tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih trgovin, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica

fermenar in sedlar v Ljubljani,
Slomškova ulica št. 6.

Priporoča svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljenih; v zalogi je dalje

12 različnih sani
lahkih, po zelo nizki ceni.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K 3-40.
Ilustrovan cenovnik z
zdravniškimi nasveti
gratis in franko (zaprt
30 h). — I. Singer,
higienična manu-
faktura, Dunaj I.,
Wiesingerstr. 8 F.

Tesarski

4809

poslovodja

(polir) dobro izurjen v svoji stroki
se takoj sprejme.

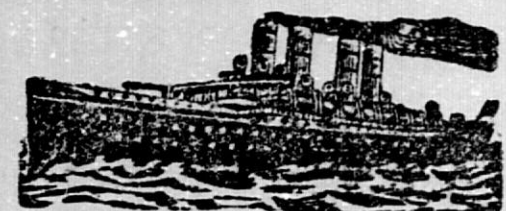
Zglasiti se je pri Antonu Steiner,
Opekarska c. št. 31. v Ljubljani.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovcve in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene-
zanimci in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastonj.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Pannonia iz Trsta dne 30. januarja 1913.
Ultonia iz Trsta dne 7. januarja 1913.

in se ustavi v Mesini, Palermu, Neaplju
iz Liverpoola:

Lusitania dne 4. in 25. januarja, 15. febr. 1913.
Mauretania 11. januarja, 1. in 22. februarja 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Dunaj I., Kärntnering 4, Trst, Via Ghega 8,
pri vseh agenturah v deželnih glavnih
mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki
Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih
agenturah in agentih Dalmatie. III. razred.
Cena: Trst-New York 170 K, otroci pod 12
let K 85 — več 20 K pristojbine od osebe.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična

pletilna industrija

in trgovina

za površne in spodne

topice, moderčke, te-

lovničke, nogavice, ro-

kavice, posebne oble-

ke zoper trganje plet-

ilni material i. t. d.

na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej,
pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
poduk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujem agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Revmatizem, protin,

nevralgije in ozeblane

večkrat povzročajo neznosne bolečine. Za njih
hitro pomirjenje in potolaženje, za oplahnenje
oteklin in obnovo premičnosti členkov ter odstra-
njenje občutka mrzlotenja učinkuje presenetljivo
zanesljivo

CONTRHEUMAN

bosodna znamka (mentolosallol-
izbran konstantno izvleček).

pri vteranju, masiranju ter v obkladkih, 1 lonček 1 K.
Ako polljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček

K 5 — 50 5 lončkov

K 9 — 10 10 po pošti

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerja lekarni,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III.,

št. 203.

Posite na me reditka in zalogo v

redovito.

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr,

dr. G. Pleschl, Jos. Glum.

Proda se v mestu 4768

lepa enonadstropna hiša

v nje bližini pritlična

zelo pripravnica za železničarja ali kakega
uradnika. Platični pogoji jako ugodni. Več
pove Jožet Oražen, Moste pri Ljubljani.

Pozor trgovci! 4804 Pozor trgovci!

Proda se v mestu dvonadstropna

HIŠA

s šestero strankami, blizu 2 cerkva. V hiši
se nahaja čez 50 let obstoječa trgovina s
specerijskim in galanterijskim blagom, jako
dobro peljena; lokal je prostoren in zraven
skladišče. Proda se radi družinskih razmer.
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Ceno češko posteljino perje

1 kg sivga očiščenega 2 K,
boljše K 2-40, napobelo K
3-60, belo K 4-80, prima mehke
K 6 —, veleprima K 7-20. Naj-
boljše vrste snežno belo perje K 9-60. —

Izdelane postelje iz neprodiniga rdečega,
modrega, belega ali rme-
nega postelnega inleta. Prav dobro napol-
njeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga,
116 cm široka K 10 —, K 12 —, K 15 — in
K 18 —, 2 metra dolga, 140 cm široka K
13 —, K 15 —, K 18 —, K 21 —. Zglavnik
80 cm dolg, 58 cm širok K 3 —, K 3-50
in K 4 —, 90 cm dolg, 70 cm širok K
4-50, K 5-50 in K 6 —. Nepopolno se za-
menja ali denar nazaj. — Natančni ilustro-
vani cenik gratis in franko. 2915
Benedikt Sachs, Lobes št. 35, pri Plzinju na Češkem.

ozdravi brez vbizganja pri
gospodih in damah vse bo-
lezni spolovil, iztok, kapa-
vico, bolezn v mehurju, kjer
drugi pomočki odpovedo.

Hernial - Dragée

Škatlja (100 kom.) K 5 —. 2 škatlji za
13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delfa Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:

Lekarna Mariahilf, Budapesta, VI. Liszt Ferenc-tér 20

po povzetju ali ako se znesek pošlje naprej.

Pozor! Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem
preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na
Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno
silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez
konkurence po nizkih cenah in z najboljšim
blagom. — Opozarjam pa, da moje materine
drože so za 50% boljše od vsakih špiritnih
drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato
jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s
spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

! Superfosfat !

najpreizkušenejše, najzaneslivejše in
najcenejše

:: fosforovo kisló gnojilo ::

za vse vrste zemlje dalje 44

amoniakove, kalijeve in solitrove superfosfate

dobavljajo vse tvornice uetnih gnojil

kupčevalci kmetijske zadr. in društva.

Samo superfosfat
v ceni ni poskočil!

Centralna pisarna društva
avstr. superfosfat tvornic

Praga, Příkopy 17.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Trgovski poslovedja, star 25 let,
vojaščine prost, z dobrimi referencami,
želi prevzeti na račun ali pod
ugodnimi pogoji v najem

srednjo trgovino ali gostilno.

Položi se lahko kavcija. Prijazni dopisi pod
št. 800 na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Ni več beganja kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Krasne novosti zimskih oblek in površnikov

domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence.

Najnižje cene.

Solidna postrežba.

Usta-
novljeno
L. 1912

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

Brata EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Naznanilo.

Vljudo naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela v lastno režijo

hotel in restavrant
pri „Zlatem Jelenu“ v Gorici.

Skrbela bodem, da bode cenj. gostom poleg plzenskega in
pungigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina
in dobra kuhinja.

Nadejam se, pridobiti si s točno postrežbo, z zmernimi cenami
in snažno oskrbo sob zaupanje od strani slav. občinstva.

Za obilen obisk se priporočam

Pavla Koren.

Otvoritveno naznanilo.

Usojava se naznaniti cenj. občinstvu, da otvoriva v sredo 8. t. m.

dobroznano

restavracijo pri Lipi

v Zidovski ulici.

Točilo se bo Reininghausovo marčno pivo ter najboljša naravna vina.

Vsak dan velika izbira zajtrkovalnih specialitet.

Vsako soboto velika pojedina klobas,

v tej restavraciji, kakor tudi v hotel-restavr. Bellevue.

Znano dobra kuhinja.

Znano dobra kuhinja.

Josipina in Iv. Friedl, restavr. na Bellevue in pri Lipi.

Elegantna, nova, moderna plesna obleka

za sloko damo, bela angleška oblika,
na svilo delano, novo, otroški stol in
otroški športni voziček se pro-
da na Bleiweisova cesta št. 15.
II. nadstropje duri XII. 46

Potniki

za razširjevanje nabožnih predmetov
se lačje ob visoki proviziji.

Lahek in gotov zaslužek. — Ponudbe
pod „Devotionalien“ na upravnštvo
»Slovenskega Naroda«. 4800

Oskrbnik (šaffer)

se sprejme takoj v službo.

Prednost imajo absolventi kmetijske
šole na Grmu. Izpričevala naj se po-
šljejo na oskrbnštvo Severin na
Kolpi Hrvaško. 14

Izurjena šivilja

iz večjega kraja na No-
tranjskem s 7letno prakso

želi vstopiti kot pomočnica

k boljši šivilji v Ljubljani.

Več uprav. »Slov. Naroda«. 51

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.

Zdravniški izkaz

o izvršnem učinku.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8-
Razpošiljanje strogo diskretno. 35

Kos dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloge v Ljubljani: Lkarna pri „Zla-
tem Jelenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Srečno novo leto

želim, obenem naznanjam, da sem otvoril

4797

ključavničarsko obrt

in se priporočam cenj. odjemalcem za prijazna naročila.

Vencelj Drapek, Ljubljana, v Rebri št. 11.

Sprejem tudi 2 vajenca.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

237

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Štev. 1/13

Objava.

Ustrezaje §-u 29 odv. reda se objavlja, da so začetkom tega leta vpi-
sani v tukajšnji odvetniški imenik naslednji gospodje, in sicer s sedežem:

V Ljubljani:

Dr. Ambrositsch Edwin
Eger Ferdinand
Frlan Fran
Furlan Josip
Kobler Fran
Dr. Kokalj Alojzij
Krisper Valentin
Majaron Danilo
Novak Fran
Oblak Josip C.
Papež Fran
Pegan Vladislav
Pirc Makso
Poček Fran
Ravnihar Vladimir
Sajovic Josip
Schweitzer Viljem
Staré Emil
Šuyer Albin
Šusteršič Ivan

Dr. Svigelj Anton

Tavcar Ivan
Tekavčič Fran
Tomineš Fran
Triller Karol
Vallentschag Otto
Vencajz Ivan P.
Dr. Vodušek Božidar
Wurzbach Maximilian
Edler v. Tannenber
Žirovnik Janko.

V Kamniku:

Dr. Kraut Alojzij.

V Kranju:

Dr. Kušar Josip
Štempihar Valentin.

V Litiji:

Dr. Jamšek Janko.

V Postojni:

Dr. Jane Ignacij.

V Novem mestu:

Dr. Schegula Jakob
Slanc Karol
Žitek Vladimir
Globevnik Jožef.

V Ribnici:

Dr. Rajh Stefan.

V Krškem:

Dr. Dimnik Ivan.

V Črnomlju:

Dr. Sturm Karol.

V Kočevju:

Dr. Golf Franc.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1913.

Za odbor odvetniške zbornice kranjske:

Dr. Danilo Majaron, m. p.

predsednik.

Mesečna soba

s posebnim vhom se odda.

Gledališka ul. 7. II. nadstr. vr.
št. 9. poleg I. drž. gimnazije.

Prodajalka

se takoj sprejme

trgovino z mešanim blagom na deželi.
Ponudbe na upravnštvo „Sl. Naroda“
pod „dobra moč“. 4767

Dosedaj najboljši in najpopolnejši portreti pesnika Aškerca

oljnatih barvah na platno izvršuje
za ceno K 35.—.

Popolna podobnost priznana od najož-
jih prijateljev in kolegov Aškerca. Slika
tudi po vsaki drugi fotografiji z garan-
cijo za popolno podobnost ter umet-
niško izvršitev. Restavrira istotam stare
oljnathe slike. Umetniški atelje A.
ČERNE, Ljubljana, Selenburgova
ulica št. 7. I. nadstropje.

Marsikak trgovec

je prišel v konkurz vsled žalostnih okoliščin
brez svoje krivde.

Mnogi izmed njih si ne vedo pomagati v borbi
za obstanek. Le-ti naj se obrnejo zaupljivo v
zaprtih pismih z naslovom „NEZAKRIVLJENI
KONKURZ“ na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Dva trgovska pomočnika

dobro izveščana manufaktura, spret-
na prodajalca in trgovski

učenec

poštenih staršev, ki ima veselje do tr-
govine in 2 razreda srednje šole se
sprejmejo v manufakturno trgo-
vino pri Vinko Šketu v Ilirski
Bistrici, Notranjsko. 62

Pozor! Pozor!

Za trgovca in krčmarja (tudi dva
kompanjona) se ponuja lepa prihod-
nost. Proda se, ali se da v najem

lepo posestvo

z enonadstropno hišo z dobro ideo-
do gestilno in prodajalno, ki bi se
na debelelo naredil velik promet z žitom
in moko ter z vinom. To posestvo ima
lepo gospodarsko poslopje z velikim
vrtom in lepim kegljiščem. Ponudbe
na uprav. »Slov. Nar.« pod „K.R. 22“.

Za kratek čas.

Lahko živ gospod najboljših let je imel dve hčerki v starosti 14 in 16 let. Nekega dne je izvedel, da je imela mlajša hčerka ljubezniški sestaneček z nekim gimnazijcem. Poklical jo je pred sebe in jo primerno podučil in oštel ter svojo pridigo zaključil z besedami:

Ravnaj se po vzgledu, ki ti ga daje tvoja starejša sestra.

Oh, papa, je odgovorila ošteta hčerka, saj vendar veš, da je Erna svoj značaj podedovala po mami, jaz pa — po tebi.

Gospod nadporočnik se je s svojo mlado soprogo povrnil z ženitovanijskega potovanja. Našel je svoje novo stanovanje v najlepšem redu in je pohvalil »burša«, ki mu je bil zdaj dodeljen.

»Jutri zjutraj me zbudi ob šestih,« je zvečer naročil »buršu«.

Naslednje jutro je »burša« najprej deset minut trkal na vrata in ker se nihče ni oglasil, je vstopil v sobo in začel stresati oficirja:

»Gospod nadporočnik — šest je ura.«

Nadporočnik se ni prebudil, pač pa se je prestrašena vzbudila njegova žena. »Burša« jo je pa nežno potisnil nazaj na posteljo, rekoč:

»Vi lahko naprej spite, gospodična; to je navada pri vseh oficirjih.«

— Ah, fantič moj, — tako hudo mi je — žrtvovala sem ti svoje dobro ime ...

— Nič se ne žalosti — vsaka kupčija je združena s stroški.

Dva krščena Žida sta se nekaj sprla in drug drugega prav nekrščansko zmerjala.

— Ti lump, grdi, ti si sin tistega Judeža, ki je našega Izveličarja za trideset srebrnikov prodal.

— Kar molči! Če bi bil tvoj pračič v Jeruzalemu vedel za tisto kupčijo, bi bil Izveličarja še za dvajset srebrnikov prodal.

Strašno mora biti, je zavzdihnila posebna prijateljica petja, če taka operna pevka kar naenkrat zapazi, da je izgubila glas.

Da, to mora biti strašno, je odgovoril gospod, ampak še dosti strašnejše je, če pevka sploh ne zapazi, da je izgubila glas.

Gospodična Olga se je kar najskrbneje oblekla in je zmagujoče stopila v salon, kjer je sedel gospod Pavel, ki ga je hotela očarati. A kako se je začudila, videč svojo sestrično Matildo, ki je sedela gospodu Pavlu na kolnih ...

Matilda, kako se pa obnašaš, je z ogorčenjem zaklicala gospodična Olga. Kaj te ni sram? Koj pojdi dol.

Zakaj pa, je zaklicala Matilda, jaz sem bila prva na tem kolenu in se ne bom vedno tebi umikala.

— Moj sin — o, moj sin, ta bo nekaj izrednega, nekaj prav posebnega ...

— Kako pa to veste?

— Pomislite! Rojen je 12. 12. 12 ob 12. in 12 min. — to vendar ne more postati človek, kakršnih je na tucate.

— Kako pa, draga prijateljica, vaša hči? Ali je srečna v zakonu?

— Srečna! Njen mož se pričo nje še ust ne upa odpreti. O, že zdaj se vidi, da je nad tem zakonom božji blagoslov.

Lastnik menažerije: Vi bi radi stopili pri meni v službo. Ali ste vajeni živati?

Hlapec: Kar sem živ, sem takorekoč vedno pri konjih.

Lastnik menažerije: To je že nekaj, a ne dovolj. Glavna stvar pri meni je prisotnost duha. Če bi na pr. tiger uskočil iz kletke — kake korake bi vi napravili?

Hlapec: Gospod — prav dolge.

BERMAXIT

PRIZNANA
NAJBOLEJŠA
PETA IZ GUMIJA

BERMAXIT

Upravljanje telesnega odvajanja je eden glavnih pogojev pri odpravljanju nerednosti prebave. Prehuda odvajanja so kakor znano, škodljiva. Zato pa rabimo brez motečega postranskega učinka neopazno mila odvajalna sredstva, ki se tudi prebave ne dotikajo, nego je pospešujejo in jajo, namreč dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvor. dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. VII a

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preganje peg ter za pridobitev in ohranitev nežne, mehke polti ni boljšega mila nego svetovnoznano **lilijsko mlečno milo s konjičkom**, znamka konjiček trdke Bergmann & Co., Dečin n. L. — Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — Istopako se Bergmannova lilijaska krema „Manoa“ čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po : : 70 vin. se dobiva povsod. : :

Za otroške bolezni
od zdravnikov prav rada priporočena.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

alkalična kislina

Ob želodčni kislini
Skrveljnih, rachitis
oteklosti žlez
katarjih
oslovskem kašlju.

Življensko vprašanje za vsakega

je zdrav želodec. Dolžnost človeka je tedaj, da si ohrani zdrav želodec, ali pa, če se pojavijo nerednosti, jih odstrani.

Po mnogih zalvalnih pismih, pa so se izkazala za povzročila slasti in odstranitve slabe prebave, telesnega zaprtja, vsehavanja, slabega okusa, slasti, pomikanja znoja itd. več kot tri desetletja „BRADY-JOVE ŽELODČNE KAPLJICE“, preje „Marijalske kapljice“, kot zanesljivo domače sredstvo pri motenju prebave pri otrocih in odraslih najuspešnejše.

Paziti se je treba pred enako se glasilimi ponaredbami in falsifikacijami in naj se pazi na varstveno znamko Matere božje z otrokom na desni roki in na podpis „C. Fragner“.

Dobiva se v vseh lekarnah v steklenicah po 90 vin. in K 1-80. Razpošilja se na dežel. po karnaru C. Brandtja, Dunaj 1, Fleischmarkt 2482 (6 steklenice K 5-40, 3 dvojne steklenice K 4-80 brez vsakih stroškov.)

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delarskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku Jos. Tribuč, na Glincah 37. 2416

Mlad gospod

želi veselega nesebičnega znanja
z gospodično ali gospo.

Diskretnost častna stvar. — Dopisi pod „OSKAR“ poste restante Ljubljana.

21

Ohranitev zdravega želodca

zavisi poglavito v ohranitvi, pospeševanju in uravnavanju prebavljanja ter odstranitvi sopnega telesnega zaprtja. Preizkušeno, izabrano najboljših in najbolj učinkovitih zdravilnih snovi skrbno pripravljeno, tek zbujačo, prebavo pospešujoče in voljno odvajajoče domače zdravilo, ki zmanjšuje in odstranja znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenosti in sopnega telesnega zaprtja, n. pr. gorčice, nasejanje, prehlad, žrelot, kislina ter krčne bolezni. DR. ROSE BALZAM ZA ŽELODEC iz lekarne B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavolj nino nosijo oblastveno varstveno varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,

c. in kr. dvorni dobavitelj

„Pri črnem orlu“, Praga

Malá strana 203. Ugel Novodvorská ulice.

Razpošiljanje po pošti vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovinska steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti naprej K 1-80, dobite 1 malo steklenico, ako K 2-80 eno veliko steklenico, za K 4-70 dva velika steklenici, za K 8-— 4 velike steklenice, za K 22-— pa 14 velikih steklenic poštne prostu na vso postajo Avstro-ogr. monarhije.

V Ljubljani: lekarna Jos. Mag. dr. G. Picelj, Jos. Cifman. Zaloga v lekarni Avstro-ogr. monarhije.

Naročila za
== vizitnice ==
sprejema
Narodna tiskarna
in
Narodna knjigarna

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.
M. Pakić
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se pošlje s povzetjem.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specijalitete blaga.

: **Zavod za uniformiranje.** :

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno
v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zaslize-nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specijalitete ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete.

Oddajajo se tudi zdravila za otroke vseh bolniških blagaj.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Pozor! Od jutri naprej se prodaja Trgovci! galanterijsko blago in pletenine

iz konkurzne mase Ludovika Dolenca v Prešernovi ulici pod tvorniški cenami.

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi sloj, zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Moderna ročna dela in material

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezene v največji izbiri. Predtiskarija. Vezanje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblek. — Zunanja naročila :: se izvršujejo točno in vestno. ::

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

CIN KR. DVORNA IN KOMORNA DOBAVITELJA
USTANOVLJENO 1743

Odvetnik

dr. Boleslav Bolè

:: odprl je pisarno ::

v Trstu, Via S. Giorgio 10

Telefon 10.28.

4

Telefon 10.28.

: Radi inventure :

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, plaščev, paletov, jopic, bluz, raglanov, :: oblek, klobukov in vse drugo blago ::

50% izpod lastne cene.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.

500 kron!!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „mazilo Rla“ ne odstrani v 3 dneh brez bolečin vaših kurjih oči, bradavic, otiščancev itd. — Cena lončka z jamstvenim pismom 1 K. — Komeny, Košice (Kaschau) l. poštni predal 12/64 Ogrsko. 4206

Sprejmejo se tako!

1 učenec

in 4785

dva mizarska pomočnika

zanesljiva v stavbaem in pohištenem delu, pri Ignacu Toplaku, mizarju v Trbovljah II.

Blagajničarka

s trgovsko prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika 3

se sprejme v trgovino z meš. blagom.

Ozira se na one, ki so bile v enaki službi. Ponudbe na upr. »Sl. Narod«.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno. Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Bergasse 17/E. Zaloga v Ljubljani: Leksarna „pri zlatem jeleni“, drogeriji A. Kauc in „Adrija“.

Gramofonske plošče

Triglav-Rekord in Sava-Rekord

z najnovejšimi slovenskimi posnetki so izšle in se dobe v

atlejeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja zaloga godbenih avtomatov in gramofonov.

Čenj. gg. gostilničarjem posojem godbene avtomate brez vsakega plačila in dajem še od nabranega denarja odstotke. — Kdor rabi tedaj avtomat, naj se zglaš — tudi pismeno. Ako imate gramofon, pišite po seznam naj- nvejših plošč. ::

Najfinejši

špirit

: iz žita, najbolja: kakovost za žganje

se dobi edino v množinah od 60 litrov naprej po nizki :: tovarniški ceni pri tvrdki ::

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 55,461.432-56 — Isplacano oddolžno in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa polasnila daje: čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici šteč. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Bele
žametnomehke

roke

napravi

svežo
„rožnato“

polt

Dr. Dralleja Malattinne.

Tolščobe prosta maža za roke Glicerina in medena strjenina.

Pomaga čez noč.

Čudovit učinek

proti krhkim in razpokanim rokam.

:: Cena K —70 in K 120. ::

Po vseh lekarnah, drogerijah,

:: parfumerijah in brivnicah. ::

Juri Dralle, Podmokli n. L.

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ, VOCKLABRUCK, DUNAJ, BUDIMPESTA, NYERGES-UFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovski kleparski in krovski dela iz različnega blaga.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile sloviše splošno znane svetovne znamke

Pozor!!

BLAIMSCHEINA UNIKUM MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolšče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od naj- za 50% vadnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za :

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarine in presno maslo, Dunaj XIV.

Trgovski sotrudnik

star 25 let, več slovenščine in nemščine želi dobiti službo v trgovini na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »pošten mladenič“.

4811

Učenec in učenka

iz poštene rodbine, z dobro šolsko izobrazbo, zmožna slov. in nem. jezika, se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom.

Josip Elsner, Litija.

2

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I nadstropje, levo.

30

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Prilporeča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za naznaka odgovor.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brade „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudoodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K;

po pošti 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. Telefon šteč. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 30. avg. 1912

K 70,147.763.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

1660

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

CERESIT dela mokre kleti vlažna stanovanja, zajamčeno suha
IA REFERENCE, AVSTR. PATENT
ZASTON. ST. 36 PROSPEKT
Avst. ceresitna družba zez Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse No 61. Tel. 22288.

Najboljši češki nakupni vir. **Ceno posteljno perje!**
1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velefinnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.
Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo- nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 8-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglav- nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češka.**

V. Parma
Balkanska koračnica
za klavir
ki se je igrala prvič 24. t. m. v slovenskem deželnem gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravno kar izšla v založbi **Narodne knjigarne.**
Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.
Cena K 1'20, s poštnino 10 v več.

Nič več nisem mogla prebavljati.

Gospa Pellerin, 52 let stara, je živela ločena od svoje rodbine in se je bala za usodo svojega sina, ki je bil v vojni na Madagaskaru. Ni trajalo dolgo, in je opazno zbolela. „Ves tek sem izgubila“, je pisala, in nisem mogla ničesar več prebavljati. Če sem le kako malenkost zavžila, me je začela boleti glava in zdelo se mi je, kakor bi bila v želodcu napihnjena; sledilo je temu ali bljuvanje ali pa močni želodčni krči, ki so povzročili grozne bolečine. Ker nisem ničesar več mogla prebaviti, sem grozno oslabila, shujšala in postala sem čisto melanholična.

Od neke prijateljice sem izvedela o čudovitem učinku oglja Belloc pri želodčnih boleznih ter sem sklenila, da jih takoj poskusim. Vzela sem po vsakem kosilu po dve žlici tega praška in že po 4 dneh nisem čutila v želodcu ne težav; lahko sem prebavljala pečeno meso in moj prejšnji tek se mi je zopet povrnil. Mesto da sem hujskala, sem se jela zopet rediti in kmalu sem bila zopet obilna, kot prej: ravnotako sem postala zopet dobre volje.

Ko sem se na ta način zdravila 10 dni, sem popolnoma okrevala. Od tistega časa nisem več bljuvala, nisem imela več želodčnih krčev in moje zaupanje v to zdravilno sredstvo je brezmejno. Marija PELLERIN, Argentan (Creuze), Francosko, 3. februarja 1896.

V tescini zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2-3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek, pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni, 2-3 pastije po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmač.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2-3 pastije po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmač.

Štajerske fužine litega jekla
Fužine: Judenburg (Štajersko) Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.
Izdeluje najboljša elektr. jekla za
:: orodje, konstrukcijska jekla, ::
jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
:: pille, kladva l. t. d. ::
:: najboljše kakovosti. ::
Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko,
:: francosko, angleško, italijansko itd. ::
Avtomobilske vzmeti.

Stampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Cerne
gravir in izdelovatelj
kavčakovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovije fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.
dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Najcenejše

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.
Predno se obrnete drugam, oglejte si
mojo bogato zalogo pravih, najfiniših
švicarskih ur iz
zlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-
nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke iz
kina srebra, na-
mizna orodja itd.
Zahtevajte cenik,
pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni,
:: delavnici točno in solidno. ::
Jeodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelododov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem z
asbest-cementnim škrljem (Eternit) paletni Haischek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.
Hišna in kuhinjska oprema. Posteljni posoda.
Poprave točno in ceno.
Proracun brezplačno in pošt. prosto.

POZOR! Vile, stanovanjske hiše stav-
bne parcele v mestu kot v
okolici se pod jako ugod-
nimi pogoji prodajo.
Posredovalnica za nakup in prodajo:
Valentin Accetto
Kolodvorska ulica šte. 8.

!! Blagovolite pisati po vzorce !!
Velika prodaja po znatno zni-
žanih cenah!!
Barhenti — Flanele — Zimsko, plesno blago.
Preproge, zastori, garniture, namizne in kavne garni-
ture, brisače, žepne rute. Oprave za neveste. Havlič-
kove tkanine. — Ostanke sukna in modnega blaga.
Dobre znani izvozniki, ustanovljeni l. 1887.
V. J. Havliček in brat, Kopalnice Poděbrady (Česko).
Održite najboljšo! Vzorce franco!
30 m ostankov 18 K, 40 m ostankov 24 K.
Božična tkanina kos 23 m K 15'50 in 17'50.
1 preproga za na steno s sliko 5 K 60 v.

„Dvorni tokajec“
V c. in kr. dvorni kleti se prodajo nastopne vrste tokajskega vina
v 1/2 litrskih steklenicah od 6 steklenic naprej in sicer od steklenic:
Vrste 1 tokajsko (Bratenwein) a K 2'20 Vrste 7 iztok a K 13'20
2 samorodno a K 3'30 8 esenca a K 17'50
3 a K 4'40 9 a K 22'—
4 a K 5'50 10 a K 55'—
5 iztok a K 8'80 11 muškatelec a K 33'—
6 a K 11'— 12 brandy a K 3'30
Naročila se izvršujejo samo potom pisanih prijav pri c. in kr.
dvorni kleti. Osební promet v cesarski dvorni kleti je izključen.
Dopušlje spediter po povzetju vseh stroškov.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland**, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik
Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York
Kolodvorska ulica odsej šte. 35,
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Pražská akciová strojirna
(dříve Rusten, Bromovský a Ringhoffer).
Centralna pisarna v Pragi II., Marijina ulica šte. 36
dobavlja
Precizijske vročeparne stroje z Doerflerovim ventilnim krmilom do naj-
večjih razsežnosti in največjim dosežnim hranjenjem pare,
Hitro idočne parne stroje postavljene ležeče ali stoječe z razdeljevalnim krmilom
in regulatorjem osi, zlasti pripravi za pogon dinamostrojov,
Parne turbine, patent Zoelly,
Parne kotle vseh vrst, zlasti vodnocevne kotle z največjo tvorilnostjo,
Preparirane kovanoželezne konstrukcije,
Economiserje,
Vodotlačne aparate,
Motorje za surovo olje, izvršeni ležeče ali stoječe,
Erzokovne stikalnice, sistem Astalck,
Transmisije s kolustimi ležišči za mazanje najnovije in najbolj preizkušene
konstrukcije,
Frikcijske zvezave,
Popolne nove opreme ali rekonstrukcije pivovaren, hladilnih naprav,
hladilne, žgalske in sladkornih tovarnic,
Rudniške in fužinske stroje, podzemne vodne naprave, prenašalne
stroje, parne cestne valje,
Kompletne promogove separacijske naprave,
Motore vseh vrst gradnje in velikosti,
Žrjav, ladijske žrjave, dvigalnike za tovore, vrtilnike, baggerje,
obračalske ploče, poljske železnice za različne ramene itd.,
Naprave za centralno kurjavo in uradenje za šole, javne zavode kurjave
tvornic, sušilnih naprav itd., itd.
Zastopnik v Trstu: **Hadižener Karel Stromeč**, Via Lazzaretto vecchio 3. Telefon št. 1403.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Anton Presker
krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

**Pekarija,
slaščičarna
in kavarna**

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež
v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manaj. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

V CELJU! Slovenska tyrdka. V CELJU!

260
Izdeluje velike mostne tehnice za tehtanje živine in vozove vseh sistemov in velikosti.

Prevzame jih tudi v prenovljenje.

Stavbni in umetni ključavničar **IVAN REBEK** Ceste, Poljanska ulica št. 14.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnožreče vložke
(za uzidat v lončene peči)

varstvena **TRIUMPH** znamka

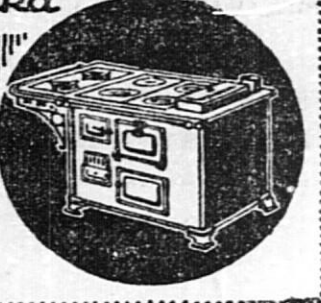
ceniki zastori!

Do bazni nastavi se vsakemu naznani jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

C. Kr. priv. zavarovalna družba.

C. Kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 8.000.000.

Delniška glavica. K 6.000.000

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih stvari, nadalje proti požarnim škodam živine, zalogo vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, prideleke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in klate v poslopjih in kopcih;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim neizgodbam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Stanje zavarovanih svot . . . K 230.000.000
Premijske rezerve 60.000.000
Letni dohodki na premijah . . . 12.000.000

Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti: da je glavica plačljiva takoj po zavarovalni smrti na njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oprostitvijo plačila zavarovalnine, oziroma s priznanjem dosmrtnice rente ob nastali onemoglosti, nadalje sprejema
- zavarovanja za doživetje, preskrbljenost za starost, zavarovanja otroških dot. plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovavca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdov in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor nezavrnjenost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sočnijska ulica št. 1.

Vodja generalnega zastopa: **Jos. Proseno.**

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Odhod iz Idrije:
ob 6— zjutraj
12— opoldan
3:30 popoldan

Prihod v Logatec:
ob 7:50 zjutraj
1:40 popoldan
5:10 popoldan

Odhod iz Logatca:
ob 8:30 zjutraj
2:30 popoldan
6:30 zvečer

Prihod v Idrijo:
ob 10:20 zjutraj
4— popoldan
8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

4649
Idrija - Logatec ali nasprotno K 3— K 2—
Idrija - Godovič " 1:50 " 1—
Godovič - Hotedrsica " 1:50 " 1—
Hotedrsica - Logatec " 1:50 " 1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

Idrija - Logatec ali nasprotno K 3— K 2—
Idrija - Godovič " 1:50 " 1—
Godovič - Hotedrsica " 1:50 " 1—
Hotedrsica - Logatec " 1:50 " 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnosti se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

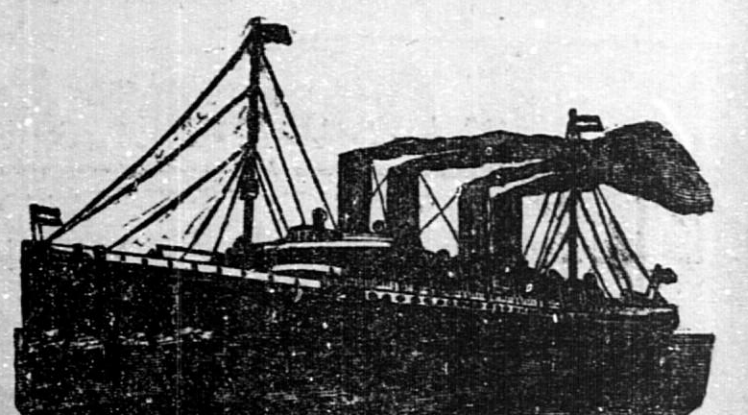
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti obceznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naša družba posebno ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapur v Avstralijo itd.

Pozor!! Bertell

Najboljši češki nakupni vir!

Dobro in ceno posteljno perje

1 kg novega sivga, puljenega posteljnega perja K 2—, boljšega K 2:40, polbelega K 2:80, belega K 4—, boljšega K 6, gosposkega K 8—, siv K 6—, 7—, 8—, puh, bel K 10—, prsni puh K 12—, carski puh K 14— od 5 kilogramov naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nankinga, pernica okoli 180 x 120 cm vel. z dvema zglavnikoma okoli 80 x 60 cm vel., zadosti novim, sivim, stanovitnim perjem K 16—, napol puh K 20—, puh K 24—, pernica sama K 12—, 14—, 16—, zglavnik sam K 3—, 3:50 in 4—, Pernica okoli 180 x 116 cm vel. K 15—, 18—, 20—, zglavnik okoli 90 x 70 cm vel. K 4:50, 5— in 5:50, spodnja blazina okoli 180 x 116 cm vel. K 13—, 15—, 18—. Otroške postelje, posteljne preobleke, rjuhe, flanelaste odeje, kovtrji, modroci itd. najceneje razpošilja po povzetju, zavojnina zastanj, od K 10— naprej franko 4063

JOZEF BLAHUT, Dešenice št. 38 (Sumava).

Neugajajoče se zamerja ali denar nazaj. Zahtevajte natančen ilustrovani cenik gratis in franko.

Ivan Jax & sin

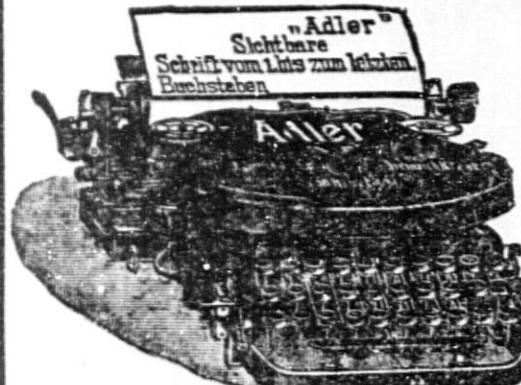
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

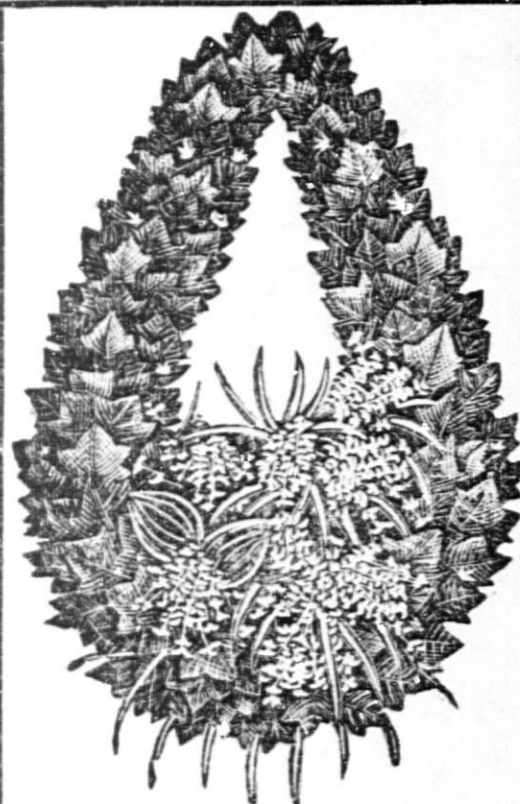
voznih koles

šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905

London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov
z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno

|| Cene brez konkurence. ||
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ

Ljubljana,
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA
PREJE
KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. ||
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. || Električni
obrat vseh vrst. || Ventilatorji. || Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. || Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. || Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
|| Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. || Vse
potrebe za instaliranje. || || || ||

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Spargasse 1.

priloga po tovrstnih cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemo "Browning", Steyr, "Mauser" in "Bayard" samokresni najbogatejša izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inčalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelododne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, proračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

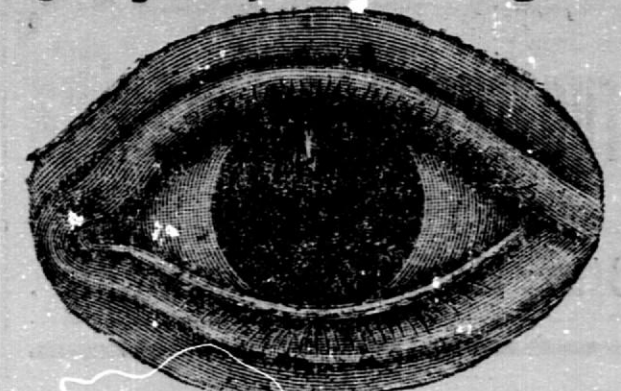
Perje za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti

Pred Skofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

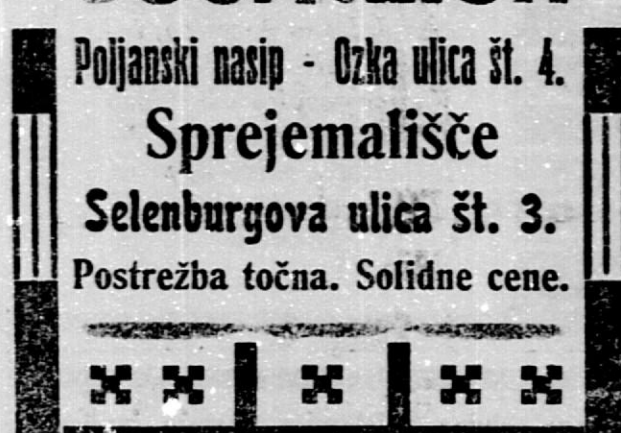
Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo
optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnike, toplotne, zrakomere, hygrometre, daljnogledne vseh vrst, kakor "Zeiss, Busch, Goerz" itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.
Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Paro barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.

JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Av gust Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priloga svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.
Cenovnik zastonj in poština oprostilo

Hiša z vrtom

in drugim zemljiščem
se takoj proda.

Hiša je v Bovcu, je enonadstropna in pripravna za
vsako obrt. Natančno se poizve pri

Gašpar Lavtižarju v Kranjski gori.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priloga svojo bogato zalogo obuvaj za poletno sezono.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev
lastnega in tujega izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.
vedno v največji izbiri

Specialisti za prave gorske in lovske čevlje.

Izdelujejo se po meri v lastni delavni-
nici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike

E 518/12/59.

4815

Razglasilo domika.

Na dražbi dne 21. grudna 1912
prodana posestva

vlož štev. 1048 in 1082 deželne deske kranjske, izvzemši parcele štev. 2175,

so se domaknila Ljudski posojilnici v Ljubljani

za najboljši ponudek in sicer prvi vložek za 35.000 K, drugi pa za 190.000 K.

Domik se z nadponudbo ne more ovreči.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 21. grudna 1912.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Ustanovljena 1884.

Ustanovljena 1884.

„CROATIA“
zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Stajersko v Ljubljani
pri tvrdki Kmet & Komp., Marije Terezije cesta štev. 8.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske
in Preradovičeve ulice. **Centrala**

Podružnica v Trstu, Via del Lavatolo štev. 1, II. nadstr.

Ta zadruga sprejema po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Na življenje.

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente;

II. Proti škodi in požaru.

1. Zavarovanje zgradb, (hiš, gospodarskih poslopj, tovarnen).
2. Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajališkega blaga, gospodarskih strojev; blaga itd. itd.)
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

III. Zavarovanje steklenih šip.

Združno imetje vseh oddelkov znaša K 2.713.674-13
Od tega temeljna glavica K 800.000-—
Dohodek letne premije s pristojbinami K 1.363.040-89
Izplačane odškodnine K 4.970.238-48

Sposobni mestni posredovalci in akvizitorji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Telefon štev. 185.

Telefon štev. 185.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

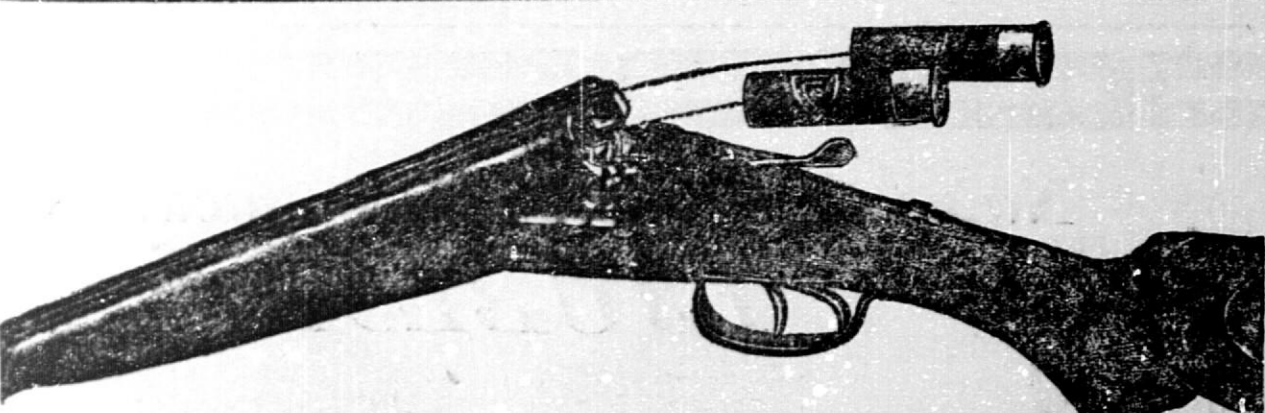
Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Stajersko in Koroško
SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.
puškar

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulaških in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pri-
ročam lahke troceve in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastonj in poština prosto.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga.

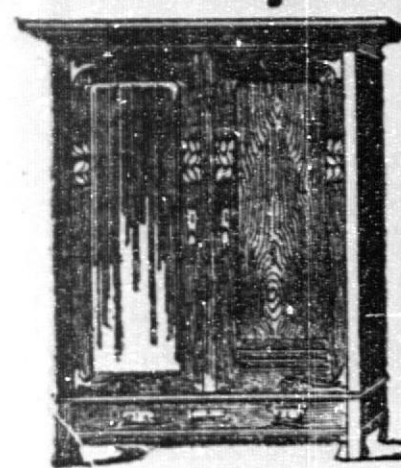
Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

NEIGE DE FLEURS

(Cvetlični sneg)
nova znanstveno izdelana
krema za roke in obraz

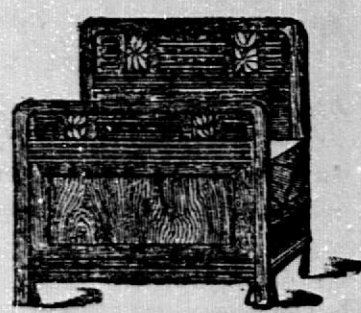
higijensko najboljšo toaletno sredstvo sedanjosti. Dobiva se povsodi. Lonček 80 h., škatlja K 1-60.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

Prva kranjska mizarska zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

vpis. z. z. om. Jamstvom — nasproti železniške postaje Vižmarje v lastni hiši
Mizarska delavnica s strojnim obratom na parno silo.

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! Izdaje vsa pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele in sanatorije in druge javne zgradbe. — Zaloga v St. Vidu nad Ljubljano. — Prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18, hiša Kmetijske posojilnice. Ceniki na razpologo. Proračuni in načrti brezplačno.

Kontoristinjo

trgovskega sotrudnika

sprejme v trgovino z meš. blagom
Otto Homan v Radovljici.

Maslo, malisno štopo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za most, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino
veletrgovina **ANTON KOLENC**,
Celje, Graška cesta 22. 3095

Resna ženitna ponudba.

39 letni samec, vešč po-
polnoma poljedelstva in
trgovine s 10.000 K
premoženja bi se rad
priženil na kako večje
nezadolženo posestvo, tr-
govino ali gostilno. —
Vzame gospico ali vdovo
brez ozira na starost. —
Ponudbe s sliko se prosí
pošte restanté štev. 873
Maribor.

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatina, srebro, ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Velika izbira najmodernejših
kostumov, oblek, jop, plaščev, kril in pelerin
v vsaki velikosti in fazoni, tudi po meri.

Bluze, nočne halje, predpasnike, perilo, modno in športno blago,
nanovo vpeljana **kožuhovina** po najnižjih cenah.

Otroške oblečke, plaščke, pelerince, čepice in klobučke.
Higijensko perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jagrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljše kakovosti.

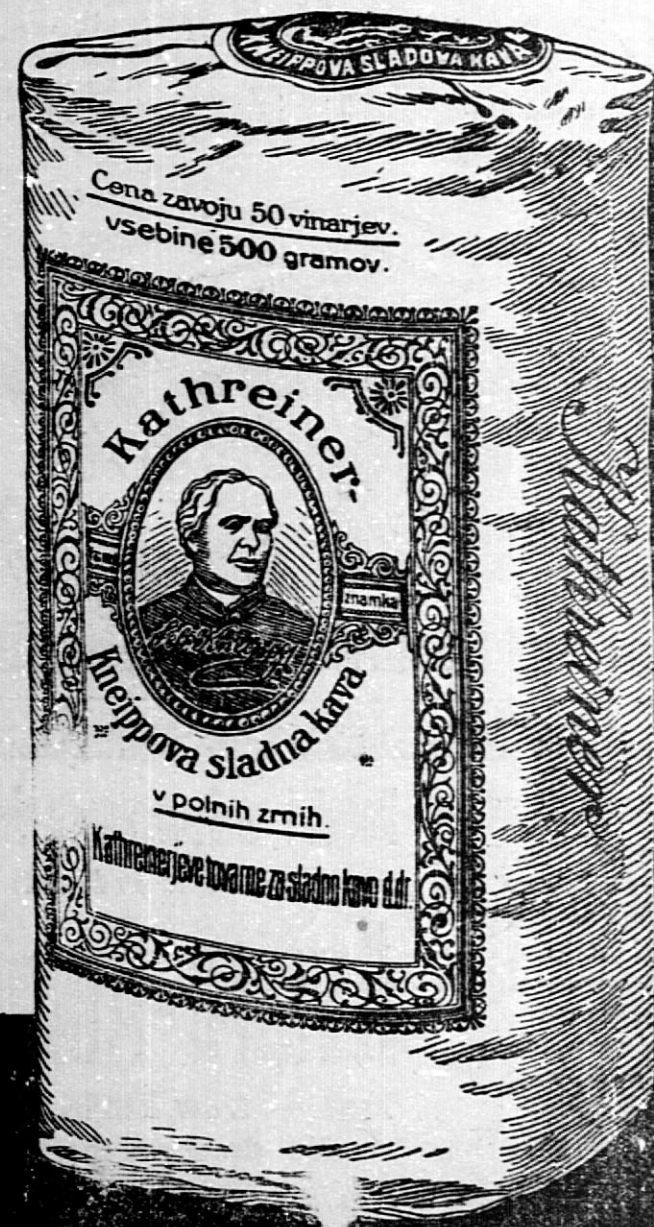
Poštne naročila se izvršujejo točno.

FERNET-BRANCA

Specialiteta tvrdke Fratelli Branca, Milan
je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodec
krepečih lastnosti

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, ill. Ungarg. 20.

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

Največja slovenska hranilnica!

„MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA“ V LJUBLJANI
v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po 4½% brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vložnega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5½% obrestim in najmanj ¼% amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.